

**RAITTIUSKANSAN
KALENTERI**

1927

John I. Kolehmainen
1926-1937

Helmikuun 20 p. alkavaa viikkoa

tullaan

Yleisenä Ra

kaikkialla suomalais-
kassa. Kehoitamme
sa järjestämään viik-
siitä koituisi mahdo-
niin hyvin henkisesti

Väkijuomain valm-
tävät vuosittain suu-
olotilan maassa sellaiseksi, että yleisen mie-
lipiteen painostuksesta kieltolaki tulisi ku-
motuksi. Meidän on myöskin käytettävä ra-
haa, jotta saisimme työmme järjestäjiä ja
puhujia liikkeelle. Muistakaa kartuttaa
Veljeyssseuran agitatsioonirahastoa!

Arvoisia pastoreita pyydetään yllämainit-
nuna viikkona saarna- ja puhetilaisuuksis-
saan painostamaan kieltolain kunnioitusta ja
raittiin elämän tärkeyttä.

Veljeyssseuran johtokunta.

TURUN YLIOPISTO

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

Raittiuskansa, laulakaa
omista laulukirjoistanne!

Jos laulukirjanne ovat käy-
neet kuluneiksi, tilatkaa uu-
det. Toimistossamme on isom-
pi määrä kaikkialla suosittua

Kansan Laulukirjaa

jota suuremmissa erissä ostet-
taessa myymme halvalla. —

Kysykää hintoja osoitteella:

S. K. R. V-SEURA

SIHTOLAISEN 1430 E. THIRD STREET,

DULUTH,

MINN.

2000 TALK 50 17536

126-1980

Amerikan Suometar

on aina ollut, ja on edelleenkin ehdottoman raittiuden kannalla. Raittiussväki, joka on ollut mukana asioissa vähänkään pitemmän ajan, tietää tämän hyvin. Siksi onkin sellainen raittiussväki, joka on antautunut aatteen- sa palvelukseen ilman sivutarkoituksia ja palkkion toiveita, ollut Amerikan Suometta- ren mukana raittiustyötä tekemässä silloin- kin, kun lehti on koetettu oman etunsa tavot- telijain taholta saattaa väärään valoon.

Kiitämme raittiussväkeä siitä luottamuk- sesta, jota se on yli neljännesvuosisadan Amerikan Suomettarelle osottanut, ja toi- vomme, että luottamuksellinen suhde edelleen jatkuu raittiussasialle siunaukseksi.

Suomal.-Luterilainen Kustannusliike,

Hancock.

-:-

Michigan

RAITTIUSKANSAN KALENTERI

1927

Kolmaskymmenesensimäinen vuosikerta.

DULUTHISSA, MINN.
SUOMALAINEN KANSALLIS-RAITTIUS-VELJEYSSEURA.

MUISTIINPANOJA

Tammikuu

Tiit. 3: 4—7. — Luuk. 2:
21. — Jos. 24: 14—16.

1 L Uuden vuoden p.

Room. 6: 3—11. — Matt.
3: 13—17. — Ps. 73:
23—28.

2 S Sunn. j. Uuden v. p.
3 M Eenokki
4 T Ruut
5 K Lea

Jes. 60: 1—6. — Matt. 2:
1—12. — Jes. 2: 2—5.

6 T Loppiainen
7 P Aukusti
8 L Gunnar

Room. 12: 1—5. — Luuk.
2: 42—52. — Sananl.
1: 7—10.

9 S 1 s. Loppiaisesta
10 M Sigurd
11 T Osvald
12 K Toimi
13 T Nuutti
14 P Feeliks
15 L Siviä

Room. 12: 6—15. — Joh.
2: 1—11. — 1 Moos.
12: 1—4.

16 S 2 s. Loppiaisesta
17 M Anton
18 T Laura
19 K Heikki
20 T Fabian
21 P Aune
22 L Friidolf

Room. 12: 16—21. — Matt.
8: 1—13. — 2 Kun. 5:
1—15.

23 S 3 s. Loppiaisesta
24 M Jarl
25 T Paavali
26 K Polykarpus
27 T Vilho
28 P Kaarlo
29 L Valtter

Room. 13: 8—10. — Matt.
8: 23—27. — Ps. 10: 2—4

30 S 4 s. Loppiaisesta
31 M Alii

SUOMEN LUTOLAINEN SEURASTI
Vuosineljännesmaksut lähetet-
tävät Veljeysseuralle. Virallisten
valinta paikallisseuroissa.
1 p. 1863 julistaa Lincoln or-
jat vapaiksi.
14 p. 1818. Sakari Topellus syn-
tyi. 2000 PÄIKU 90 77

HANCOCKISSA, MICH.

Suom.-Lut. Kustannusliikkeen Kirjapainossa 1926.

126-1980

Helmikuu

- 1 T Bertta
- 2 K Aira
- 3 T Huugo
- 4 P Ansgarius
- 5 L Agda

Mal. 3: 1—4. — Luuk. 2:
22—32. — Ps. 96: 1—9.

- 6 S **Kynttelinp.**
- 7 M Rikhard
- 8 T Laina
- 9 K Naima
- 10 T Eliina
- 11 P Eufrosyne
- 12 L Elma

1 Kor. 9: 24—10: 5. —
Matt. 20: 1—16. — 1
Moos. 22: 1—13.

- 13 S **Septuagesima**
- 14 M Valentin
- 15 T Sipri
- 16 K Julia
- 17 T Väinö
- 18 P Tyyra
- 19 L Kauppo

2 Kor. 11: 19—31.—Luuk.
8: 4—15.—Aam. 8: 11—12

- 20 S **Seksagesima**
- 21 M Keijo, Alf
- 22 T Tuulikki
- 23 K Tertullianus
- 24 T Matti
- 25 P Viktoria
- 26 L Nestor

1 Kor. 13: — Luuk. 18:
31—43. — Jes. 52: 13—15.

- 27 S **Laskiaissunnuntai**
- 28 M Onni

MUISTIINPANOJA

Raitiusviikkoa vietetään 20 p. alkavalla viikolla. Raitiusseurat toimivat juhlatilaisuuksia ja raitiuskansa toimii erityisemmin kansan raitistuttamiseksi. Kirkoissa puhutaan myöskin raittiin elämän siunauksesta.

5 p. 1804 syntyi J. L. Runeberg.

12 p. Lincolnin syntymäpäivä.
28 p. Kalevalan päivä, jota monin paikoin on ruvettu viettämään suomalaisen sivistyksen juhlapäivänä. Kalevalan ensi laitos valmistui v. 1835.

MUISTIINPANOJA

Maaliskuu

- 1 T Alpo
- 2 K Fanny
- 3 T Kauko
- 4 P Adrian
- 5 L Laila

2 Kor. 6: 1—10. — Matt.
4: 1—11. — 1 Moos.
3: 1—15.

- 6 S **1 s. Paastossa**
- 7 M Perpetua
- 8 T Vilppu
- 9 K Edvin
- 10 T Aura
- 11 P Kalervo
- 12 L Gregorius

1 Tess. 4: 1—7. — Matt.
15: 21—28. — 2 Moos.
14: 13—15.

- 13 S **2 s. Paastossa**
- 14 M Matilda
- 15 T Risto
- 16 K Herbert
- 17 T Kerttu
- 18 P Edward
- 19 L Jooseppi

Ef. 5: 1—9. — Luuk. 17:
14—28. — Sak. 3: 1—5.

- 20 S **3 s. Paastossa**
- 21 M Pentti
- 22 T Vihtori
- 23 K Akseli
- 24 T Gabriel

Jes. 7: 10—15. — Luuk. 1:
26—38. — Jes. 35: 1—4.

- 25 P **Marianpäivä**
- 26 L Immanuel

Gal. 4: 22—31. — Joh. 6:
1—15. — 2 Moos. 16:
11—21.

- 27 S **Puolip. Sunn.**
- 28 M Armas
- 29 T Joonas
- 30 K Usko
- 31 T Irma

19 p. Elias Lönnrot kuoli 1884.
31 p. Presbyteriläinen kirkkokuunta päätti alottaa koko maailmaa käsittävän raittiustehtävien.

Huhtikuu

1 P Haarald
2 L Pellervo

Hebr. 9: 11-15. — Joh. 8:
46-59. — Jes. 50: 4-11.

3 S 5 s. Paastossa
4 M Ambrosius
5 T Irene
6 K Vilho
7 T Allan
8 P Suoma
9 L Otto

Fil. 2: 5-11. — 1 Kor. 11:
23-29. — Ps. 111.

10 S Palmusunnuntai
11 M Verna
12 T Julius
13 K Tellervo
14 T Tiburtius

Jes. 53. — Luuk. 23: 32-
43. — 3 Moos. 16: 29-34.

15 P Pitkäperjantai
16 L Jalo

1 Kor. 5: 7-8. — Mark.
16: 1-8. — Ps. 118: 14-24.

17 S Pääsiäinen

Ap. t. 10: 34-41. — Luuk.
24: 13-35. — Ps. 16: 8-11.

18 M 2 Pääsiäispäivä
19 T Bernhard
20 K Amalia
21 T Anselmi
22 P Alina
23 L Yrjö

1 Joh. 5: 4-10. — Joh. 20:
19-31. — 1 Moos. 32:
24-31.

24 S 1 s. Pääsiäisestä
25 M Markus
26 T Teresia
27 K Engelbrekt
28 T Tuure
29 P Tyko
30 L Mirjam

MUISTIINPANOJA

Vuosineljännesmaksut Velje-
ysseuralle. Virallisten vaali-
paikallisseuroissa.
9 p. Elias Lönnrotin syntymä-
päivä 1802.
30 p. 1789 Washington tuli
Yhdysvaltain ensimmäiseksi pre-
sidentiksi.

MUISTIINPANOJA

1 p. Suomen yleinen väkijuo-
malakko v. 1898.
8 p. Yhdysvaltain hallitus tun-
nusti Suomen itsenäisyyden.
8 p. Äitien päivä.
12 p. J. W. Snellman syntyi
1806.
30 p. "Hautain kukitus päi-
vä".

Toukokuu

1 Piet. 2: 21-25. — Joh. 10:
11-16. — Ps. 23.

1 S 2 s. Pääsiäisestä
2 M Atanasius
3 T Ristinpäivä
4 K Roosa
5 T Jenny
6 P Aleksandra
7 L Helmi

1 Piet. 2: 11-20. — Joh. 16:
16-22. — Jes. 40: 26-31.

8 S 3 s. Pääsiäisestä
9 M Timo
10 T Aino
11 K Osmo
12 T Lotta
13 P Floora
14 L Eedit

Jaak. 1: 17-21. — Joh. 16:
5-14. — Sak. 13: 1.

15 S 4 s. Pääsiäisestä
16 M Esteri
17 T Rebekka
18 K Erkki
19 T Emilia
20 P Karoliina
21 L Konstantinus

Jaak. 1: 22-27. — Joh. 16:
23-33. — 2 Moos. 17: 8-15.

22 S Rukoussunnuntai
23 M Lyyli
24 T Alarik
25 K Urpo

Ap. t. 1: 1-11. — Mark. 16:
14-20. — Ps. 110: 1-4.

26 T Helatorstai
27 P Ingeborg
28 L Alma

1 Piet. 4: 7-11. — Joh. 15:
26-16: 4. — 1 Kun. 19:
8-14.

29 S 6 s. Pääsiäisestä
30 M Basilius
31 T Helka

MUISTIINPANOJA

Kesäkuu

- 1 K Nikodemus
2 T Vendla
3 P Viola
4 L Toivo

Ap. t. 2: 1-13. — Joh. 14:
23-21. — Hes. 36: 25-27.

5 S Helluntai

Ap. t. 10: 42-48. — Joh. 3:
16-21. — Jes. 44: 1-6.

6 M 2 Helluntaipäivä

- 7 T Robert
8 K Salomo
9 T Ensio
10 P Svante
11 L Impi

Room. 11: 33-36. — Joh. 3:
1-15. — 4 Moos. 6: 22-27.

- 12 S P. Kolminais. p.
13 M Edla
14 T Eelis
15 K Vieno
16 T Justiina
17 P Urho
18 L Tapio

1 Joh. 4: 16-21. — Luuk.
16: 19-31. — Dan. 5: 1-9,
13-17, 25-30.

- 19 S 1 s. Kolm. p.
20 M Into
21 T Ahti
22 K Pauliina
23 T Adolf

Jes. 40: 1-8. — Luuk. 1:
57-80. — Jes. 54: 7-10.

- 24 P Joh. Kast. p.
25 L Uuno

1 Joh. 3: 13-18. — Luuk.
14: 16-24. — Ps. 36: 6-11.

- 26 S 2 s. Kolm. p.
27 M Elvira
28 T Leo
29 K Pietari
30 T Päiviö

S. K. R. V.-seuran vuosiko-
kous Evelethissä, Minn., johto-
kunnan määräämänä päivänä.
1 p. Suomen yleinen kieltola-
ki astui voimaan 1919.
4 p. Yhdysvaltain naisten ää-
nioikeusehdotus hyväksyttiin se-
naatissa 1919.

MUISTIINPANOJA

Heinäkuu

- 1 P Aaro
2 L Linnea

1 Piet. 5: 6-11. — Luuk.
15: 1-10. — Hes. 34: 11-16.

- 3 S 3 s. Kolm. p.
4 M Ulrika
5 T Unto
6 K Esaias
7 T Klaus
8 P Turo
9 L Iita

Room. 8: 18-23. — Luuk.
6: 36-42. — Miik. 6: 8.

- 10 S 4 s. Kolm. p.
11 M Eleonora
12 T Herman
13 K Joel
14 T Alisa
15 P Rauni
16 L Reino

1 Piet. 3: 8-15. — Luuk. 5:
1-11. — 2 Moos. 19: 3-16.

- 17 S 5 s. Kolm. p.
18 M Fredrik
19 T Saara
20 K Margareta
21 T Johanna
22 P Magdalena
23 L Olga

Hebr. 12: 14-24. — Matt.
5: 20-26. — 1 Sam. 15:
22-29.

- 24 S 6 s. Kolm. p.
25 M Jaakko
26 T Martta
27 K 7 unikekoa
28 T Haakon
29 P Olavi
30 L Erika

2 Piet. 1: 16-18. — Matt.
17: 1-8. — 2 Moos. 34: 4-9.

- 31 S 7 s. Kolm. p.

Vuosineljännesmaksut Velje-
ysseuralle. Virallisten valinta
paikallisseuroissa.

4 p. Itsenäisyyden julistuksen
muistopäivä Yhdysvalloissa.

4 p. J. W. Snellman kuoli 1881.
27 p. 1914 alkoi maailman so-
ta.

MUISTIINPANOJA

Elokuu

- 1 M Maire, Gerda
- 2 T Holger
- 3 K Maria
- 4 T Veera
- 5 P Salme, Gurli
- 6 L Sikstus

Room. 8: 12-17. — Matt.
7: 15-21. — 1 Kun. 18:
36-39.

- 7 S 8 s. Kolm. p.**
- 8 M Sylvia
 - 9 T Natalia
 - 10 K Lauri
 - 11 T Susanna
 - 12 P Klara
 - 13 L Alfonso

1 Kor. 10: 6-13. — Luuk.
16: 1-9. — 1 Moos. 39: 1-5.

- 14 S 9 s. Kolm. p.**
- 15 M Marjatta
 - 16 T Brynolf
 - 17 K Verner
 - 18 T Lemmitty
 - 19 P Maunu
 - 20 L Samuli

1 Kor. 12: 2-11. — Luuk.
19: 41-47. — 1 Moos. 18:
20-33.

- 21 S 10 s. Kolm. p.**
- 22 M Iivari
 - 23 T Signe
 - 24 K Pärttyli
 - 25 T Lovisa
 - 26 P Ilma
 - 27 L Rolf

1 Kor. 15: 1-10. — Luuk.
18: 9-14. — Dan. 9: 15-19.

- 28 S 11 s. Kolm. p.**
- 29 M Ines
 - 30 T Eemeli
 - 31 K Arvi

18 p. 1920 Yhdysvaltain naisille myönnettiin yleinen äänioikeus.

MUISTIINPANOJA

Syyskuu

- 1 T Gottfrid
- 2 P Toora
- 3 L Serafiina

2 Kor. 3: 4-18. — Mark. 7:
31-37. — 1 Sam. 3: 1-10.

- 4 S 12 s. Kolm. p.**
- 5 M Mainio
 - 6 T Sakari
 - 7 K Regina
 - 8 T Talmi
 - 9 P Evert
 - 10 L Kaleva

Gal. 3: 16-22. — Luuk. 10:
23-37. — 1 Moos. 50: 15-21.

- 11 S 13 s. Kolm. p.**
- 12 M Aleksander
 - 13 T Jorma
 - 14 K Ida
 - 15 T Runo
 - 16 P Mielikki
 - 17 L Elisabeth

Gal. 5: 16-24. — Luuk. 17:
11-19. — Ps. 50: 14-23.

- 18 S 14 s. Kolm. p.**
- 19 M Fredrika
 - 20 T Augusta
 - 21 K Matteus
 - 22 T Mauri
 - 23 P Tekla
 - 24 L Alvar

Gal. 5: 25, 6: 10. — Matt.
6: 24-34. — 1 Kun. 17:
8-16.

- 25 S 15 s. Kolm. p.**
- 26 M Kyprianus
 - 27 T Kaino
 - 28 K Lennart
 - 29 T Mikael
 - 30 P Helge

3 p. Yhdysvaltain itsenäisyys
tunnustettiin 1783.
5 p. Työnpäivä kaikkialla Yh-
dysvalloissa.

Lokakuu

1 L Ragnar

Ilm. 12: 7-12. — Matt. 18:
1-11. — 1 Moos. 28: 10-22.

2 S **Mikkelinpäivä**
3 M Evald
4 T Frans
5 K Inkeri
6 T Bruno
7 P Birgitta
8 L Hilja

Ef. 4: 1-6. — Luuk. 14:
1-11. — Ps. 139: 23-24.

9 S **17 s. Kolm. p.**
10 M Josefina
11 T Otso, Björn
12 K Valfrid
13 T Ebba
14 P Elsa
15 L Sirkka, Saga

1 Kor. 1: 4-8. — Matt. 22:
34-46. — 2 Aikak. 1: 7-12.

16 S **18 s. Kolm. p.**
17 M Luukas
18 T Aleksei
19 K Uljas
20 T Kasper
21 P Birger
22 L Irja

Efes. 4: 22-28. — Matt. 9:
1-8. — Ps. 32: 1-7.

23 S **19 s. Kolm. p.**
24 M Fjalar
25 T Hilda
26 K Amanda
27 T Hellin
28 P Simo
29 L Alfred

Ef. 5: 15-21. — Matt. 22:
1-14. — Jes. 5: 1-7.

30 S **20 s. Kolm. p.**
31 M Artturi

MUISTIINPANOJA

Vuosineljännesmaksujen suoritus Veljeysseturalle. Virallisten valinta paikallisseuroissa.
10 p. Aleksis Kivi syntyi 1834.
12 p. Uno Cygnaeus syntyi 1810.
30 p. 1905 alkoi Suomessa suurlakko.

MUISTIINPANOJA

Marraskuu

1 T Pyh. m. p.
2 K Topias
3 T Erland
4 P Hertta
5 L Malakias

Ilm. 7: 2-12. — Matt. 5:
1-12. — 5 Moos. 34: 1-6.

6 S **Pyhänmiesten p.**
7 M Eugen
8 T Aatos
9 K Theodor
10 T Martin Luther
11 P Martti
12 L Konrad

Fil. 1: 3-11. — Matt. 18:
23-35. — 2 Sam. 19: 18-23.

13 S **22 s. Kolm. p.**
14 M Oihonna
15 T Leobold
16 K Aarne
17 T Eino
18 P Maks
19 L Alli

2 Tess. 1: 3-10. — Matt.
25: 31-46. — Dan. 12: 1-4.

20 S **Tuomiosunnuntai**
21 M Hilma
22 T Cecilia
23 K Klemetti
24 T Lempi (Kiitosp.)
25 P Katri
26 L Dagmar

Ps. 27: 7-10. — Jes. 25:
6-10. — Ps. 100.

27 S **1 s. Adventissa**
28 M Sten
29 T Aimo
30 K Antti

9 p. Henrik Gabriel Porthan
syntyi 1739.
10 p. Martin Luther syntyi
1483.

Joulukuu

1 T Oskari
2 P Beata
3 L Vellamo

Hebr. 10: 35-39. — Luuk.
12: 32-40. — Mal. 4.

4 S 2 s. Adventissa
5 M Selma
6 T Niilo
7 K Agaton
8 T Kyllikki
9 P Anna
10 L Judit

2 Piet. 1: 19-21. — Matt.
11: 11-19. — Jes. 12.

11 S 3 s. Adventissa
12 M Tuovi
13 T Lucia
14 K Jouko
15 T Heimo
16 P Adele
17 L Rakel

Jes. 62: 10-12. — Joh. 3.
22-36. — 5 Moos. 18: 15-19.

18 S 4 s. Adventissa
19 M Nikolai
20 T Iisakki
21 K Tuomas
22 T Rafael
23 P Israel
24 L Aatami, Eeva

Hebr. 1: 1-12. — Joh. 1:
1-14. — Jes. 11: 1-5.

25 S Joulupäivä

1 Piet. 4: 12-19. — Matt.
10: 32-39. — Jes. 45: 17-19.

26 M Tapaninpäivä
27 T Joh. Evankelista
28 K Viatt. lasten p.
29 T Rauha, Frida
30 P David
31 L Sylvester

MUISTIINPANOJA

OSOITTEITA

6 p. Suomen itsenäisyyden päivä (1919).
14 p. 1848 ilmestyi Vänrikki Stoolin Tarinain I osa.
21 p. Amerikan esi-isät saapuivat Mayflower-laivalla 1620.
31 p. Aleksis Kivi kuoli Tuusulassa 1872.

VOIMIENSA LUJITTAMISEKSI ON RAITTIUSKANSAN
PYRITTÄVÄ LÄHEISEMPÄÄN VUOROVAKUTUKSEEN
KESKENÄÄN. VÄKIJUOMALIIKE ON HYVIN JÄRJESTY-
NYT. TEHKÄÄMME TYÖTÄ SILLOIN KUIN PÄIVÄ ON,
SILLÄ YÖ SAAPUU!

S. K. R. V.-Seuran toimisto:

130 East Third Street, Duluth, Minn.

Veljeysseuran johtokunnan jäsenet:

Esa Torkko, esimies, Soudan, Minnesota.

Mrs. Maria Abramson, vara-esimies, Box 95,
Eveleth, Minnesota.

Heikki Karhu, kirjuri, 1430 E. Third St.,
Duluth, Minnesota.

Mrs. Ida Wargelin, rahastonhoitaja, 808
Franklin St., Hancock, Mich.

Matti Manner, 1209 Sigsbee St., Hancock,
Michigan.

Alfred Keturi, 611 Hayes St., Eveleth, Minn.

Matti Viitala, Mountain Iron, Minnesota.

Veljeysseuraan kuuluvat paikallisseurat:

Aamurusko — Mr. John Kujala, 402 Case
St., Negaunee, Michigan.

Elo — Mrs. F. Wiklund, Box 3, Winona,
Michigan.

Elon Toivo — Mr. Matti Niemitalo, Onnela,
Michigan.

Ilmarinen — Mr. John Lautamus, 321 Sixth
St., Cloquet, Minnesota.

Ilon Ääni — Mrs. Lizzie Liedes, LBox 26,
Sandcoulee, Mont.

Kaiku — Mrs. Maria Torne, LBox 395, Bes-
semer, Michigan.

Kaleva — Miss Ida H. Koskela, Box 1, Kear-
sarge, Michigan.

- Kannel — Mr. H. T. Niemi, 1206 Cummings Ave., Superior, Wis.
 Kilpi — Mr. Kusti Nyman, 818 Buffalo St., Conneaut, Ohio.
 Korven Kukka — Mr. F. W. Thompson, LBox 188, Amasa, Michigan.
 Metsän Kukka — Mrs. Amalia Harju, Box 212, Palmer, Michigan.
 Onnen Satama — Mr. J. K. Kytölä, Box 161, Covington, Michigan.
 Onnen Toivo — Mr. M. Mattson, LBox 248, Burton, Ohio.
 Onnen Ääni — Mr. A. Hokkanen, Box F., Floodwood, Minn.
 Otava — Mrs. Amanda Taivaloja, Box 26, Mohawk, Michigan.
 Palon Riento — Mr. A. Halmetoja, Palo, Minnesota.
 Pelastuksen Sankari — Mr. Emil Peterson, 218 Queen St. West, Sault Ste. Marie, Ont., Canada.
 Pohjan Leimu — Mrs. Hilma Pajari, Box 711, Soudan, Minnesota.
 Pohjan Tähti — Mrs. Hilja Hartman, 1137 Summit St., Hancock, Michigan.
 Pohjan Valo — Mr. Alfr. Rantasuo, R. 2, Moose Lake, Minnesota.
 Rauhan Koti — Miss Meimi Seppä, Box 273, Mountain Iron, Minnesota.
 Soihtu — Mr. Santeri Strang, Box 33, Dodgeville, Michigan.

- Suomen Ruusu — Mrs. Serafiina Häkli, 3509 Detroit Ave., Cleveland, Ohio.
 Sulo — Mr. M. Johansson, LBox 704, Jacksonsville, Ohio.
 Taimi — Mr. Herman Ranta, LBox 211, Palmer, Michigan.
 Toivo — Mr. Alex Hellberg, Wakefield, Mich.
 Toivon Alku — Mr. John Pennala, 343 E. Wilson Ave., Girard, Ohio.
 Toivola — Mr. Matti Hurja, Crystal Falls, Michigan.
 Turva — Mr. T. Ranta, 814 Seymour St., Sault Ste. Marie, Michigan.
 Tyyni — Mr. Evert Ruuska, 1044 W. Fifth St., Erie, Pennsylvania.
 Uusi Toivo — Mr. Victor Koivula, Box 48, New Castle, Pennsylvania.
 Uusi Vartija — Mr. Matti Eskola, 855 Cambria St., Calumet, Michigan.
 Valon Lähde — Mrs. Elma Keturi, 611 Hayes St., Eveleth, Minnesota.
 Vesi — Mr. John Palmgord, Ely, Minnesota.
 Väinö — Mr. Elias Latunen, 641 Iron St., Ishpeming, Michigan.

Raittiussliittoja:

- Idän Suomalainen Raittiuskansan Liitto. — Puheenj. Mr. Kalle Hanhisalo, 935 Pleasant St., Weymouth, Mass. — Kirjuri Mr. Leander Hill, 155 Centre St., Quincy, Mass.

Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian
Raittiusliitto. — Kirjuri Mrs. Hilja Jus-
sila, 1023 Buffalo St., Conneaut, Ohio.

Minnesotan Raittiusliitto. — Esimies J. E.
Laukka, Box 179, Virginia, Minn. — Kir-
juri John Romppainen, Box 1674, Hibbing,
Minnesota.

Itsenäisesti toimivia raittiuseuroja:

Aamun Koitto r.-seura, 22 Grove St., Fitch-
burg, Mass.

Tähti Raittiusseura, 2061 Lexington Ave.,
New York N. Y.

Valon Tuote r.-seura, 125 Third St., N., Vir-
ginia, Minnesota.

Sovinto r.-seura, 202 Mahoning St., Sampo
Hall, North Hibbing, Minn.

Anti-Saloon Liiton osote:

Anti-Saloon League of America, Wester-
ville, Ohio.

Sihteerin ja "American Issue" lehden pää-
toimittajan osoite on: Mr. Ernst Cher-
rington, Westerville, Ohio.

Olemme julkaisseet raittiusliittojen ja itsenäis-
ten raittiusseurojen osoitteet sikäli kuin olemme
niitä saaneet. Toivomme ensi vuoden kalenteria
varten saavamme kaikkien osoitteet.

Veljeysseuran kirjuri.

KIRJOITUKSIA

KERTOKAAMME VAATIMATTOMASTI TOISILLEMME NÄ-
KEMISTÄMME, KOKEMUKSISTAMME JA SIELUELÄ-
MÄMME TUNTEMUKSISTA. SE VAHVISTAA SUURESSA
ELÄMÄN TAISTELUSSA JA AVARTAA MIELTÄMME.

Aamusumussa.

Me seisomme aamusumussa
ja varromme nousua päivän,
mi kerran on koittava kirkkaana
ja poistava hämärän häivän.

Me seisomme valleilla varusteen,
joka ihmisonnea suojaa.
Me uskomme päivään nousevaan,
ja varromme valon tuojaa.

Me kuljimme kautta taistojen
ja rynnäkkö kestää yhä.
Oli aseena meillä rakkaus
ja turvana uskomme pyhä.

On vastassa valta mahtava,
mi kansan onnea uhkaa.
Se jättää jälkeensä kurjuutta
ja kylvää turmion tuhkaa.

Se surmaa kotien suojaajat,
 lyö leivän kädestä lasten.
 Se painaa mutaan paheitten
 elon neitoin, nuorukaisten.

Se ennen kulki kaduilla
 kuin kiljuva jalopeura.
 Ei rauhassa kulkenut yksikään
 ei yksilö, koti, ei seura.

Me seisoiimme valleilla vavisten
 ja katsoimme joukkoa pientä,
 se vastahan lähti vainoojaa
 ja kulki sodan tietä.

Vaan voitto kun seurasi voittoa,
 yhä yltyi vainoojan vimma,
 Niin monet joukoista sortuivat
 tuli toisihin mieli kumma.

Tuli taistojen tuokseessa haavoja,
 joita kirveli tuska tuima.
 Ei ystävä tuntenut ystävää,
 joskus iskukin sattui huima.

Jäi siksi monikin syrjähän
 ja toiset riveissä horjui.
 Taas toiset lujana kestivät
 ja uhkaavan vaaran torjui.

On eessä aamu, ja päivän koi
 on loistava meille kohta.
 Pois vihollinen painuu jo pimentoon,
 ja valleilla lippumme hohtaa.

On voimana meillä valkeus.
 Ja se voima on voittava kerran.
 Me uskomme aamuhun tulevaan.
 Apuhun taivahan Herran.

V-a-p-a.

Silmäys toimintaamme kuluneen vuoden aikana.

Vuodet vierivät. Ajan aallokossa sykkii elämän valtasuoni ikuista sykintäänsä. Ihmissassa toimillaan ja harrastuksillaan piirtää muistonsa historian lehdille, uutten ihmisten, joukkojen nähtäville, tutkittavaksi, tuomittavaksi. Tällaista on elämä ollut aina ja yhä edelleenkin tulee olemaan. Toisinaan on edistytty hyveissä, toisinaan taas taantumus vallan saanut. Mutta hyvän siemen on pysynyt aina samana ajan alusta alkaen.

Mitään maailmaa mullistavia ei seuramme, Veljeysseura, ole koskaan pyrkinyt aikaan saamaan. Suomalaiselle luonteellemme ominaisella vaatimattomalla, hiljaisella työllä aattemme kirkastamiseksi on aina ollut pääpaino. Niinpä viime kuluneen vuoden aikanakin. Ei ole uusia seuroja syntynyt, eikä liioin entisiä lakannut toimestaan, lukuunottamatta Rajan Vartija raittiusseuraa Detroitissa, joka läkkäsi toiminnasta — luultavasti levähtääkseen, sillä lupakirja ja muut ovat siellä tunnettujen henkilöitten hallussa.

Vuosikokouksen aikana Dodgevillessa, Mich., esimiehen vuosikertomuksesta ilmeni että paikallisseurojen lukumäärä on ollut 35 ja näitten yhteinen jäsenluku 817. Kaikesta tästä huolimatta on toimittu siinä varmassa uskossa että pilvisen-

Edustajat Veljeysseuran vuosikokouksessa Dodgevillessa, Mich.

kin päivän perästä loistaa aurinko, että ympärillä vallitsevat olot rupeavat kansalaisillemme opettamaan että raittiustyö ei ole turhaa sekä että meille suomalaisille kuuluu oma, omintakeinen, veljeyshengessä tehty raittiustyö täällä Amerikassa, amerikalaistummepa sitten muuten kuinka hyvänsä.

Johtokunta on hoitanut sille uskottua tehtäväänsä tunnollisesti. Se on järjestänyt raittiustiön viikon vieton helmikuulla, lähettänyt kiertävän puhujan y. m. Puhujana Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian sekä Michiganin valtioissa toimi vanha raittiustietäjä, Mr. A. W. Havela maaliskuun aikana. Matkaansa täällä voidaan pitää hyvin onnistuneena aineellisesti. Henkistä saavutuksista tuolla puhujamatkalla emme vielä voi mitään arvioida, sillä henkisen kylvötyön sato nousee vasta vuosien takaa. Mr. Havela teki myös puhujamatkan Minnesotassa sanotun valtion raittiustiön ja Veljeysseuran yhteisenä lähetinä. Tämä matka tuotti aineellisesti tappiota noin kuudenkymmenen dollarin vaiheille. Tästä tappiosta maksaa Minnesotan Raittiustiön puolen.

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, vietettiin seuran vuosikokous Dodgevillessä, Mich., kesäk. 14—16 p. Osanotto kokoukseen oli runsaampi kuin moniin vuosiin. Varsinaisia Veljeysseuraan kuuluvia raittiustietäjien edustajia ei tosin ollut enempää kuin ennenkään, mutta saapuvilla oli edustajia itsenäisistä raittiustietäjistä, kalevai-

Minnesotalaisia Veljeysseuran vuosikokouksessa Dodgevillessä, Mich.

sista seurakuntaväestä. Tämän lisäksi oli kirjellinen osanotto lukuisampi tavallista. Heti kokouksen alussa toimitettu tunnuskirjeitten jako vanhoille Veljeysseuran veteraaneille ja jaon yhteydessä Mrs. Minnie Perttula-Mäen pitämä sydämellinen puhe lähensi kokoukseen osanottajat toisiinsa ja lämmitti mielialan mitä herkimmäksi. Tuntui kuin jonkinlainen pyhä tuuli olisi puhaltanut pois kaiken liian intoilun ja töihin turtuttiin vakavina ja varmoina.

Vuosikokouksemme johtokunnan toteutettavaksi jättäneistä tärkeimmistä päätöksistä voimme tässä mainita, että seurojemme toimesta suurille suomalaisasutuksille järjestettäisiin englanninkielisiä nuorison kieltolakikokouksia, joissa koetettaisiin Amerikassa syntyneet nuoret suomalaiset saada esiintymään kieltolain puoltajina sekä perustettaisiin englaninkielellä toimivia nuorison kieltolakisuojeleusliittoja niille paikkakunnille, joissa ei ole toimassa nuorten kristillisiä yhdistyksiä. Niillä paikkakunnilla taas, joissa seurakuntiemme toimesta on toiminassa nuorten kristilliset yhdistykset, kohdistettaisiin työ niitten keskuuteen ja painostettaisiin kasvatuksellisen raittiustyön tekemistä sunnuntaikouluihin. Toisena tärkeänä tehtävänä jäi johtokunnalle Raittiussuhteiden kanssa yhteisen vakituisen puhujan hankkiminen. Vuosikokouksessamme pidettiin puhujaa välttämättömänä. Entisten kokemusten perusteella katsottiin kymmenen kuukauden aika vuodesta riittäväksi työkaudeksi. Pidettiin myöskin

Veljeysseuran nykyinen johtokunta.

tarpeellisena että puhujaa ei hankita ennenkuin saadaan rahasto, jonka suuruus on vähintään \$400. Rahasto tulisi Veljeysseuran hoitoon erityisenä rahastona ja panisi siihen Veljeysseura puolestaan \$100 ja Idän Suomalainen Raittiuskansan Liitto, Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian ja Minnesotan Raittiusliitto, kukin \$100. Johtokunta on tässä asiassa jäänyt odottamaan liittojen toimintaa.

Johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Esa Torkko Soudannista, Minn., varapuheenjohtajaksi Mrs. Maria Abramson Evelethistä, Minn., kirjuriksi Heikki Karhu Duluthista, Minn., rahastonhoitajaksi Mrs. Ida Wargelin Hancockista, Mich. Johtokunnan jäseniksi Matti Manner Hancockista, Mich., Alfred Keturi Evelethistä, Minn. ja Matti Viitala, Mountain Ironista, Minn.

Tekisimme väärin ellemme mainitsisi tässä myöskin vuosijuhlasta, joka vietettiin sunnuntaina kesäkuun 13 p. "Soihtu" raittiusseuran raittiusseuran haalin luona olevassa sievässä puistikossa ja johon osanotto oli melkoisen runsas. Avauspuheen piti "Soihtu"-seuran puolesta Santeri Strang. Puhujina olivat Mrs. Minnie Perttula-Mäki, J. H. Jasberg ja Gust. Hamina. Heikki Karhun tilaisuutta varten kirjoittaman runosikermän: "Älä joukosta loitolle jää", lausui Hilma Hamina. Tilapäisesti muodostettu sekakuoro lauloi muutamia lauluja. Juhlakansaa oli saapunut Ishpemingistä ja Crystal Fallsista saakka. Juhlakonsertti, joka vietettiin Hancockissa, Lin-

coln haalilla, onnistui myöskin erinomaisesti. Sen onnistumisesta lankeaa suurin ansio kyvykkäälle seurasisarillemme, laulajatar Elli Suokas-Steinbackalle, joka käytti kaiken tarmonsä konsertin järjestelyyn ja esiintyi ohjelmassa, melkeinpä joka numerossa. Kun Hancockin kirkkokuoro, joka kuukausia aikaisemmin oli jo alkanut harjoittelemaan lauluja Veljeysseuran vuosijuhlia varten, ei voinutkaan saapua laulamaan johtajansa äkkinäisen mielihohteen takia, kutsui laulajattaremme kotiinsa parina juhlan edellisenä iltana laulajia raittiusväen riveistä ja niin navakasti kävi harjoitukset että ei joudettu paljon puheluihin. Ja laulua saatiin kuin saatiinkin sekä juhille että konserttiin!

Sitten vuosikokouksen jälkeen on eletty vähäisissä edistuksen merkeissä. Onko tuo edistys siten jatkuvaa, näyttäne tulevaisuus. Varmaa kuitenkin on, että työtämme tarvitaan edelleenkin ja sitä tullaan tarvitsemaan vielä kauankin aikaa, sanokootpa vastustajamme mitä hyvänsä.

H. K.

Vilpittömästä uurastuksesta vuosikymmenien
aikana Veljeysseuran riveissä

jakoi vuosien 1925—26 johtokunta vuosikokouk-
sessa Dodgevillessä, Mich., kesäkuun 14 p.
tunnus- ja kiitoskirjeet seuraaville:

ANDERSON, MIINA, Sandcoulee, Mont.
FRASA KLAARA, Mountain Iron, Minn.
HAMINA, HILMA, Hancock, Mich.
JASBERG, J. H., Hancock, Mich.
JOHANSSON, MATTI, Jacksonville, Ohio.
JOKI, ELIAS, New Castle, Pa.
JOKINEN, LIISA, Hancock, Mich.
JUSSILA, HILJA, Ishpeming, Mich.
KANDELIN, SOFIA, Ishpeming, Mich.
KUJALA, KUSTAA, Conneaut, Ohio.
KYTÖLÄ, J. K., Covington, Mich.
LAUTTAMUS, JOHN, Cloquet, Mich.
LEHTO, W. J., Kearsarge, Mich.
MANNER, MATTI, Hancock, Mich.
MATTSON, MATTI, Burton, Ohio.
MICHELSON, MINNIE, Cloquet, Minn.
MIKKOLA, JOSEPHINE, Girard, Ohio.
NAUHA, JAAKKO, Girard, Ohio.
OJAJÄRVI, KALLE, Conneaut, Ohio.
PALMGORD, JOHN, Ely, Minn.
PERTTULA, EVA, Ely, Minn.
PETERSON, EMIL, Sault Ste. Marie, Ont.
STRANG, SANTERI, Dodgeville, Mich.
TAVAJÄRVI, HENRY, Negaunee, Mich.
TORKKO, ESA, Soudan, Minn.

Me näimme aamun . . .

Me näimme aamun jo koittavan
Ja häipyvän öisien usvain
Ja taistojen melskeiden lakkaavan
Me kuulimme kentillä tuskein.
Me seisoiimme valleilla lyötyjen
Ja lauloimme laulua voiton
Ja varroimme seppeltä urhojen
Tuon kirkkahan huomenen koiton.

Me varroimme. . . Ilmoille kajahtaa
Taas kutsunta vartijan jalon:
"On pilvessä, korkealle leimahtaa
Jo loimuja taistelun palon!
On valleilla taasenkin vihamies,
Sen joukot on villeinä vielä
Ja viljavat vainiot, kotilies'
On vaarassa täällä ja siellä!"

— — —
Siis lepohon jouda, ei uinailuun
Nyt vanhinkaan urhoista vielä,
Kanss' nuorien uutehen taisteluun
On käytävä rohkeella miellä!
Nuo voittojen laulut, aamunkoi,
Ne unien usvaa lie houkon.
Kun rynnäkköön kutsuen torvet soi,
On seistävä riveissä joukon!

Heikki Karhu.

Jouluna, armon vuonna 1926.

Kunnia Jumalalle. Maassa rauha. Tahto ihmisille hyvä! Näin kuuluu laulun mahtava sävel jouluna tuhansissa ja tuhansissa kirkoissa ja kodeissa pitkin maailman ääriä ja miljoonat ihmislapset lähettävät onnentoivotuksiaan kirjeissä ja korteissa ystävilleen. Hauskaa joulua huutavat kukin kilvan toinen toisilleen. Rauha maassa ja ihmisille hyvä tahto, kierii kaupunkien hienoista, loistavasti valaistuista huoneista ja Jumalalle kunnia kuuluu kaikuna vastaan kaukaa salokylistä. Tämä toivotusten humu kuuluu myös kaukaisena, väräjäväänä sointuna jouluyön hiljaisuudessa tuhansiin vankikoppeihin, joissa tukevien ristikkojen takana joulun vapautta vailla olevat vangit pää käsien varassa valvovat jouluyön hiljaisuudessa itkien ja raskaitten kyynelkarpaloiden vieriesä kalpeita poskipäitä pitkin. Vanki viettää siellä tuskaisia hetkiä muistellessa kuin unennäkönä: mikä minut toi tänne, miksi minulla on vangin kaamea kylmä puku päällä — rauhan jouluna 1926. Hän jännittää muistoansa, ja muistaa kuin kaukaista unennäköä mitenkä hänen hyvät ystävänsä tulivat joku aika takaperin häntä tapaamaan... He olivat alkaneet maistelemaan väkijuomia, tuota kirottua myrkkystä, joka

vie järjen mieheltä. Ja hän muistaa, mitenkä vaimonsa oli rukoilevin katsein pyytännyt ettei hän maistaisi. Mutta hän oli ärjäissyt: Suus kiinni, ämmä! Minä tässä talossa isäntä olen!... Ja sitten miten... Toverit olivat alkaneet nuhteleman... Sitten hänen muistinsa petti. Mitä sitten tapahtui. Hän heräsi vasta sitten tajuntaan kun naapurikylän poliisi laski kätensä hänen olkapäälleen ja sanoi että sinä olet murhamies, minun täytyy vangita sinut, sillä sinä olet ystäväsi rintaan puukon pistänyt. Tämä kaikki oli tapahtunut kolme viikkoa ennen joulua. Oi, mitenkä se häneen koski. Ja vielä kipeämmin, kun hän muisti niin ilmi elävästi nuoren, vasta vihityn vaimonsa rukoilevan katseen, kun hän pyysi ettei hän myrkkystä ottaisi. Ja hänen sydämeensä koski tikarin tavoin ystävänsä kuolema. Siellä hän taisteli kopissaan jouluyönä kovaa sisällistä sielun taisteluaan, pyytäen Korkeimmalta tahdon voimaa alkaakseen uutta elämää, joka antaisi rohkeutta kieltäytyä ottamasta toverin tarjoamaa ryyppyä. Ja hän muisti ettei hän ollut ainoa, joka oli vapautensa menettänyt. Sillä satoja ja tuhansia oli suljettu vankilain komeroihin, joissa he saivat viettää jouluyön murha, petos, kavallus, y. m. rikoksia painamassa omaatuntoa, tilillä väärin eletystä elämästä. Yksi kimalteleva, ystäväin tarjoama ryyppy se oli ensimmäinen askel niljanteen poluille. Se aukoi ovet kaikelle muullekin pahuudelle. Ja se ryyppy oli hänetkin tänne vankilaan saattanut jouluyötä viettämään. —

Hän istui pää käsien väliin puserrettuna. Itki kauvan ja katkerasti, kunnes kuuli oven raskaasti narahtavan, vartian tulevan koppiin ja toivottavan: "hauskaa joulua!" "Jumalalle kunnia ja ihmisille hyvä tahto", mumisi vanki ja purskahti uudelleen katkeraan itkuun.

— — —

Nuori mies, ken oletkaan! Elämäntie ei ole sielää, ei ruusuilla ja kukkasilla kaunistettua. Se käy useinkin läpi kovien koettelemusten, matalikojen ja rämeitten. Elämäntietä kulkevalta nuorelta mieheltä kysytään jumalallista voimaa, oikeata vapauden henkeä, valita tiensä oikein, katsoa ettei hän raisuna ollen astu yli jumalallisten lakien. Ettei hän kulje hoiperrellen pitkin kujia ja katuja kun maassa on kieltolaki. Vaan että hän on sankari ja uskaltaa kieltää kotona ja nurkan takana kun toveri tarjoo ryypyny. Eikä tee kauppaa trokarien ja salapolttajain kanssa. Eikä ole niitä vanhan, väärän hengen orjuuteen tottuneita, jotka istuvat käsi kaulalla humalaisina reuhaten, eivätkä herää ennenkuin vankilan kosteissa komeroissa ystävänsä murhaajana, oman elämänsä murskaajana, siipirikon linnun tavoin kulkemassa vanhana jo elämän keväässä, tuska, syvä tuska, painamassa omaatuntoa tilille väärin eletystä elämästä.

Näille nuorille miehille tahtoisin sanoa: Tuntekaa oikea vapaus! — Pysähtykää kulussanne —

rohjetkaa sanoa päättävästi. Ei! Ei, minä en ryypyny!

Kuka nuorista miehistä uskaltaa sen tehdä? Kuka?

Laihia 15—8—26.

Mikko Mikkola.

Raittiustyön kansallisesta merkityksestä.

Viime aikoina on puhuttu ja kirjoitettu amerikalaisuudesta ja amerikalaisuudesta. On luonnollista, että jokainen, joka täällä asuu jonkun aikaa, omaksuu itselleen ulkonaisia tapoja ja opettelee kieltä puhumaan ja siten amerikalaisuus suotavalla ja toivottavalla tavalla. Mutta kun joukossamme on sellaisia, jotka tahtovat sielunelämäämme amerikalaisuutta ja samalla sammuttaa suomalaista kansallista ominaisuuttamme ja isiemme perintöä, panemme jyrkän vastalauseen sellaista amerikalaisuutta vastaan. Ei tämä ole mikään sulatusuuni, kuten tänne tulleet brittiläiset sanovat, saadakseen englantilaisuuttamiskiihkölleen lisää tuulta siipiin. Tosi-amerikalainen näkee siinä, kun siirtolainen säilyttää erikoisominaisuutensa, arvokkaan lisän tämän maan sivistyselämälle. Sulatusuuni mierkitsee omamme huonona pitämistä ja siitä luopumista. Siksi arvokas on suomalainen kulttuuri, ettei siinä ole mitään sulattamista. Sen saa säilyttää siinänsä. Sen lisäksi luonnollisesti on mukauduttava oloihin. — Olin Venäjällä Inkerinmaalla muutamana vuodelta. Siellä ovat suomalaiset vuosikatoja venäläisen kansan keskuksella säilyttäneet suomalaisen mielensä ja sivistyssäavutuksensa. Ei

tule kysymykseenkään niitten venäläistyttämisen. Ja maa oli rikas kaikissa suhteissa, jota se ei olisi ollut jos venäläistyttämiskiihkoilijat olisivat saaneet kansan sielun käännetyksi. Ulkonaisuudessa suhteessa ei heitä eroita venäläisistä. Niin pukeutuvat; antavat partansa kasvaa, pitävät paitaa housujen päällä, puhuvat venettä — mutta kotona ollaan supisuomalaisia elämäntapoihin ja tapoihin ja traditioneihin nähden. Täällä Ohiossa on hollantilaisista ameerikansaa, joka, vaikka asuu neljännessä polvessa, on säilyttänyt kielensä ja tapansa ja silti ovat arvossa pidettyä ja kunnioitettavaa kansaa, kunniaksi ympärilleen.

Mutta minunhan piti puhua raittiustyöstämme. Niin! Kas siinäkin on vaara amerikalaisuuttajiemme puolelta. Tahdotaan näet luopua suomalaisesta tavasta raittiustyön johdossa. Ja tahdotaan omaksua amerikalainen tapa. Että suomalainen tapamme ansaitsee säilyttää, selvenee jo siitä, että sitä noudattaen on saavutettu Euroopan, ellei koko maailman, ensimmäinen kieltolaki. Ja miten se eroaa amerikalaisesta? Niin että raittiustyö esiintyy siinä omana erikoisliikkeenään. Ei missään muualla ole raittiusseuroja siinä mielessä kuin suomalaisilla. Amerikalaisilla on raittiustyö kytketty kirkon toiminnan yhteyteen ja sitä suosittavat meille amerikalaisuuttajiemme täälläkin. Anti-Saloon League on vain keskusjärjestö, joka tarpeen tullen panee protestanttiset kirkot liikkeelle.

Tällainen toiminta voi olla vahingoksi sekä kirkolle että raittiusasialle. Kirkon tehtäviin ei kuulu politikoiminen, jota raittiustyö erikoiskokelaineen, jotka ovat kuivia, on. Eikä luterilainen kirkko kasvatustaloksena voi periaatteessa edes ehdotonta raittiutta ottaa ohjelmaansa. Siksi on erikoinen raittiustyö sen rinnalla tarpeellinen. Näitten ei pitäisi joutua ristiriitaan, vaan toimia käsi kädessä. Mutta, jos taas ajatellaan, että ihanteellinen tilanne olisi saada raittiusseurat kirkon vasalleiksi, jotka antautuisivat kirkkoruhtinaitten kätyreiksi ja kokoontuisivat kirkon haaleissa sekä antaisivat ohjelmansa muodostua kirkon halun mukaan, jouduttaisiin keskiaikuisen ihanteeseen, jolloin kirkko niinikään pyrkii kaikkia määräämään. Sen piti päästä suurpolitiikan isännäksi, määrätä työväen asia ja kaikki yhteiskunta-kysymykset. Oliko sellainen onnellista kirkolle itselleen? Kaukana siitä — sen johtajat, eivät olleet eivätkä koskaan ole niin monipuolisia. Mikä pelasti kirkon tällaisesta asemasta. Uskonpuhdistus, Martti Luther etunenässä! Mutta haluaisiko kirkkomme taas pyrkiä takaisin sellaista ihannetta kohti? Kirkon oman edun nimessä sanomme: älkää kootko ohjelmaanne sellaiseksi, että lain ja evankeliumin julistus kärsii. Matkimalla amerikalaisia kirkkoja saamme pian verettömän kirkon, joka muuttuu klubihuoneutoksi, biljaardi ja jääkermakeskustaksi. Suomalainen kristillisyyden ei kasva sellaisessa ilmassa, se

kuihtuu ja kuolee ja tällainen amerikalaisuttaminen tulee molemminpuoliseksi vahingoksi.

Mutta kehittyköön raittiustyö itsenäisenä liikkeenä kirkon rinnalla. Sen tehtäviin sopii ja kuuluu juuri vaalitaistelut ja yhteiskuntapolitiikka ja se voi laajentaa ohjelmaansa muutenkin aloille, jotka kirkolle olisivat vallan vieraat. Se voi olla ajanvietekeskus, se voi viljellä suomalaisen hengen tarpeita näytelmätaiteen, laulun, soiton y.m.s. aloilla kansallisessa mielessä ja hengessä ja niin säilyttää suomalaisuutta tässä maassa. Samalla se erikoistavallaan kenties voisi antaa vaikutteita amerikalaisillekin raittiustyön tekemisessä ja niin rikastuttaa raittiusliikettä kokonaisuudessaan sensijaan, että se rupeamalla kurjaksi toisen matkijaksi ja ihailijaksi, menettäisi oman erikoislahjansa, kaivaisi leiviskänsä maahan ja hävittäisi oman persoonallisuutensa. — Tämä toisen matkiminen on muuan kansallisuutemme suurimpia vaaroja. Sosialistimme matkivat saksalaista marxilaisuutta, bolshevistimme venäläistä soviettisysteemiä — pitäisikö raittiusväkemmekin luopua suomalaisesta raittiustyön muodosta alkamalla matkimaan jotain, mielestään parempaa, amerikalaista menettelyä. Mitä paremmin pysymme uskollisina itsellemme, sitä suuremmaksi hyödyksi tulee työmme tälle maalle. Älkäämme toimintamme puolustukseksi alentuko sanomaan: näin ovat olot saksalaisilla ja ruotsalaisilla, näin on käynyt vanhempien ja suurempien kansojen: emme me ole niistä riippuvia. Emme ole lampaita,

jotka juoksevat kaivoon kun joku menee edellä. Niinkauvan kuin olemme vakuutettuja menettelymme arvokkuudesta, seiskäämme omalla pohjalalla. Väkevä virta kulkee omin aaltoineen merenkin halki!

V. R.

Huutava ääni.

Meille, täällä syntyneille Amerikan suomalaisille on valjastettu kyntö-juhta auran eteen ja vainio sen taustalla on näkemättömän suuri. Siinä on vakoja kynnetty vain pieni määrä. Kylvöjä tehty ja satoja saatu, mutta siinä kyntäjät ja kylväjät ovat pian väsyneet, sillä se vainio on ottanut kauan korpeen raataa. Moni esi-isistämme on siinä ahertanut niin kauan, kunnes tuonen tuvillle on muuttanut ja kyntäjät, jotka siinä vielä toimivat, pian ovat myöskin poistuneet. Vaara on, että työvoima vainiolta pian loppuu, siihen pian uusi vesakko nousee ja sen korveksi jälleen muuttaa, jollemme me, nuoret Amerikan suomalaiset, astu esiin ja tositoimella ryhdy viljelystyöhön ja kunniaan tuomaan ne hikipisarot, jotka siihen on jo vuodatettu.

Tuo vainio on Amerikan suomalaisten tulevaisuus. Valjastettu kyntö-juhtamme: oma itsemme, ja kyntävä aura meidän perinnöllisyys, veri, joka suonissamme virtaa. Ryhtykäämme siis toimeen! Sitä pyhä velvollisuus vaatii. Alkakaamme toimeen ja puhdistakaamme rikkaruohot, jotka jo ovat nousemassa... Siellä on kasvamassa veripunaisia lehviä, ne maasta voiman vievät... Siellä virtaa kurjuuden vettä, ojittakaamme tuo vainio, että ne virrat pois sieltä juoksunsa saisivat.

Tuon vainion työväkeä, sen työtoimia ja sen saavutuksia tämän maamme miljoonat ihmiset katselevat tunnustuksensa heille antaakseen. Sen menestys tuopi tunnustuksen ei ainoastaan meille suomalaisina, vaan myöskin kauniille Suomelle, isiemme maalle, sinne, johon isämme helteisenkin työnsä äärestä niin usein ajatuksensa johtivat...

Nostakaamme tuolle aukealle isiemme kutoma suomalaisuuden lippu. Pitäkäämme se puhtaana kuin Suomen lumi. Rakentakaamme sen aukeaman syrjään portti, johon kiinnitämme sanat: *“Tee itsesi suureksi suomalaisena, niin sen arvoinen olet amerikalaisenakin”*.

Aarne A. Havela.

Mietteitä elämästä yleensä ja raittiusasiasta Suomessa.

Osa ihmisistä harrastaa paheita jossakin muodossa ja lopuksi alkaa tekemäänkin paha. Toiset ihmiset, vaikka heilläkin on luontaista taipumusta pahaan, ryhtyvät taisteluun pahuutta vastaan ensin itsessään ja sitten yhteiskunnassa. Tätä taistelua paheiden puolesta ja paheita vastaan on kestänyt ajan alusta asti ja nähtävästi tulee kestäämään ajan loppuun saakka. Kun sanotaan: elämä on taistelua, tarkoitetaan sillä ei ainoastaan sitä huolta ja kilvoitusta ja niitä ponnistuksia, joita meillä on jokapäiväisen leivän ja muun toimeentulon puolesta, vaan myöskin niiden velvollisuuksien täyttämistä, joiden tarkoitus on pahan torjuminen itsestämme ja muistakin. Ei saata kenenkään elämä olla semmoista, ettei se ole suunnattu joko hyvän tahi pahan puolesta vaikuttamaan.

Hyvät ja pahat tavat (hyveet ja paheet) ovat erikseen katseltuina hyvin monilukuiset ja laatusa puolesta hyvin erilaiset. Jos niistä tahdotaan tehdä lyhyt yhteenveto eli ponsilause kummistakin erikseen, voisimme sanoa, että hyveet tekevät elämän onnellisemmaksi, mutta paheet karakoittavat siitä rauhan tunteen ja saattavat harjoittajansa onnettomaksi. Minkätähden sitten ih-

minen alkaa paheita eli, käyttääkseni lievempää sanamuotoa, pahoja tapoja harjoittaa, koska niillä ovat aina huonot seuraukset? Kukaan täysi-mielinen ihminen ei tahdo vaihettaa elämäänsä, jos siinä tuokiollinen muutos olisi mahdollinen, monin verroin huonommaksi kuin mitä se ennen on ollut; sillä meillä jokaisella on tarkoitus saada nauttia niin paljon hyvää, kuin se on mahdollista elämän vajavaisuuksien keskellä.

Mistähän se siis johtuu, että paheita aletaan harjoittaa, vaikka meillä on lukematon joukko varoittavia esimerkkejä siitä, että ne vievät turmioon? Miksi ehdoin tahdoin rupeamme huonontamaan elämäämme, vaikka sitä on tarkoitus ja halu saada paremmaksi, jos se jossakin suhteessa tuntuu puutteelliselta?

Näihin kysymyksiin saamme vastauksen, jos pysähdymme miettimään vähän tarkemmin, min-käläinen on se mielikuva, joka syntyy ajatuksiimme jo ennen, kuin paheen ensi askele on otettu tekona. Se mielikuva tuottaa joko häpeäntunnetta, jolloin omantunnon ääni varoittaa ja kieltää meitä pahetta täyttämästä tekona, tahi tuntuu pahekin antavan niin paljon mieluista nautintoa, että sen hyvän toivossa omantunnon ääni vaiennetaan ja häpeän tunne pienenee, vaikka se tosin jää vieläkin niin paljon vaikuttamaan, että pahe alotetaan mahdollisimman salaisesti. Mitä useimmin tämä jälkimäinen mielikuva pääsee uudistumaan ajatuksissa, sitä enemmän se saa käskyvaltaa tahtoon, joka vähitellen kadottaa vastustuskykynsä

ja taipuu uudelleen ja uudelleen koettamaan saada nauttia tuota luuloteltua hyvää. Ihminen joutuu tällaisessa tilanteessa tienhaaraan elämänsä matkalla. Ensi askeleet paheen tiellä ovat siitä merkittäviä, että ne synnyttävät halun niiden jatkamiseen, vaikkakin sisäinen ääni sanoo: parempi olisi ollut tuota tekemättä. Silloin on taistelu ihmisen sydämessä. Hän on pysähdyspaikassa, jota voidaan kääntyä takaisin, mutta valitettavasti useat vaan jatkavat väärän nautinnon tavoittelua. Eräs runoilija on lausunut tällaisesta sisällisestä taistelusta: "Yks enkeli, yks perkele asuvi sydämessäni". Jos tässä taistelussa käy niin, että sitä inhon ja häpeän tunnetta, joka ajatuksiin nousee ensimmäisen paheen harjoituksen tähden, koetetaan karkoittaa tahi peittää toisella paheella taikka ensimmäisen paheen uudistamisella, silloin on saanut voiton runoilijan mainitsema jälkimäinen sydämen asukas. Tästä lähtien tulee tottumus uudeksi yllykkeeksi paheen tiellä kulkijalle ja sen vallasta irti pääsy on sitä vaikeampi, mitä useammin paheenteko uudistuu. Jos me näkisimme kaiken sen sisäisen tuskan ja toivottomuuden, jota paheen orjaksi joutunut mielessään kärsii siitä huolimatta, että hän saattaa toisinaan näyttää tunnottomalta, jopa iloiseltakin, emme ajattelisi paheen seurauksista niin kevyesti, kuin usein tehdään, vaan yhä uudistuvalla tarmolla torjuisimme pois sen mielikuvan, joka houkuttelevana nousee ajatuksiin ja tarjoaa petollista hyvää. Tätä tulisi jokaisen aina pitää muistissa.

Nykyaikana taistellaan Suomessa, niinkuin Amerikassakin, juopoutta vastaan, sillä onhan se yksi suurimmista paheista, joka on hyvin laajalle levinnyt. Molemmissa näissä maissa on kieltolaki voimassa, mutta se ei saa juoppoutta loppumaan, jota harjoitetaan salaisesti ja julkisestikin. Väkijuomain käyttäjät eivät taivu totuttua tapaansa jättämään pois ja heidän esimerkkinsä ja houkuttelunsa vaikutuksesta ilmestyy uusia ryyppiskelijöitä ja niistä kasvaa lopuksi juoppoja. Muutamat ovat ottaneet väkijuomain salakuljetuksen ja niiden salaisen kaupittelun ammatikseen, jolla pyrkivät saamaan hyvää ansiota toisten vahingoittamisella. Kieltoain rikkojia kyllä rangaistaan, kun rikos saadaan ilmi, mutta rangaistuksista ei ole ollut toivottua apua. Tästä ovat väkijuomain suosijat ja nauttijat ottaneet syyt ja alkaneet valmistaa mieliä koko kieltoain kumoamiselle. Mutta raittiuden harrastajat ovat myöskin ryhtyneet entistä tarmokkaammin ajamaan asiaansa. Hallitus, jonka huolena on kansan paras, on asettanut komitean tutkimaan väkijuomakysymystä tilaston valossa, joka näyttää väkijuomain kulutuksen ennen ja nyt. Tämä komitea, johon on kuulunut kyvykkäitä, asiaa harrastavia miehiä, on äskettäin jättänyt valtioneuvostolle lausuntonsa. Siinä mainitaan, että ennen maailmansotaa Suomi oli väkijuomain kulutukseen nähden henkeä kohti Europan vähäjuomaisin maa. Vakaumuksellinen raittiustyö ja alkoholilain säädännön vaikutus yhteisesti oli tämän

vaikuttanut. Tästä huolimatta ei tilanne ollut silloinkaan niin valoisa, ettei alkoholivaaraa ollut olemassa. Alkoholien käyttö jakautui eri kansanluokkien ja eri asumusolojen suhteen hyvin eritavalla. Alaikäisten ja naisten keskuudessa on se ollut paljoa harvinaisempi kuin miesten keskuudessa, samoin maalaisväestö enemmän raitis kuin kaupunkien asukkaat. Juoppouden suhteellinen yleisyys nuorissa ikäryhmissä sekä huonossa varallisuusasemassa, liittyneenä kansan luonteessa tavattavaan rajuuteen, ravinto-, työ- y. m. elämän olojen puutteellisuuksiin, on niin ikään muodostanut erityisen otollisen maaperän alkoholien tuotaman tuhon leviämislle.

Näin lausuu komitea ja jatkaa edelleen:

Tällaisista seikoista on johtunut, ettei Suomen alkoholien kulutuksen väheneminen maailmansodan alkuun mennessä merkinnyt vastaavaa vapautumista alkoholivaarasta. Niinpä on tuomittujen juopumusrikosten kasvamisesta näinä aikoina päätettävissä, että julkista pahennusta herättänyt alkoholien käyttö on yhä säilynyt huomattavana. Samaa suuntaa viittaa myös eräiden sellaisten rikosten sekä sairaus- ja kuolemantapausten lisääntyminen, joissa alkoholien on havaittu olleen osaltaan myötävaikuttavana tekijänä. Tunnuksellista on ollut näiden alkoholien käytön seuraamis-ilmiöiden suhteellinen runsaus kaupungeissa ja miesten joukossa verrattuna maaseutuun ja naispuoliseen väestöön. Sota-aikana on tullut selvästi näkyviin, että alkoholien käyttö olennaisesti

riippuu ulkonaisista oloista ja yhteiskunnallisesta ympäristöstä. Alkoholiuomista pidättäymisen suotuisina seurauksina on silloin ollut todettavissa, paitsi juopumusrikosten voimakasta vähene mistä, myös yleisen rikollisuuden supistuminen sekä terveydellisten ja taloudellisten olojen parantuminen monella alalla. Olisi väärin pitää tätä kaikkea yksistään sotavuosien väkijuomakiel lon siunauksellisena tuloksena, koska ajan poikkeuksellisuus muutenkin oli omansa kasvattamaan raittiutta, m. m. tuottamalla kansainvälisen yhdysliikenteen sulkemisen ja elintarvepulan vuoksi erityisiä esteitä luvattomia teitä tapahtuvalle alkoholinhankinnalle. Myöhemmin itse kieltolain voimaan tultua on saatu käytännössä kokea, ettei sotavuosina pakkokeinoin saavutettu raitistuminen ole läheskään pysyvää laatua.

Puhuessaan kieltolain aikana huomattavista ilmiöistä väkijuomien nautinnon suhteen, sanoo komitea, että alkoholin nautinto on Suomessa enentynyt. Täyttä selvyyttä ei kuitenkaan ole saatu siitä, onko kulutettu alkoholimäärä nykyisin suurempi, vai pienempi kuin ennen sotaa. Erinäisistä juoppouteen liittyvistä ilmiöistä päättäen ei se nyt yleensä, kun otetaan väestön kasvu lukuun tällä välin, ole korkeampi. Juomatapojen entistä poikkeava leveneminen on huomattava ilmiö. Maaseuduilla on päihdytysjuomain nauttiminen lisääntynyt enemmän kuin kaupungeissa. Etelä-Suomen rannikkopitäjissä on tilanne synkempi kuin maan sisä- ja pohjois-osissa. Nuorisossa

näyttää alkoholin käyttö lisääntyneen sen mukaan kuin kieltolakitiedusteluun saadut vastaukset viittaavat. Juomatapojen raa'istuminen on myöskin selvästi huomattava ilmiö. Entinen palo viina ei tehnyt nauttijastaan niin yleensä hurjistunutta kuin nykyisin salateitä kuljetettu sprii.

Kieltolaki-asiain kulkuun ovat olleet vaikuttamassa ne puutteellisuudet, jotka ovat ilmenneet itse alkoholilainsäädännön täytäntöönpanossa ja valvonnassa. On tunnettua, että viranomaisten menettely ei läheskään kauttaaltaan ole vastannut tarkoitustaan. Valtiovallan toiminnassa on tällä alalla voitu panna merkille heikkoutta ja hitautta. Valvontaviranomaisten piirissä taas osittaista leväperäisyyttä ja laiminlyöntejä on ilmennyt, joihin esim. heidän omassa keskuudessaan todetut melko useat kieltolaki- ja juopumusrikokset tarjoavat välillistä valaistusta.

Raittiustyö on kieltolain alkuvuosina ollut huomattavassa lamaan tilassa ja sen syyt ovat löydettävissä etupäässä ajan ominaisista oloista. Tämä herpaantuminen, johon ovat osaltaan vaikuttaneet myös harhakäsitykset kieltolain ratkaisevasta merkityksestä kansan raitistuttajana, näyttää puolestaan todistavan, että lain säädännölliset pakkotoimenpiteet alkoholikysymyksen alalla jäävät jotenkin tehottomiksi, jollei jatkuvan kasvatus- ja valistustyön avulla pysytetä vapaata raittiusharrastusta ja -tahtoa horjumattomana.

Komitean mielestä ei ankarimmillakaan lakipykälillä ja niiden ohessa käytetyillä ulkonaisilla

voimakeinoilla vielä voikaan olla täydellistä menestystä, koska yleisen ja kestäväen raittiuden kehittämiseksi ennen kaikkea on tarpeen, että näitä pyrkimyksiä on kannattamassa kansan mahdollisimman yhtenäisen ja syvä vakaumus niiden oikeutuksesta, mikä pohja on parhaiten saavutettavissa raittiusherätystyöllä. Nyt on vielä arvaamattoman suuri luku kieltolakirikkomuksia, joihin syypäiden joukossa on melkoisesti korkeampiinkin yhteiskuntapiirien edustajia ja näiden rikkomusten välillisiä suosioita, jopa julkisia taiste-lijoihin kieltolakia vastaan.

Komitea ei pidä yleensä mahdottomana kielto-lain tyydyttävämpää voimaan saattamista, vaikka siinä onkin ilmennyt vaikeuksia.

Tämä laaja mietintö ei kuitenkaan ole yksimieli-nen. Sen seitsemästä jäsenestä on kolme ilmoitta-nut eriävän mielipiteensä vastalauseena. Ensimmäisessä niistä sanoo Tohtori Martti Kovero, että komitea on arvosteluissaan ollut "tieteellisen va-rovainen" pidättyessään muodostamasta lopullis-ta käsitystä kielto-lain tarkoituksenmukaisuudesta. Käytännöllistä elämää silmällä pitäen hän tah-too mennä pitemmälle ja pääsee siihen tulokseen, että kielto-laista on ollut kansallemme enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Tämän todistukseksi hän viittaa siihen, ettei raittiustilanne ole kielto-lain aikana parantunut ja pitää erikoisen arveluttava-na nuorison lisääntyntä alkoholin käyttöä ja yleistä juomatapojen raa'istumista. Viime vuo-sien lukuisat väkivallanteot ovat osaltaan pantava

kieltolain vuoksi käytäntöön tulleiden kovin väke-vien juomien tilille. Kieltolaki ei ole tähän asti kyennyt estämään alkoholin yleistä saantimahdol-lisuutta, eikä hänen käsityksensä mukaan ole var-muutta siitä, että alkoholin laitton hankinta eh-käistyy. Kielto-laista aiheutuneina epäkohtina hän esittää kieltolakirikollisuuden tavattoman leviä-misen, josta ilmenee, ettei tämä laki vastaa kan-san suuren osan oikeustajuntaa. Laki on tuottanut siveellistä turmiota, ollen omiansa vähentämään lakien kunnioitusta yleensäkin. Lisäksi hän huo-mauttaa siitä epäkohdasta, että suurin osa maas-samme kulutetusta alkoholista nykyään jää vero-tuksen ulkopuolelle, samoin kuin siitä kansanta-loudellisesta tappiosta, minkä alkoholin salakul-jetus- ja kauppa on aiheuttanut houkuttelemalla tuhansia jättämään aikaisemman hyödyllisen elin-keinonsa.

Tästä vastalauseesta huokuu kylmä henki kiel-to-lakia kohtaan ja tekeepä mieli, sanontatavan laadusta päättäen, uskomaan, että tohtori arve-lee kansan paremmin raitistuvan väkijuomien helpolla, ehkäpä vapaallakin saannilla, kuin niiden saantia rajoittavalla lailla. Raittiuden puoles-ta puhujia olen kuullut joskus motittavan siitä, että he lähtevät asiaa katselemaan tunnesyistä, jotka eivät kelpaa lainsäädännön ohjeeksi eikä perusteeksi, koska lakia laadittaissa tulee ottaa huomioon elämä semmoisena, kuin se ilmenee hy-vine ja huonoine puolineen, joiden keskinäisiä suhteita lain tulee vaan niin järjestää, että paha

estetään tahi ainakin supistuu se mahdollisimman pieneksi. Eiköhän vaan asia liene niin, että kieltolain vastustajilla ovat myös omat tunnesyynsä, vaikka toisellaiset kuin raittiusihmisillä. Tottumukset herättävät tunnesyitä ja tunne on riipuvainen mielihalusta.

Toinen vastalauseen tekijä, oikeusneuvos Allan Serlachius, on vieläkin jyrkemmällä tavalla kuin edellinen lausunut tuomionsa kieltolaista. Se on hänen mielestään huonontanut entisiä juomatapoja, vähentänyt kaikkien lakien kunnioitusta, johtanut lukuisiin lakien rikkomisiin. Kieltolain rangaistusmääräykset ovat liian ankarat, ne ovat semmoisia, että ne asettavat rangaistavan erikoisasemaan, semmoiseen poikkeustilaan yleisestä oikeusnormista, että hän tulee kärsimään suhteellisesti raskaammin kuin murhamies tahi muun rikoksen tehnyt. Oikeusneuvos sanoo edelleen: Jos kieltolakia pyritään tehostamaan, on se tehtävä aivan toisin (=kuin nykyisillä rangaistuskeinoilla), koska nykyinen tapa tekee vaan karhunpalvelusta kieltolakiasialle. Vastalauseen yleinen sävy on semmoinen, että siitä päättäen oikeusneuvos pitää parempana väkijuomain vapaankin saannin, kuin niiden kiellon, koska kieltolaki on muka tuonut enemmän tuhoa kuin entinen nautintovapaus.

Kolmas vastalause, jonka professori Voionmaa on liittänyt mietintöön, kohdistuu pää-asiassa komitean tutkimusten vaillinaisuuteen ja siitä johdettavaan ristiriitaiseen lopputulokseen. Hän vetoaa

siihen, että esim. Ruotsissa ja Virossa, joissa kansan sivistystaso on yleensä verrattava Suomen oloihin, ovat asiat alkoholinautinnon suhteen huomnommin kuin meillä. Ne tiedot, mitä komitea on saanut esim. nuorison juopottelusta nykyisin, ovat liioiteltuja. Vastalauseesta ilmenee, että professori on kieltolain miehiä.

Komitea ei ole valmistanut mitään ehdotusta siitä, miten kieltolakia olisi muutettava. Se tehtävä on jätetty eduskunnalle. Asia onkin vaikea hyvin järjestää. Se väite, joka yhdessä vastalauseessa mainitaan, että kansan *suurin* osa on kieltolakia vastaan, on umpimähkäinen, kirjoittajan oman luulon mukainen. Paremmiin on uskottava, että jos kansanäänestys toimeenpantaisiin, on kieltolain puolella enemmistö, siis kansan suurin osa.

Raittiuskansalla on Suomessa yhä edelleen pitkä ja vaikea työ saada juomatapojen puoltajain mielipide muuttumaan. Mutta usko raittiuden paremmuudesta juoppouteen ja väkijuomain vähempäänkin nauttimiseen nähden vahvistaa mieltä tässä työssä. Se vahinko ja turmio, jota raittiuden vastustajat näkevät kieltolain aikaan saavan, on pieni väkijuomain vapaan saannin tuomaan pahaan verrattuna ja, missä sitä ilmenee, sen tekijöinä ovat juuri juopottelijat ja muut pienemmät viinan ystävät.

Lohtaja 14—8—1926.

Juho Leppälä.

Hoi, vartijat!

Hoi, vartijat, lippua kohottakaa,
 Ylös edessä nuorisjoukon!
 Myrkkyy niitä ettei turmella saa.
 Valo hengen valaiskoon joka loukon!

Valon valtojen puolesta taistelohon
 Laki kutsuvi kaikkia meitä.
 On joukkomme uljas — voittamaton
 Kun kuljemme sankarin teitä.

Suuri meillä on määränpää.
 Älä ystävä joukosta poies jää!
 Joukkohon — nuori ja harmaa pää
 Lapsia auttaen, Äidin silmää kyyneltyvää.

Korkeimman siunaus taistossa on.
 Riennä tänne sä, pelastusjoukkohon!
 Kuka tietää määrän kohtuuden?
 Käy joukkoon, myrkyt hyljäten!

— — —

Työtä teemme. Sytytämme hengen valon.
 Kylvötyötä, ihmisyyden — jalon.
 Vako viiltyy kaikkialla, suora, — syvä.
 Nyt jo terää tekee, kohta kypsyy jyvä!

— — —

Jo kuuluu veljeslaulun säveleet...
 Ne kuivaa kotein tuhansien kyneleet.
 Ei kenkään palvo enää matalaa,
 Ken veljesrakkautta vielä omistaa.

Laihia 15—8—26.

Mikko Mikkola.

Sairas omatunto.

Kun rikos painaa sielua ja pettymykset kalvavat mieltä, seuraa sitä raskas, sielua rasittava elämä. Tuskat ja ahdistukset väsyttää rikoksellisen voimia. Paha kostaa aina itsensä. "Murhe ja vaiva kunkin sielun päälle joka pahaa tekee."

Aluksi on sielulle helpompaa jos paha, tehty rikos, pysyy salassa. Mutta vanhurskauden lain voima ja henki, joka on kätketty ihmissieluun vaatii tilitystä. Paha olisi sovitettava. Pitäisi päästä julkisuuteen. Julkisuus takaa sielulle rauhaisuutta.

Paha, rikollinen elämä pyrkii uinailemaan salaisuudessa. Pimeyden työt pelkää valoa. Tekijä joutuisi silloin tuomittavaksi. Laki vaatii syvää kunnioitusta ja vilpittömyyttä. Pienimmänkin rikkomuksen tuomitsee laki. Rikkoja ei saa teollensa tunnustusta ja hänen omatuntonsa tuntee kipua. Kun rikokset yhä monistuvat, saapi rikkojan sielu, siveellinen tunne-elämä, osallensa tauodin jäytävän, kuolettavan tuskaisen tunteen.

Vaikka hän onnistuu vaivansa salaamaan muilta ihmisiltä, ei se takaa ollenkaan sielulle rauhaa. Poissa on siunaus kun lain-kirous ankarasti kalvaa ajatuksissa.

Tässä ei tee eroa mikä on rikos. Laki rikottu-

na vaatii hyvitystä. Jota pitemmälle lakia rikotaan, sitä edemmäksi luisuu onni ja hyvinvointi. Sen sokeammaksi jättäytyy rikkoja. Lopulta on hän joutunut paatumukseen. Hän alkaa uhmata lakia ja halveksien kohtelee jokaista ken panee arvoa siveelliselle elämälle ja säilyttää vastuunalaisuuden tuntoa.

Tavallisesti tuntee lainrikkojan siitä, että hän halveksien puree jollain tavalla lain tarkoitusta. Varsinkin *kieltolakia* moititaan ja arvostellaan runsaasti. Siinä olisi paljon vikaa. Juomahimoa omaavat vastustajat koettavat eksyttää yleisöä väärillä, järjettömillä sekoituksillaan, miten kieltolain sopimattomuuden jo käsittää siitäkin kun sitä niin paljon rikotaan.

Laki pitäisi olla opiksi ja nuhteeksi. Mutta jos ihminen ei osoita kunnioitusta lakiin, silloin laki hänelle muuttuu kiroukseksi.

Kieltolaki ei ainoastaan ole sitä varten, väkijuomia kielletään valmistamasta, myymästä, takana säilyttämästä, kuljettamasta ja toisille tyrkyttämästä, vaan se on laadittu siksi, ettemme saisi himollisesti ajatella ja mielitellä niiden nauttimista. Ken ostaa ja nauttii, rikkoo kieltolakia, lain henkeä ja tarkoitusta, samoin kun sekin joka valmistaa ja välittää.

Sakavuus käsityksissä johtuu *juoma-himosta*. Kielto on liian ankara. Jos saisikin edes vähän nauttia, niin lakia voisi suvaita. Mutta nyt se on vain raittius-kiihkoilijain oikku. Kun lain rikkojia rangaistaan on se useankin mielestä liian

ankaraa. Olisikin avoin kapakka, niin ei tarvitseisi rikkoa lakia.

Tämän kaltaisen ajattelun ja tulkinnan takana on — *juoma-himo*. Tätä vastaan väitetään, että sellainen kun *himo*, on muka liian joutavaa. Mutta mistä sitten johtuu tuollainen suosittelu ja hyvittely ja silittely väkijuomaliikettä kohtaan. Me väitämme että ihmisten sielun sisäisessä elämässä on kätkössä sittekin *juoma-himo*.

Ei kukaan viitsi puhua ja puoltaa viinaliikettä niin paljon, jos ei ole tähän liikkeeseen jotain sukulaisuutta. Salanen kaipaus kytee povessa ja mieliteko, halu, palaa muistelun kautta näissä li-kaisissa asioissa. Entiset juopumukset tuntuu mukavasti lämmittävän mieltä, vaikka omatunto hieman nuhteleeekin. Jokainen kerta kun puhutaan kieltolain toimeen panemisesta *hymistään ja mumistaan huuliinsa jotain, mikä hieman pyrkii alaspainamaan kieltolakia*. Kun ei julki suorasti iletä puhua kieltoalaista ja hallituksesta pahaa, niin tehdään se epäsuorasti ja peitetyin sanoin. Tauti kun on sydämellä, pinta on vielä kaunista. Mutta hengen-, ajatuksen-sisällön ymmärtää erinäisten tapausten kautta vähemmäläkin.

Lakiin nähden ovat ihmiset aina kolmen laisessa suhteessa, kolmessa rajoitetussa joukossa. *Rikollisessa ja väliäpitämättömässä joukossa*. Ei nämä kumpikaan joukko saavuta kiitosta lailta. Eikä elämä koskaan muutu heille ihanteelliseksi. He saavat kantaa kohtalonsa taakkaa toi-

vottomasti. Kun elämän ihanteet puuttuu määrättyjen sääntöjen mukaisesti, ei elämä voi olla silloin varmaa. Paljon pitää kärsiä monellaisista onnettomuuksista ja sotkuista, siellä missä ei ilolla noudateta ja kunnioiteta lakia. Tämä on todistettavissa moniin eri lain pykäliin ja määräyksiin nähden. *Mutta kaikkein suurimmasti ja monipuolisemmasti tämän voipi todistaa kun kieltolakia rikotaan*.

Kirous elämään seuraa aina siellä missä ei lain sanoja totella, että niitten jälkeen elettäisiin. — Tästä seuraakin itsestensä, että se kolmas joukko ihmisiä, *jotka pitävät ihanteita elämänsä ohjeina, sovittavat kaikki asiat lain sisällön, hengen mukaan*. Heissä ilmenee lain hengen tarkoitus. Heidän elämällensä on ihanteita.

Kieltolaki kieltää valmistamasta, myymästä, kuljettamasta, takana säilyttämästä ja viekoittamasta ketään nauttimaan väkijuoma. Tarkoitus ulettuu tällä lailla paljoa pitemmälle.

Tarkoitus on hävittää kerta kaikkiaan juoppous. Tässä tulee kieltolaki vastaamme ja sanoo meille *tarkoituksensa, henkensä kautta, älä nauti!* Juoppouden hävittämisellä me perinpohjin hävitämme väkijuomaliikkeen. Jos ihmiset lakkaisivat juopottelemasta ei kieltolakia tarvittaisikaan. *Jos ei ihmisillä olisi juomahimoa häviäisi juoppous*. Silloin ei tarvittaisi elämän suojana sellaista piikki-aitaa kun kieltolaki.

Järjettömät eläimet kurottavat aidan raosta. Ne seuraavat makuaistia vaistollansa. Vaikka

kipeätäkkin sattuu niin he menevät makupalan mukana. Aita joskus murtuu. Sen täytyy parantaa. Ei kenenkään päähän juolahda vastusta tätä kun aittaa parannetaan. Eläimiäkin on sellaisia, jotka tyytyvät omaan laitumeensa. Huononkaan aidan raosta eivät ne kurota. Ne ovat rauhallisia. Joskus näyttää kun heitä johtaisi rauhallsuuteen joku ihanne.

Viisas, järjellinen ihminen kiertää lakia. Kaartaa sieltä ja täältä. Kurottaa raoista monella tavalla. *Mieto viini ja olut maistuu niin hyvältä kun sitä saisi kieltolain säännöstelyjen raoista valmistaa ja nauttia.* Elämän ihanteet ovat matalalla. Makuaisteissa. Himo määrää ymmärrystä ja järkeä. Hienotuntoisuus turtuu ja lain raosta kurotellaan monella tavalla. Juomahimoiset toiselta puolen ja salakauppiat toiselta puolen pilkistellen aidan raosta tungettelevat kieltolain lävitse. Lain rikkominen tuntuisi niin perin hyvältä. Omatunto lopulta himmenee ja aidan raosta kurkistelija jääpi paheen orjaksi. Laki, joka vaatii elämän puhtautta ihmisen omaksi siunaukseksi, muuttuu silloin pahaksi, vahingolliseksi. Vihdoin tulee ihminen monin kerroin synnin ja paheitten orjaksi. Omantunnon soimaukset lopulta paaduttaa ihmisen niin tarkoin, että lainkuuliaisat rehelliset ihmiset muuttuvat hänelle hänen vihollisiksensa, vaikka jokainen hyvä, oikeamielinen ihminen säälien ajattelee ja puhuu hänestä. — Mutta siltikin kun tulee puhe

kieltolaista, useimmat ihmiset mumisevat jotakin huuliinsa, taikka jäävät *mykiksi*.

En olisi tullut koskaan tuntemaan ihmisten petollisuutta lain kuuliaisuuteen nähden, jos emme olisi saaneet *kieltolakia*. Miten paljon olemmekaan jo saaneet nauttia siunausta tämän lain johdosta ja silti suurin osa yleisöä ei pane rikkaa rishtiin, että huomio ja yleinen kunnioitus tätä lakia kohtaan saataisiin korjatuksi.

Jos varastaa, murhaa tai ryövää, rankaisee laki. Kuka uskaltaa säälitellä rangaistua rikollista, vetää päällensä epäluuloa ja halveksimista? Mutta jos *kieltolain* rikkojaa rangaistaan, on ihmisiä, jotka puhuvat osanottavaisesti tämän lain rikkojan kovaonnisuudesta säälittelevässä äänilajissa. Sitten on joukko toisia ihmisiä, jotka eivät voi sanoa halaistua sanaa raittiusasian ja kieltolain puolesta. Tämä tällainen tahdittomuus on aidan raosta tungettelua vakavassa asiassa.

Nykyään elämme siveellisessä murrosaikakaudessa. Tämä on jälkiseurauksena maailmansodan kirouksena. Siveellinen vastuun tunne on nyt paljon alempana kuin 20 tai 25 vuotta sitten.

Amerikan suomalaisella raittiuskansalla on tänä aikana paljon tärkeämpi tehtävä edessänsä kun työtämme aljettaessa. Eläkö vielä kansassamme ja seassamme niitä, jotka pitävät raittiusasiata sydämellensä. Vai onko meilläkin jo jokaisella *sairas omatunto?*

Erehdyksestä selvyiteen!

Ajan aallot ankarasti käyvät. Ne vaikuttavat jokaiseen kansaan ja sen yksilöön. Heikomman täytyy väistyä vahvemman tieltä. Nyt, jos milloin, kysytään: Kuka kestää elämän ristiaallokossa? Kokonaiset kansat seisovat kuin elämänsä tien risteyksessä, kysyvinä, hapuilevina. Minne — mihin? — — — Ja ken pysähtyy hetkiseksikin kuulemaan sisäistä omantunnon jumalaista ääntä, kuulee nöyrän äänen, kuin kuiskaten, sanovan: Kotiin. — Takaisin kotiin — — — kuin tuhlajapoika, alkamaan uutta elämää — päästäkseen erehdyksestä selvyiteen, orjuudesta todelliseen vapauteen. Kotiin! kajahtaa käskevä — velvoittava sisäinen ääni. Rukouksen voimalla teemmään sisäistä sivistystyötä, sitä syventämään, että me osaisimme tien risteyksestä oikeaan mennä, perille tulla ja kansalaisvelvollisuutemme oikein täyttää.

Koti, oikea koti, se on se lähtökohta, johon on pyrittävä eväitä saamaan, että jaksaisimme kulkea tämän langenneen aikakauden yli, jolloin tie tahtoo nousta niin monesti pystyyn, eikä tienviittoa näy. — — — Vaan yhä useimmat kadottavat kompassinsa, joutuvat luisumaan pimeyden mustille poluille, jossa sielu saa haavan toisen toi-

sensa jälkeen. Hermostoon tulee vika, jota on vaikea korjata, kun intohimot kasvavat päivä päivältä ja omatunto alkaa kasvaa sudensammalta ja jumalainen ääni hukkuu hyllyvään, pohjattomaan, myrkylliseen suohon, ja paluutie näyttää vaikealta, joten monesti näyttää ainoalta pelastukselta: kuula kalloon. Vaimo ja lapset, kellä niitä on, jätetään kodin savuaville raunioille, uneksimaan siitä kesästä, jonka piti kerran tuleman ja jonka tulo kerran vihkituolin edessä juhlallisesti vanottiin. Niin... elämästään kyllänsä saaneella, oikean vapautensa menettäneellä, väärälle tielle lähteneellä, on useinkin tällainen loppu. Ne toverit, jotka hänet viekoittelivat iljanteiselle polulle, antoivat kuoleman mustasta pikarista maistaa ensi maljat, heistä ei ole auttajaksi. Ne seisovat taanpana ja nauravat juomahullun kaameaa kolkkoa naurua...

Kuinka kauan tätä saa jatkua? Muistakaamme että nyt on uudet ajat ja uudet tavat, jolloin yleisen mielipiteen on noustava voimakkaana estämään pahan valtaan pääsyä. Näyttämään ettei ihmiskunta enää milloinkaan vaivu takaisin siihen liejuun, jossa se on saanut miespolvia kampailla. Kannustakoon jokaista sitova velvollisuus ja tietoisuus korkeammasta ja puhtaammasta ihmisyydestä. Meidän velvollisuutemme on pelastaa jokainen langennut juomahimon orja alkoholilin kahleista, sillä me olemme myöskin vastuussa kanssaveljistämme. Jollemme tätä tee, voimme kerran seisoa kirkkain, avoimin katsein ijäisen

Majesteetin edessä ja sanoa, me olemme oikein leiviskämme hoitaneet.

Takaisin kotiin! on se tunnus. Rukouksen voimalla tekemään työtä, yhteisvoimin karkoittamaan ne väärän vapauden mustat peikot, jotka yrittävät yöllisillä karnevaalijuhlillaan tukahduttaa henkisen kylvön ja oikean vapauden.

Kaksi on tietä: Toinen hurjan remun ja nautinnon, väärän vapauden tie, joka useinkin johtaa vankilaan kruunun raskaita kahleita kantamaan, joka pirstoo elämän. Toinen tie on kieltäymysten, kilvoittelun ja velvollisuuksien täytännön tie. Toinen tie kieltää jättämään väkijuomat pois. Toinen sallii ottamaan ne mukaan. Kumpaa tietä kuljet? Vastaa! Kansan parhaimmisto odottaa. — Kysymys on siitä: valtioko — lain puoltajatko vai rikkojat — pirtutrokaritko — kansaa hallitsevat? — Kummatko tässä lopuksi voittavat? Lain noudattamisestahan tässä on kysymys. Kieltolakimaa ei saa sallia, että jotkut kuin uhmalla harjoittavat kapakoimista. Milloin yhteiskunta herää? Jo totta totisesti olisi aika olla miesten valveilla. Vai turhaanko tuhannet äidit ja kärsivät lapset apua odottavat? Voimattomanako niiden rukoukset pelastajiin kimpoavat takaisin ja hukuvat voimattomina kieltolain pilkkaajain kohmeoiseen nauruun? — — — Ei, ei! Vaan rinta rinnan, rivi riviltä, mies mieheltä kuulukoon taisteluun tärkeä käsky. Voimakas huuto: Pelastakaa kansat ja sen yksilöt alkohoolin pirullisesta kirouksesta, vapauttakaa kodit vuosisataisesta

saastasta ja painajaisesta, tuokaa sen puoliset kotiin! Puolisolle puoliso, lapsille isä, joka tietää ja tuntee raskaan, mutta silti kunniaakkaan velvollisuutensa! Kuulukoon se huuto kaikkiin yhteiskunnan kerroksiin kolkuttavana omantunnon tuskana, joka saa ajattelemaan, että lain noudattaminen on jokaisen kunnian miehen velvollisuus. Jokainen on velvollinen seisomaan kunniavartiossa, inhimillisen yhteiskunnan, valtion ja sen lain puolesta. Jokaiselle kuuluu velvoittava käsky. Ole, raitis, kunnioita kansasi parasta tarkoittavaa lakia. Esimerkki siinä suhteessa on parhain opetus, sillä se voi nostaa siveellisessä vaarassa olevat henkilöt. Viisi, kuusi kunnan kansalaista voi puhdistaa kokonaisen kyläseudun menemästä rappiolle. Tai päin vastoin..

Rehellisyys ja lain kunnioitus se antaa ihmiselämälle oikean sisällön. Se tuottaa pääoman, jota ei koi syö, eikä ruoste raiskaa, eivätkä varkaat varasta. Mutta väärin eletty elämä kostaa lain ylitsekäymiset kolmanteen ja neljänteen polveen. Johtakoot meitä itsekutakin korkeat siveelliset periaatteet ja ennen kaikkea on muistettava, että kestävä perusta on laskettava jo lasten kamarista. Sillä kansa lähtee sieltä ja yleinen mielipide syntyy kodissa. Kodissa on jo juoppouden kirous tehtävä selväksi. On näytettävä mihin se vie yksilöt ja mihin se on johtanut kokonaiset kansat, jos luja siveellinen tahdonvoima puuttuu. On muistettava että lain pilkkaajat sortuvat — kaatuvat itse. Mutta lain pyhyys pysyy ja lain kun-

nioittajalle kantaa se hedelmää ja tuottaa henkistä pääomaa, jonka korkoja hän runsain määrin jo matkan varrella hyväkseen nauttia. Ja se antaa elämälle sisällön, pyhittäen sen suuren tarkoituksen. Sillä hän on astunut likemmäksi Jumalaa, joka loi ihmisen puhtaaksi, raittiiksi, oman kuvansa kaltaiseksi, sellaisena luomakuntaa hallitsemaan.

Muistakaa! — Silloin kuin joku tahtoo lakeja polkea, — vääryyden alle maansa kultaisen vapauden myydä, kansansa tulevaisuuden tuhota, sen onnen ja nousevan pyhän kulttuurin myrkylä upottaa — huutavana äänenä kajahtakoon jolkaisen suusta runoilijan sanat:

Kysy, mit' on sen laki ja oikeus
ja mihin se hintahan myödään,
jok' ainoa mies on Vibelius,
käs jäykkänä kirjahan lyödään.

Se on ollut se yksi ja ainoa,
joka tuonut on tuskissa hoivon.
Se on ollut se yksi ja ainoa,
johon onnettomuudessa toivon.

Se on ollut aarteeni arvokkain,
Sit' ei saa tallata jaloin!
Se on annettu armona Jumalain,
Se on vannottu keisarivaloin!

Amerikka ja Suomi on säätänyt itselleen kielto-lain. Koko maailman huomio on kiinnitetty näihin maihin. Kaikkialla maailmassa on väki-juomaprobleemi tullut sille asteelle että se löytää oikean ratkaisunsa. Ei kelpaa Brattin järjestelmä. Ei puolikielto vie toivottuun tulokseen. Vain ehdoton raittius. Myrkyt pois! Siinä päämäärä, kansojen tulevaisuus. Kohmeloinen kansa, väki-juomien saastuttamat valtiomiehet, myrkkylasien ääressä saneltu politiikka, se on manalan politiikka, joka kuljettaa sanelijansa ja ympäristönsä vinhaa vauhtia ennen aikaiseen hautaan...

Ystävät! Taistelutoverit! Suomi ja Amerikka ovat urheilumaina maailman ensimmäisiä. Ne ovat kasvattaneet poikia, jolla on taistelupalmiut-ta — terästä — tarmoa. Nämä maat ovat nostaneet myöskin kieltolain puolesta taistelulipun. Suokoon Jumala, että me myöskin siinä suhteessa pitäisimme lippumme puhtaana tahratonna. Veljet ja siskot siellä uudessa kotimaassa ja me täällä Suomessa, käykäämme Korkeimman avulla eteenpäin, orjuudesta vapauteen — erehdyksestä selvyyteen.

Laihia 15—8—26.

Mikko Mikkola.

Kuokkamies.

Kirj. *Edwin Markham.*

(Amerikalainen runoilija Ediwini Markham, joka tunnetaan paremmin muutamista miehekkäistä, voimakassävyyksistä runoistaan kuin opettajatoimestaan lännellä, sai aiheen allaolevaan runoon, "The Man with the Hoe", katsellessaan ranskalaisen J. F. Milletin samannimistä maalausta. Siitä huokuu suuri myötätunto työn raskaan raatajia kohtaan ja samalla tuomionsana työväkeä sortaville herroille ja isännille maissa, missä sortoa harjoitetaan.)

Vuossatain paino harteillaan hän nojaa
kuokkaansa ja maahan tuijottaa
aikakautten tyhjyys kasvoillaan
ja maailman taakkaa kantain.
Ken tappoi hältä riemun, epätoivon
ken saatti, ettei sure, ei koskaan toivo,
vaan juro, mykkä on kuin härän veli?
Ken suisti, pudotti tuon raa'an leuan?
Ken kädellään sai pörhöön kulmakarvat?
Ken puhals' sammuksiin tuon järjenvalon?

Tällaisenko nyt Luoja loi ja antoi
vallitsemaan meriä ja maita,
vertaansa etsimähän tähtimaailmoista,
iäisyyden kaiho polvellansa?
Tää unelmako Hänen, mi loi auringon

ja taivaan sinilaen tähdin valaisi?
Matkalla hornan kuiluun syvimpähän
ei löydy mitään kauheempaa kuin tää —
huutavampaa varoitusta ahneuden,
tuskantäytteisempää, pahanenteisempää,
koko maailmalle uhkaavampaa.

Mi kuilu erottaakaan tään ja serafin!
Työn rataan orja, mitäpä sellaiselle
ois Plato tai keinu Pleiadeen?
Mitäpä hälle laulun kauko helke,
päivän koitto, ruusun punotus?
Tään kaameen kautta katsoo aikain ange,
sen selän tuskassa on vuosisatain tuska;
Tään kaameen kautta petetty ihmisyyys,
ryöstetty, kirottu ja osaton
huutaa vastalauseen maailman tuomareille,
vastalauseen, mi myös on ennustus.

Oi herrat, isännät ja maiden valtiaat,
tään työnnekö te tuotte Jumalalle,
tään kauheen, muodottoman, sieluttoman?
Kuink' koskaan suoristatte muodon tään
ja antaa voitte kuolemattomuuden,
takaisin tuoda valon, rohkeuden,
palauttaa musiikin ja unelmat,,
korjata vääryydet nuo ikivanhat,
myös petokset ja tuskat nykyiset?

Oi herrat, isännät ja maiden valtiat,
 mit' tulevaisuus miehestänne saa?
 Mi vastaus on tällä, kun tulee hetki
 kapinan pyörremyrskyyn maailmassa?
 Kuin silloin käykään maan ja kuninkaiden
 tuon miehen tällaiseksi muovaaajien —
 kun tää mykkä kauhu vastaa Jumalalle
 vuossatain vaitiolon päätyttyä?

Suom. *Emil Saastamoinen.*

Kansallinen seuralämä raittiusseuroissa.

Raittiustyö Amerikan suomalaisten keskuudessa on aina kulkenut vankasti kansallisissa merkeissä. Kasvatuksellisen raittiustyön ohella ovat seurat aina olleet suomalaisen puhetaidon, laulun ja soiton kehittäjiä. Näytelmätaiteessa, lausunnossa ja kuvaelmissä on meidän oma kansallinen luonteemme ajoittain tullut voimakkaastikin näköksälle. Senpä vuoksi ei olekaan vähäksi arvattava se vahinko, joka on johtunut eri paikkakunnilla raittiusseurojen toiminnan lamautumisen vuoksi. Suomalaiset soitot ovat lakanneet ja suomalaiset laulut ovat vaijonneet. Nuoriso on löytänyt toiset, ehkäpä huonommat, menopaikkansa ja kansalliset perintömme ovat jääneet hoitamatta.

Joku saattaa väittää että nuorisomme on seurakuntien nuorisoseuroissa ja niin ollen paremmassa toiminnassa kuin konsanaan raittiusseuroissa. Hyvä, jos niin olisi. Kokemuksesta kuitenkin tiedämme, kuinka rajoitettua on nuorisotyömme ohjelma kristillisissä nuorisoseuroissa. Harvat, kovin harvat kuuluvat edes jäsenenä mainituihin yhdistyksiin. Suurin osa löytää hupinsa tansseista ja automobiileista.

Jos aiomme edelleenkin vaalia kansallista perintöämme, vaikkapa heikommastikin, jää raittiusseuroille edelleenkin erittäin kiitollinen työala tässä suhteessa. Se on edelleenkin ainoa avonainen kansallinen yhdistys, joka puhtaitten elintapojen ohella harrastaa myöskin suomalaisen puhetaidon, laulun ja soiton kalliita aarteita.

Mr. A. Hokkanen,

Floodwood, Minn., Onnen Ääni r.-seuran innokas välittäjä.

Siirrymme nyt sitten vähän katselemaan raittiusseuroja seuraelämän puolelta. Suomalainen aina, miltei poikkeuksetta, tuntee paremmin viihtyvänsä suomalaisessa seurassa. Viattomat ja hauskat seuraleikit nuorten keskuudessa ovat aina olleet terveellisiä huveja illanvietoissa. Nuo-ret ovat nuoria ja niin ollen aina kaipaavat sekä

työtä että leikkiä. Ilot ja leikki eivät tietystikään saa muodostua pääasiaksi sen toiminnassa, mutta emme ollenkaan tee oikein kieltämällä sitä kokonaan. Toiselta puolen taas voidaan leikissäkin mennä liian pitkälle. Saattaa esimerkiksi tanssit tulla nuorille aivan ainoiksi viehättäjäksi ja huviksi. Tämän kirjoittaja ei ole koskaan ollut tanssin ystävä, sitä vähemmin juuri tällä hetkellä. Mutta jos emme hyväksykään tanssia, on meidän kuitenkin ymmärrettävä terveellistä leikkiä ja viatonta huvia, jota ilman kukaan meistä ei ole halunnut nuorena olla ja emme luonnollisesti halua sitä myöskään kieltää kasvavalta nuorisoltamme, joskin pyydämme sitä terveellisesti ohjailta siinä.

Seuraelämän pahimpia vihollisia on aina ollut eripuraisuus ja riidat. Tämän varmaankin näkivät jo ensimmäiset kansallisen raittiustyömme esitaistelijat merkitessään käsikirjaan lauseen: "Yksityisten riita-asioita älköön tuotako kokouksiin". Kuinka monta raittiusseuraa ja muutakin kansallista pyrintöä onkaan yksityisluonteiset riidat ja omapäisyys hajoittaneet? Ellei aina jokainen asia mene juuri sillä tavalla kuin joku johtomies omassa minässänsä sitä toivoisi, ollaan heti valmiit riitaantumaan ja saattamaan häiriöitä aikaan. Ei ollenkaan tyydytä siihen, mitä yleinen mielipide seurassa siitä sanoisi ja mikä seuran eli yhdistyksen menestymiselle olisi parasta. Ei, vaan se pitää olla niinkuin minä sen sanon. Täl-laista tulee useasti näköksälle. Onko siis ihme että

etenkin nuoret, joiden mieli on verrattain herkkä loukkaantumaankin, menevät matkoihinsa ja jättävät vanhemman väen jankkaamaan asioistaan yhdistyksissä, jotka sitten kiikkuvat elämän ja kuoleman välillä vuodesta toiseen. Jos siis aiomme raittiustyön ohella edelleenkin vaalia myöskin kansallista seuraelämän puolta nuorten keskuudessa, on meidän edelleenkin muistettava niitä tärkeitä ohjeita, joista käsikirjammekin mainitsee. Ennen kaikkea olkoon vilpitön rakkaus seuran jäsenten keskuudessa. Meidän seurakuntamme, raittiusseuramme ja muut yhdistyksemme kärsivät pahasti siitä, että meillä ei ole todellista veljellistä rakkautta toisiimme. Eli toisin sanoen: emme jaksaa antaa anteeksi lähimmäisellemme hänen virheitään. Vanhat Karjalan laulajat muinoin "löivät käden kätehen, sormet sormien lomahan" ja näin parhaat laulunsa lauloivat sovussa ja veljeys hengessä. Kristinoppimme suurin etu ja arvo on myöskin siinä, että anteeksi pyydetään, anteeksi saadaan ja anteeksi uskotaan. Silloin ainoastaan, ja siinä vasta alkaa todellinen tasa-arvoisuus, veljeys ja onni, missä tällä tavalla jaksetaan kristinopin korkeat ihanteet panna käytäntöön.

Tämän lyhykäisen kirjoituksen tarkoituksena on sanoa raittiuskansalle, että sillä on vieläkin paljon siunattua työalaa edessään. Ei ainoastaan ja yksinomaan teroittaa puhtaita elämäntapoja, joka onkin pääasiana, mutta myöskin vaalia ja hoitaa osaltaan myöskin sitä kansallista pe-

rintöä, joka meillä on suomalaisessa kirjallisuudessa, puhetaidossa, laulussa ja soitossa, kuin myöskin antaa paikkakunnillaan tilaisuutta kansallisen seuraelämän virkistävälle toiminnalle. Tässä työssä tarvitsemme ennen kaikkea rakkautta ja toinen toisemme ymmärtämistä. Jokaisen yksilön omakohtainen tutkistelu auttaa meitä siihen.

Antti Hokkanen.

Tukipylväs.

Maanmies, alkaessansa aittaa panemaan maansa ympäri, tekee huolellista työtä valitessansa aita-
tolpat, joita hän maahan asettaa. Erityisellä suu-
rella huolella hän etsii tukipylväät, joitten har-
teille hän laskee suurimman taakan ajanoloon
karttuvan. Noita tukipylväitä, ollaksensa kun-
nollisia, on usein vaikea saada, sellaisia nimittäin,
jotka olisivat suoria, tyvekkäitä ja muten kestä-
vän näköisiä ulkoakin päin. Mutta löytyyhän nii-
tä ja hyviä löytyykin, kun kuluttaa hiukan hu-
olellisesti aikaa. Hyvistä aineksista on rakenta-
jalla aina hauska alkaa tekemään mieluista työ-
tänsä. Työ tulee kaunista ja kestävä, joka raja-
aidan tarpeen hyvin toimittaa, ja, jopa naapuril-
lekin ilmaisee kunnan asukkaan olevan hänen naa-
purinansa.

Viime keväänä, kulkiessani raittiusväen lähet-
tämänä puhujana, oli mielenkiintoista hyvin usein
tavata kansallisella vainiollamme vieläkin seiso-
via "tukipylväitä", sellaisia nimittäin, jotka ei-
vät olleet kaatuneet pois tehtävistänsä, eikä la-
houtuneet sen takia, että heihin olisi pystynyt
mitkään ilmassa liikkuvat basillien malliset lois-
eläjät, jotka niin usein lahottavat ennen aikaansa
hyväksikin luullun raaka-aineen.

Muistan useita tuollaisia hauskoja kohtauksia,
vallankin Ohiossa, jossa en ollut ennen käynyt.
Siellä tapasin todellakin mainitsemisen arvoisia
vankkoja kansalaisiani, joitten kanssa keskuste-
lut tuntuivat niin mahdollottoman ravitsevilta. Nuo
miehet olivat niitä tukipylväitä, jotka ovat pitä-
neet huolta siitä, että heidän paikkaansa ei ollut
tarvinut paikkailla millään apupylväillä, eikä et-
siä niille mitään apua. Keskusteluissa kävi ilmi,
että neljännesvuosisadat olivat jo aikoja sitten
sivuuttaneet virstantolppansa, mutta he eivät ol-
leet ajatelleetkaan väistyä pois siitä tehtävä-
tänsä, jonka Luoja oli heidän tehtäväksensä us-
konut.

Voimien vähyttä siinä vain valiteltiin, että ei
ole voitu mielestänsä henkisesti kohoutua sille ta-
solle, johon olisi toivo viitannut. Huomattiin,
miten monta kertaa puhujalavalle astuissa oli
suu ollut peräti niukka sanoista, mutta sittenkin
se, mitä oli sanotuksi saatu, oli lähtenyt rehelli-
sestä sydäimestä, ja sellaisena se sitten oli vastaan
otettukin. Taasen monen monta kertaa samoista
paikoista olivat ajatukset pulpunneet lähteen ve-
den tavalla, jolle ei loppua tahtonut tulla. Ne sel-
laiset muistelmat uudestaan lämmittivät puhu-
teltua. Ja kun sitten vuosikymmenien kuluttua
näin yhteen osuttiin, olivat ne hetkiä, jolloin kel-
lon viisarin olisi pitänyt levätä sen aikaa kun kes-
kustelu oli käymässä.

Oli siinä joitakin nuoria meitä lähellä kuule-
massa keskusteluumme. Silmät kirkkaina ja kor-

vat tarkkaavina he meidän keskellämme istuivat ja koettivat mieleensä painaa mitä meiltä kuuluivat. Lupasivatpa vielä olla jatkamassa meidän alkamaamme työtämme, sillä he käsittivät, että ne työpäivät, jotka me olimme henkiselällä pelollamme suorittaneet, olivat olleet siksi arvokkaita, että niitten työtapaa kannattaa jatkaa. Kaunis kieleemme oli todistamassa jo yhtä perinnön vaalimista. Vaikka oli korkeita kouluja käyty, vaikka yliopistojemme pöytien ääressä suoritettu onnellisia tutkinnoita, sittenkin oli Suomen kieli pysynyt, ja äiti saanut aina kotia omalla kielellänsä kirjoittamat kirjeet vastaanottaa. Raittiustalojen suojissa oli käyty, kuunneltu miten isä ja äiti, harmajahapsisina olivat niin monta kaunistaa esitystä pitäneet, miten elämän polkuja kulkeville hyviä tien viittoja osoittaneet. Ja Herran huoneessa oli isän ja äidin kanssa kuljettu, veisattu yhdessä vanhusten kanssa vanhan kotimaan perintövirsiä, kuunneltu vanhan kotimaan perintöä — evankeliumia, jota siirtolaispappimme täällä niin usein olivat selittäneet. Noitten hyvien asioiden ajajina olivat nuoremme monessa paikassa olleet vanhojen kanssa mukana ja sitä edelleenkin kaikessa tapauksessa aikovat jatkaa.

Kylästä toiseen kuljin. Samaa lämmintä muistoa kohtasin kauttaaltansa. Kansallisia tukipylväitä tapasin, heidän keskellänsä viihdyin, heidän kanssansa halusin vanhoja kansallisia muistojamme virkistää, ja tulevaisuudenkin suunnitelmia siellä luotiin. Keskusteluissamme tulin siihen kä-

sitykseen, että niin kauvan kuin heidänkaltaisia henkilöitä meidän kansallisen vainiomme nurkissa seisoo, niin kauvan menestyvät vainiomme, ja raja-aitamme pystyvät ohjaamaan turmiota tuottavia hyökkääjiä ja kalliin viljamme tallaaajoina pois pelloiltamme.

Siunausta sellaisille vanhoille veteraaneille toivon, ja kun elämän ehtona päänsä lepoon laskevat, olkoon ikuinen unensa onnellinen, ja hautakummullansa oleva multa kevyt tämän uuden kotimaan kamaralla. Kansallinen vainiomme toivoo samankaltaisia vaon kyntäjiä uudesta polvesta, mitä meillä on vanhasta jo saatu. Peltomme ovat kasvullisuudesta rikkaita, ja hyvän sadon antavia, kunhan maan muokkaajat vain ovat totuneita auran käyttäjiä.

A. W. H.

Kun siivet kantavat.

Kukapa ei olisi tehnyt huomioita, mitenkä pienet, hennot linnunpoikaset pysyttelevät pesässään lintuemon turvissa jo senkin syyn takia, että siivet eivät vielä ole siinä kunnossa, että niillä pääsisi lentoon, elämän moninaisia vaihteita ja touhuja katselemaan.

Toisinaan kyllä käypi silläkin tavalla, että pikku linnut varoituksista huolimatta haluavat tirkistää maailmaa. Lähtevät lentoon; siivet eivät kannakaan ja he pudotessaan loukkaavat itsensä, jäävät raajarikoiksi, taikka pahimmassa tapauksessa kuolevat silmänräpäyksessä.

Koti on myöskin pesä, se on turvapaikka, jossa vanhemmat vaalivat pienokaisiaan. He koettavat tehdä tuon pesän oikein pehmeäksi ja mukavaksi, että pienokaiset, nuo valvatit viihtyisivät ainakin siksi, kunnes omat siivet kantavat.

Kuitenkin nuo huolella ja rakkaudella vaalitut nuoret perheen jäsenet ovat uteliaita näkemään elämää muuallakin, eikä ainoastaan kodissa ja kodin ympärillä. Häämöttäähän tulevaisuus niin kirkkaana ja houkuttelevana, vaikkakin salaperäisyyden verhomana ja sinne täytyy päästä, maksoi mitä maksoi, kantavatpa siivet sitten, tahi ei. Pelkomielin, ikäänkuin paha aavistaen tietävät

ja tuntevat vanhemmat kaiken tämän. He ovat elämänsä varrella nähneet niin paljon "siipirikkoja" ja kukapa takaa, ettei juuri heidän omillensa voisi käydä samoin.

Kun neitonen, nuorukainen ensi kerran polvistuu Herran kasvojen edessä tullaksensa osalliseksi Pyhästä Ehtollisesta, tuntee hän mielessään ihmeellisen pyhän, rauhoittavan ja suloisen tunteen; mutta jo seuraavassa tuokiossa tulee mieleen salainen ajatus: "Nyt alkavat siipeni kantamaan, olenhan täysi-ikäisten kirjoissa" ja tuo kultainen vapauden tunne valtaa mielen. Viatotmat lasten leikit kodin piirissä, kuuluvat nuoremmille siskoille ja veljille. Huvittelut haetaan tästä lähtien kodin ulkopuolelta ja toisinaan, useimmiten ne osoittautuvat varsin turmiollisiksi.

Niin, yksi vaarallisimmista huvittelumuodoista lienee väkijuomien kanssa leikittelyminen. Aineen, myrkyin, joka nykyisessä muodossansa ja valmistustavassaan saa kenen tahansa kauhistumaan. Ja jos se ennen oli "hitaasti" tappavaa myrkyä, kuten sitä yleisesti mainittiin entisaikaan; niin nyt se kyllä on varmasti "pian" tappavaa myrkyä, kuten niin monet surulliset esimerkit ja kokemukset viime ajoilta kertovat ja toteavat.

Monen isän ja äidin sydäntä kouristaakin ajatus, että hänenkin poikansa on alituksessa vaarassa ja kiusauksessa joutua tuon kauhistavan myrkyin uhriksi.

Raittiusväki, isät ja äidit! Vaarallinen vihollinen väijyy edelleenkin lapsiamme, nuorisoamme. Meidän tulee olla valveilla ja rintamassa, sillä taistelu ei ole vielä loppuun suoritettu, vaikka sitä jossakin suhteessa niin luulisi. Mikään uhraus meidän puoleltamme ei saa tuntua liian suurelta, eikä vaikealta. Me emme halua nähdä lapsiamme, nuorisoamme "siipirikkoina" varsinkaan väkijuomapaheen vuoksi. Pehmittäkäämme, syven-täkäämme ja lämmittäkäämme pesät, että poikaset eivät putoa, eivätkä lähde lentoon, ennenkuin siivet kantavat.

Roosa Vuoti.

Kaksi kansalaista.

(Tosi kertomus)

"Meillä on pappi," kuiskasi vaimoni ottaessaan minut keittiön ovelta vastaan illalla työstä tullessani.

"Suomalainenko?" kysyin kuin arvaten.

Vaimoni nyökkäsi merkiksi että olin oikein arvannut.

Asuimme silloin Ashlandissa, Wisconsinin valtiossa, emmekä olleet nähneet suomalaista kirkonmiestä moneen vuoteen, joten sellaisen odottamaton asuntoomme tuleminen oli lyönyt vaimoni hämmästyksellä, ja sama tauti tuntui tarttuvan minuunkin.

Vaimoni ohjasi minut edellään vierashuoneeseemme, jossa sohvalla istui nuorehko mies, jonka kengänkärjistään tunsin vasta Suomesta tulleeksi.

"Pastori W. ja minun herra-mieheni", esitteli vaimoni, koettaen leikillisyydellä salata ujouttaan.

Kun kättä oli paiskattu ja Suomen terveiset annettu ja otettu, alotti pastori:

"Minä olen Suomi-Synodin lähetyspastori, ja pastori Nikander antoi minulle tämänkin kaupungin osoitteen matkaohjelmaani. Mutta kun se

mies, joka oli täältä pastori Nikanderille kirjoittanut ja pyytänyt täälläkin käymään, ei ollutkaan asemalla vastaanottamassa, niin olin joutua täällä vieraassa kaupungissa aivan pääsemättömiin. Viimein eräs ruotsalainen neuvoi minua tulemaan teidän asunnollenne — mutta nyt en tiedä mihinkä minä täällä joudun.”

“Ikävä asia”, myönsin minä, tahtomattanikin hieman painostaen.

Pastori huokaisi.

“Voisiko pastori ilmoittaa minulle sen miehen nimen, joka on täältä pastori Nikanderille kirjoittanut?” kysyin.

Vastaukseksi otti pastori taskustaan matkaohjelmansa ja osoitti erään nimen.

“Kaupungissamme asuu ainoastaan parikymmentä suomalaista. Tunnen jokaisen heistä. Tuon nimistä henkilöä ei täällä ole”, sanoin kun olin osoitettuun nimeen vilkaissut.

Pastori huokaisi vieläkin raskaammin...

“Voisi olla”, sanoin minä, “että joku metsäkämpällä oleva mies on pastori Nikanderille kirjoittanut, pyytäen että lähetyspastori täälläkin poikkeaisi, ja sitten on unhottanut tulla kaupunkiin pastoria vastaanottamaan, tahi ei ole tiennyt milloinkapa pastori kaupunkiimme saapuu.”

“Mihinkä minä nyt täällä sitten joudun?” kysyi pastori neuvotoinna.

Minä olin jo aivan unhottanut että puhelin papin kanssa, ja leikinlasku sai minussa vallan. Siispä jymähytin:

“En minä nyt senkään parempaa keinoa tiedä kuin että, jos ajassanne on varaa, niin menkää tukkikämpille etsimään sitä miestä, joka unhottitulla asemalle vastaanottamaan.”

Vaimoni katsoi minuun hyvin nuhtelevasti, ja pastori näytti olevan ihmeissään sopimattomasta puheestani. Joten heti jatkoin:

“Jos aikanne ei myönnä lähteä etsimään sitä miestä, niin olkaa nyt kumminkin yksi yö kaupungissamme, ja minun suurin iloni on pyytää pastorin olemaan meillä yötä.”

“Olisi siunattu asia, jos se saisi niin olla”, sanoi pastori nähtävällä mielihyvällä.

Ja se sai niin olla. Pastori jäi meille yövieraksi.

Illallisen jälkeen lähetin sanan kaupungin harvalukuisille suomalaisille, että saapua kuulemaan Suomesta tullutta pappia.

Sanankuuliaisien saapumista odottaissa kävin pastorimme kanssa vierailulla ruotsalaisessa papipilassa, jossa olin tuttu. Kävin siellä suoraansanoen kansallisylpeydestä, näyttämässä ruotsalaiselle pastorille, että meillä suomalaisillakin on pappi.

Saapuessamme vierailulta oli kaupunkimme suomalainen väestö täyslukuisena saapunut asuntooni, ja eräs tytönveitikka seisoi vierashuoneessa papin takki yllään. — Oli kesän aika ja ilma räsittävän lämmin, joten pastori kylään lähtiessämme jätti päällimmäisen takkinsa asuntoomme.

“Olen kuullut sanottavan, että kun panee pa-

pin takin päällensä, niin saa sinä vuonna miehen”, sanoi tyttö häikäilemättömästi. Ja siinä oli sillä kerralla perää, sillä se tyttö meni samana vuotena naimisiin.

Pastori piti meille lyhyen puheen, jonka lopulla kertoili Suomen uutisia.

Se pastori oli ujoin ja pelkurimaisin pappi, minkä olen vielä koskaan sattunut tapaamaan. Häntä vaivasi kova pelko ja ujous lähtiessään matkaansa jatkamaan. Hän suri sitä, että jos kansa niillä paikkakunnilla, joissa hänen piti käydä ei pidä hänen käynnistään ja puheistaan, niin kuinka hän voi saarnata.

Minä, vaikka en ollutkaan mikään ohjaaja sellaisilla poluilla, koetin parhaani mukaan rohkaista häntä, sanoen:

“Kun te kerran olette saarnamatkalle lähtenyt ja elämän tehtäväksenne ottanut jumalansanan saarnaamisen, niin menkää, menkää rohkeana miehenä, menkää pää pystyssä ja saarnatkaa niin että paukkuu! Ja jos on sellaisia, jotka eivät saarnastanne tykkää niin ei se teidän asiane. Ja ennen kaikkea, niille sellaisille tykkäämättömille teidän tulisikin saarnata, ja se minun ymmärtääkseni onkin lähetyspastorin lähettämisen tarkoitus.”

“Kyllä te sen niin sanotte, mutta minä en voi...” sanoi pastori raskaasti huokaisten.

Minä aloin asiaan innostumaan ja tunsin mielihapaa etten saanut olla pappi ja hänen sijallaan. Kirjoitin vielä hänen jälkeensä Minneapolisiin,

rohkaisten häntä. Sain kirjeeseeni vastauksenkin, missä hän kiitteli minua neuvoista, samalla valitellen tuttuun tapansa: “En voi.” Hän oli nähtävästi hyvin uskonnollinen mies, mutta rai-vaustyöhön ei hänestä ollut. Siitä tuonnempana.

— — — — —
 Parien viikkoa edelläkertomani jälkeen näin eräänä aamuna työhön mennessäni miehen kävelvän edelläni Superior-järven rantaa ja syövän leipäkannikkaa ja palan painoksi käyvän juomassa vettä järvestä. Saavutin hänet. Mies katsoi minuun ja mainitsi jotakin “kämpästä”, samalla viitaten kädellään järvenlahden takana ylenevää metsäistä maisemaa kohti.

“Oletteko suomalainen?” kysyin.

“Olen”, vastasi mies, ja kertoi tulleen edellisenä kesänä Suomesta ja olleensa talvenajan Hancockin saarella metsätöissä ja lähettäneensä tienestinsä perheelleen Suomeen. Sanoi sitten olleensa kesätöissä Hancockin kaupungissa, mutta työt loppuivat, eikä hän sattunut saamaan siellä enää työtä, ja kun rahaakaan ei ollut kuin joku dollari, niin hän päätti lähteä muualta työtä etsimään, ja kun hän kuuli, että täällä Wisconsinissa tehdään tukkitöitä kesälläkin, niin osti laivapiletin tänne, kun sattui olemaan juuri niin paljon rahaa, ja että hän nyt juuri tänä aamuna pääsi tänne. Sanoi käyneensä eräässä talossa pyytämässä leipää, ja saaneensaakin koko “tumpun”, josta sanoi toisen puolen juuri syöneensä ja toisen puolen panneensa taskuunsa evääksi.

Mies suuntasi katseensa seitsemän mailia leveän järvenlahden toiselle puolelle ja tiedusti: "Tuolla järventakanahan ne pitäisi ne kämpät olla, niin minulle Hancockissa sanottiin?"

Siellä niitä kämppiä on, mutta sinne on matkaa kolmekymmentä mailia", sanoin.

"Eipä ne sitten kovin kaukana ookkaan", sanoi mies ja koetti taskuaan, jossa oli puoli tumppua eväänä.

Minulla sattui olemaan 25 senttiä kukkarossani. Annoin sen miehelle ja kehoitin ostamaan sillä jotakin ravinnonpuolta päästyään lahdenpäässä olevaan Nash-nimiseen kylään.

Sitten siinä kävellessämme kertoi mies minulle elämänsä tarinan, tarinan, jossa ei ollut höysteenä ruusut eikä kukkaset.

Erotessamme hän kiitti minua kädestä pitäen, ja lähti astumaan vinhaa vauhtia eteenpäin, silmänsä tähdättynä kaukana siintävää metsää kohden. Sieltä kaukaa metsästä, Amerikan sydänmaasta, hän toivoi saavansa elatuksenapua kaukana Suomessa olevalle perheelleen. Hän meni rohkeasti, pää pystyssä, itseensä luottaen.

Katsoin kauvan hänen jälkeensä, ja mieleeni muistui yhtä ja toista. Olin itsekin ollut aikoinani tuolla kaukana metsässä elatustani hankkien, tuolla samassa metsässä, jonne juuri kansalaistani ohjasin. Muistui mieleeni edelläkertomani nuori pappismies. Hän oli tullut tähän maahan kutsuttuna. Täällä hän otettiin juhllallisesti vastaan ja lähetettiin työmaalle, saarnamatkalle, annet-

tiin vapaapiletti, varattiin valmis matkaohjelma sekä taattiin varma kuukausipalkka. Ja kaikkialla minne hän menikin, ottivat kansalaiset hänet melko ystävällisesti vastaan ja tekivät parhaansa hänen kestittämisekseen, sillä hän oli pappi. Mutta siltikin hän nurisi, valitti ja vaikeroi. Jos hän olisi ollut niiden virkaveljiensä sijassa, jotka olivat ennen häntä tänne tulleet omin nokkinsa karrua maata muokkaamaan, niin silloin hänellä olisi ollut tosisyytä vaikeroimiseen. Mutta nyt, kun olot olivat jo kokolailla järjestyneet, ja ennen tulleet virkaveljensä olivat hänen takanaan, häntä tukemassa, niin hänellä ei olisi ollut syytä valittamiseen oman persoonansa suhteen. Mutta hän ei ollut syntynyt minkäänlaiseksi uranuurtajaksi, hän ei ollut syntynyt pellon raivaajaksi, hän ei olisi kelvannut täällä lammasten paimeneksikaan. Hän olisi ehkä voinut lammaskarsinan ovelta lampaita puhutella kun toiset paimenet olisivat ne karsinaan koonneet, juottaneet ja ruokkineet. Hän, suoraan sanoen, ei ollut mies eikä mikään.

Tuo toinen kansalainen, vaikkakin kouluakäymätön, ja vaikkakin kulki jätkämiehenä oman onnensa nojassa oli mies. Synnyinmaamme ei ollut voinut antaa hänelle vähääkään kouluopetusta, synnyinmaamme ei ollut voinut antaa hänelle pientäkään maatilkkua. Synnyinmaamme ei ollut voinut antaa hänelle muuta kuin elämän ja miehen luonnon, ja hän oli siihen tyytyväinen. Hän oli ollut kerjäläispoikana, sitten renkipoikana ja, naimisiinmentyään, mäkitypalaisena, elättäen

perhettään pienellä palkallaan. Sitten oli tullut Amerikkaan velkapiletillä, ja täällä hän rohkeasti omiin voimiinsa luottaen pyrki eteenpäin vastuksia pelkäämättä.

Me Amerikan suomalaiset yleensä, sosialisteja lukuunottamatta, kunnioitamme pappejamme ja annamme heidän työllensä täällä keskuudessamme suuren arvon. Erittäinkin me tunnemme suurta kunnioitusta niitä pappejamme kohtaan, jotka ovat tänne tulleet köyhinä siirtolaispoikina ja täällä itsensä elättäneet ja kouluttaneet, menen monenlaisten vaivain, puutteiden ja kärsimyksien läpi. He ovat miehiä, sellaisia miehiä, jollaisia Amerika tarvitsee, ja he ansaitsevat meidän kiittolisuutemme, kunnioituksemme ja kannatuksemme. Mutta tuo edellä kerrottu pappismies ei ollut niitä miehiä, jonkalaisia me täällä tarvitsemme. Pian hän täältä takaisin menikin, ja sai mennäkin. Sellaisia pelkureita ei Amerika tarvitse. Amerikassa, jos missään, tulee olla rohkea. Ennen kaikkea tulee papin olla sitä: mennä minne mennä pitää, tehdä mitä tehdä tulee, sanottiinpa sitten mitä hyvänsä. Jokaisen papin tulisi olla yhtä rohkea kuin oli Lutherus, jota kerrankin ystävänsä koettivat estää Wittenbergiin menemästä, siellä kun hänen henkeänsä uhattiin. Mutta Lutherus, vanhan suomalaisen käännöksen mukaan, sanoi: "vaikka Wittenbergissä olisi piruja yhtä paljon kuin siellä on tiilikiviä kattoloissa, niin menisin sittenkin sinne." Ja hän meni.

J. Laittamus.

Mitä yksimielisyys sai aikaan.

Evelethin Kaleva-seuran Otavan Majan jäsenet rupesivat kerran tuumimaan, että mistähän saisi mukavan paikan, jossa kesäisin voisi juhlia ja muutenkin huvitella. Saatiin tietoon, että mr. Matti Luoma haluaisi myydä omistamansa saaren Long Lakella. Saari oli noin viiden eekkerinalan suuruinen. Kalevaiset katsoivat sen olevan tarpeeksi ison, ja päättivät ostaa, jos kaupoissa sovi-taan. Kauppaa alettiin tekemään ja tosi siitä tulikin. Saari ostettiin viidensadan dollarin kaup-pahinnalla.

Nyt oli siis saari ostettu, mutta miten kulkea sinne yli salmen? Löytyi siihenkin keino. Laitettiin hinausvenhe. Pantiin kummallekin rannalle pylväät ja pylväisiin kiinni rullat, joidenka ympäri kiersi köysi. Alimmaiseen köyteen kiinnitettiin venhe. Laite oli siitä hyvä, että jos venhe oli toisella rannalla niin tulija voi vetää sen luokseen ja niin mennä ylitse. Tällaisella laitteella sitä yksi kesä kulettiin saaressa.

Mutta tällainen kulkuväline huomattiin kuitenkin hyvin hankalaksi. Ruvettiin suunnittelemaan yli salmen johtavan sillan tekoa. Mahdottomalta tuo sillan teko ensin näytti, senkin puolesta, kun

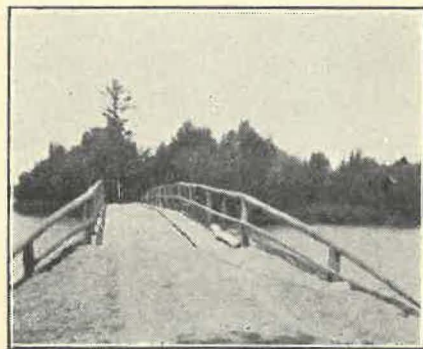
silta piti tehdä 152 jalkaa pitkä ja näin ollen tarvitsi siihen paljon rakennusaineita ja kun toinen tasku oli tyhjä ja toisessa ei ollut mitään. Se pani tuumimaan että miten sitä oikein aletaan? — Mutta kun on innostusta, niin mikään ei ole mahdotonta. Kaikista huolimatta päätettiin rakentaa silta. Asiaa eteenpäin viemään valittiin toimikunta, joka hankki rakennusaineita ja työvälineitä. Mr. J. Tikkuri, rakennusalaan perehtyneenä, valittiin työnjohtajaksi. Kaikki toimet menivät hyvin; kevättalvella olivat kaikki rakennusaineet ja työvälineet Long Laken jäällä. Suurimmaksi osaksi ne saatiin lahjoina.

Nyt alkoi työntekohuoli. Pylväät piti saada pystyyn järven pohjaan, ennenkuin jää sulii järvestä. Eräänä sunnuntaina sitten pantiin talkoot toimeen. Lähes kolmekymmentä miestä oli saapunut aamulla työpaikalle kylmästä ilmasta huolimatta. Mutta ilma kun oli kylmä, niin työntekokin sujui sitä mukaa, niin että illalla, kun tuli pimeä, olivat kaikki pylväät juntattuna järven pohjaan, keskimäärin viisi jalkaa syvään. Nyt oli pahin työ tehty koko sillan teossa ja onnistui se erinomaisen hyvin. Päivän kuluessa K. N. omilla varoillaan huolehtivat "mojakasta" ja kahvistä, joita talkooväki suurella halulla nauttivat.

Niin sitä työntekoa jatkettiin, ja kun sula vesi oli järvestä, oli siltakin valmis.

Nyt oli saatava tie sillan päähän. Asiasta puhuttiin townshipin virkailijoille. He olivat heti valmiit antamaan apuaan ja niin tie saatiin il-

man vaikeuksista. Sittemmin puhdistettiin auton seisotuspaikka, aivan sillan päähän, ja länsipohjoisnurkalla olevan kummun alapuolelle juhla-kenttä. Kummun kupeeseen on rakennettu puhujalava ja sen yläpuolella seisoo uljas lipputanko, jonne juhlien aikana nostetaan lippu liehumaan merkiksi juhliin tulijoille, että osaavat. Lippu näkyy jo kauas tielle. Itäpuolella saarta on myös-

Silta Kalevaisten saareen Evelethissä, Minn.

kin kaksi kumpua rinnakkain ja niiden väliin on laitettu sementtinen keittouuni. Pohjoispuolella olevan kummun päällä on kaksi pöytää, joista juhlien aikana vieraille tarjoillaan. Tältä paikalta on kaunis näköala kahdelle puolen järveä. Saari on itsestään luonnon ihana paikka, mutta se kuuluu sauna sille koko saarelle suurimman maun antaa. Tämä kaikkien mieluisa laitos on

tarpeellinen täällä saaressakin sillä sen kautta saa paljon nautintoa kesän aikana.

Tässä lopuksi olkoon mainittu, että saaren silta on ainakin 1,000 dollarin arvoinen, mutta Majalle ei se maksa muuta kuin 150 dollaria. Ja siten vielä se, että ensi kesänä sitä tavataan Veljeysseuran vuosikokouksessa ja -juhlassa täällä Evelethissä.

A. K.

Taiteilijat ja raittius.

Raittiusväki yleensä on siinä asemassa, että se ei saa lukea riveihinsä taitelijoita. Syy tähän ei liene meissä, vaan taiteilijain omassa elämänsä- sityksessä. Heidän mielestään ei ihmisen sovi olla ehdottoman raittiuden kannalla. Olisihan suuri loukkaus isäntäväkeä kohtaan ylhäisten piirissä, jos tarjottaissa kieltäytyisi ottamasta viinejä, samppanjaa ja muita alkoholipitoisia juomia. Ja täytyyhän taiteilijan, joka, omasta mielestään, elää yläpuolella meitä tavallisia arki-ihmisiä, olla "oma herransa" väkijuomien käyttöönkin nähden. Eikähän sitä tuollainen tunne-ihminen saisi elämästä niitä vaikutteitakaan, joita taiteilijat tarvitsevat eteenpäin mennäkseen. Pitää saada joskus rypeä liassakin. Sitten sitä vasta tuntee puhtauden arvon kun selvenee. Tällaista ajatusta ilmenee hyvin paljon taiteilijoissa. Mutta ajan ja olosuhteitten matkassa voi sekin muuttua. Meidän raitisten katsantokannan mukaan tuollaiset maailman ihmiset, jotka "eivät sylkäse lasiin" tarjottaessa, ovat kaikesta huolimatta huonoja ihmisiä. Huonoja siksi, että he esimerkillään johdavat monta nuorukaista ja neitosta harhateille, ottamaan ensimmäisen lasin ja tuota ensimmäistä lasia seuraa toinen ja kolmas, siinä uskossa, että

“minäkin voin olla tuollainen seuraihminen”. La-
sien kallistelua jatkuu, ensin “hienossa seurassa”
ja myöhemmin ei enää seuraakaan valita. Luisu-
mistaan luisuvat he allekäsien turman kuilua koh-
den ja sitten kun havaitsevat hairahduksensa, ei
heitä enää mikään maallinen mahti voi vapaut-
taa väkijuomien kahleista. Surullisesti, päättyy
elämä, joka elettiin turhaan. Ja säälistä hymäh-
tävät ne, jotka ensimmäisen lasin turmion omaksi
joutuneelle tarjosivat, “pesten kätensä” kuten Pi-
latus ja lausuen: “viaton olen minä”. Tällaista
on elämä yleispiirteisissään.

Amerikan suomalainen raittiuskansa on kui-
tenkin tällä hetkellä poikkeusasemassa siihen, et-
tä ei omaisi taiteilijaa riveissään. Meillä todella-
kin on sellainen. Tästä oikeastaan saisimme olla
ylpeitäkin, varsinkin seura, johon hän jäsenenä
kuuluu, mutta älkäämme silti ylpeilkö. Olkaam-
me vaatimattomia kuten tarkoittamamme taitei-
lijakin.

Tunnettehan, ainakin nimellisesti, laulajatar,
rouva *Elli Suokas-Steinback'an*? Hän on uskal-
tanut astua tuon tavallisen taiteilija-katsantokan-
nan yli ja yhtyä meikäläisiin. Jäsenenä hän toi-
mii Pohjan Tähti raittiusseurassa No. 1, Han-
cockissa, Mich., mikäli aikansa suinkin myöten
antaa. Viime vuosikokouksessammekin oli hän
edustamassa seuraansa ja saimme yhteislaulujen
johtajana ihailia hänen kaunista ääntänsä koko
kokouksen ajan. Vuosijuhlamme ja iltakonsertin
onnistumisesta saatiin kiittää yksinomaan pir-

teää siskoamme Elliä. Hän toimi itse etunenässä
ja sai muutkin toimiaan. Juhlan musikaalinen
puoli ja iltakonsertti onnistuivat hyvin. Ei ai-
noastaan laulunsa, vaan koko pirteä olemuksensa,

Laulajatar Elli Suokas-Steinback.

tempaa mukaansa ne, jotka joutuvat hänen kans-
saan kosketuksiin.

Että hän on tositaitelijatar, todistaa se menes-
tys, jota hän on laulajattarena saavuttanut sekä

synnyinmaassa Suomessa että tässä maassa amerikalalaistenkin keskuudessa. Pari vuotta sitten palasi hän onnistuneelta vierailumatkaltaan Suomesta. Arvostelut Suomen lehdissä hänen lauluilloistaan eivät muuta sanoneet kuin hyvää. Helsingin Sanomissa mainittiin säveltäjä Leevi Madetojan kirjoittamassa arvostelussa: "Aivan yllättävän taiturimainen oli Meyerbeerin Dinorah Aarian suoritus. — Se on epäilemättä luettava parhaimpaan, mitä koloratuorialalla olemme laulajattariltamme kuulleet. — Kotimaiset laulut esitti rva S. aivan mallikelpoisesti, ihastuttavan ilmeikkäästi tekstit lausuen, äänellisesti suloisesti ja tulkintaan nähden runollisesti". Kosti Vehanen kirjoitti Turun Sanomiin: "Luontaisella välittömyydellä, erinomaisella tekstin lausunnalla, herttaisella tulkinnalla ja todellisilla loistavilla ja kepeillä juoksutuksilla valloitti rouva S. yleisön, joka sallista poistuessaan vaan toivoi, että pian taas tulisi tilaisuus kuulla tätä laulajatarta, jolla todella on jotain *sanottavaa*." Näitä Suomen lehtien arvosteluja olisi enemmänkin, mutta tyytynette siihenkin, jos tähän vielä liitämme tunnetun kritiikon, Y. L:n kuoron johtajan, prof. Heikki Klemetin sanat Uudesta Suomesta: "Thomasin poloneesissa Oopperasta "Mignon" ja muuallakin rva S:n notkea kuviolaulanta esiintyi taas edullisesti. — Ylimalkaan on rouva S:n irtonainen laulu kaikissakin tehtävissä nautittavaa." Näin pari vuotta sitten. Ja siitä saakka on hän vain eteenkäsinkin pyrkinyt luonteenomaisella, suomalai-

sella tarmokkuudella. Kunniakkaasti on hän Suomen laulua tehnyt tunnetuksi myöskin amerikalaiselle yleisölle.

Kun vielä mainitsemme että hänen miehensä, tohtori Peter E. Steinback kuuluu myöskin jäsenenä Pohjan Tähti raittiusseuraan ja että Elli-rouva, kaiken taideharrastustensa lisäksi on erinomainen talon emäntä, emme voi muuta kuin toivoa laulajattarellemme parhainta menestystä ja kehoittaa raittiuskansaa kaikkialla, jonne hänen tiensä johtaa silloin tällöin tekemillään konserttimatkoilla, täyttämään konserttisalit ääriään myöten, kuullakseen itse herttaista laulajatartaan.

H. K.

Hän oli siihen niin tottunut.

L:n pitäjässä, T:n kylässä eleli Heikki Tuppurainen vaimonsa ja kymmenen reippaan lapsukaisensa kanssa. Kovaa oli alusta alkain leivän saanti ollut. Synkkään metsään oli Heikki ensimmäiseksi saunan kyhännyt. Vuosien varrella oli yhteisin voimin, vaimonsa avustamana, asuntoa parannettu ja peltoa laajennettu. Niinpä ei suurtakaan puutetta ollut, vaikka harva se vuosi, että ei perhe lisääntynyt joko pojan moskulalla tai tytön tyyppikällä. Hiljaisen luonteensa vuoksi oli Heikki suosittu työmies kylän rikkaissa. Ahkerana etumiehenä heinäniityllä ja viljapellolla sekä ojan kaivuussa ja kuokkamaalla häntä kiiteltiin kuntoisuutensa vuoksi. Ja niinhän sitä tultiin toimeen päivästä toiseen; lapset kasvoivat ja ikää karttui.

Näillä ansioreissuillaan tutustui Heikki moneen nuoreen ja reippaaseen renkimieheen, jotka kertoelivat toimistaan ja teoistaan pyhinä ja arkenakin. Kehuivat heidän joukossaan ilon ilolle maistuvan ja siellä se miehen arvo täydeksi tunnustetaan. Kutsuivatpa Heikkiäkin joskus mukaan tulemaan. Olihan Heikki herrastuomarilta palkanhakureissulla muutamia ryyppyjä saanut, joten tiesi viinan maun ja seuraukset. Oli pa herras-

tuomari luvannut Reetu tytön paimentyöksikin ottaa, jota Heikki piti suurena kunniana, ryyppyjen mukana.

Heikin ansiot alkoivat vähitellen jäädä kylälle; koti ja kotona olijat unohtuivat. Puute ahdisteli, varsinkin talviseen aikaan. Äiti kehräsi varhain aamusta ja usein yli puolen yön. Murheella ja tuskaisena Liisa katseli tulevaisuutta. Heikki alkoi viipyä kehuusten vientireissuilla päiviä ja joskus useitakin, ja kun palasi, olivat vähäiset rahat huyenneet tuntemattomiin. Vaitiololla vastasi hän vain Liisan kysymyksiin.

Eräänä kevänä sai Heikki kutsun tulla herrastuomarille sopimusta tekemään uudispellon kuokkimisesta. Täällä muiden sopimusten mukana päätettiin, että Reetu saa tulla juoksutytöksi herrastuomarin taloon. Synkkä oli Liisan mieli, kun Heikki asian kertoi. Juovuksissa oli Heikki. Herrastuomarin kotitekoisuuden kyllyydestä oli hänkin osalliseksi päässyt, ja siitä riemastuneena luvannut tyttärensä ruokapalkalla taloon, kaikkein käskettäväksi. Oli pa tuomari vielä luvannut tytöstä tehdä hyvän viinan kokin, kunhan hieman ikää varttuu.

Unettomien öiden ja tuskaisien päivien perästä, koitti määräpäivä jolloin tyttären oli siirryttävä vieraisiin oloihin. Reetu oli hento ja pieni. Hiljainen ja syvä oli äidin suru. Matkalla pakasi voimat uupumaan, sillä niin pitkältä ja vaivaloiselta tuntui äidistä nyt tämä matka, tytär-

tään saattaessa. Liepä äidin vakavuus Reetuunkin vaikuttanut, sillä kyyneleet pakkasivat tuon tuostakin silmiin nousemaan. Sanaton oli kaiho kuin äiti kotia läksi. Ei tahtonut silmään uni tulla. Kyynelten keskeltä pilkisti kuitenkin toivo, sillä olihan äiti luvannut käydä katsomassa. Se lupaus lohdutti mieltä. —

Vuodet vierivät. Reetu oli tottunut talon tapoihin — kylmään ja nurjaan kohteluun. Vaiti, nurkumatta hän oli tehnyt työnsä, joskus ylivoimaisetkin. Hyvitystä mielelle tuotti tieto, että ensi kekristä lähtien ei enään tarvitse olla ruotilaisen kirjoissa. Rahallisen palkan lisäksi luvattiin Reetulle erityinen tärkeä toimi, ikäänkuin kunnia, sillä tämä tehtävä se erityisesti kiinnitti herrastuomarin mieltä. Sen työn tärkeys vaati suurta valppautta. Se oli jokasyksyinen viinan keitto. Jo useana syksynä oli Reetu ollut mukana tässä hommassa, mutta nyt se tulisi kokonaan hänen vastuulleen. Hän yksin siitä kärsisi jos keitos epäonnistuisi. Ahkera ja valpas kuin oli, harjaantui Reetu vuosien vierieessä oikein amattikeittäjäksi. Pito- ja juhlatilaisuuksiin luovutti herrastuomari Reetun pitoviinat valmistamaan. Tästä hyvästä asianomaiset kiittelivät hyväntahtoista herrastuomaria. Näin oli tuosta viattomasta lapsesta tullut välikappale juomapaheen turmiota tuottavaan työhön. Ja keittohommissa oli hän opinut maistelemaankin.

Kovia ja katkeria olivat äidin nuhteet, sillä hänen aina valpas silmänsä keksi mihin viinan keit-

to ja maisteleminen olivat tytärtään viemässä. Niinpä yhdessä sovittiin, että Reetu etsii palvelupaikan kaupungista. Ehkä täten saataisiin vieraantumaa pois jo opitusta tavasta.

Syksyn tultua muutti Reetu pois kotipitäjästään. Mieltä raskautti ero äidistä ja omaisistaan. Kaihoten hän jätti syntymäseudut, mutta salainen toivo oli päästä eroon siitä himosta, joka häntä vaivasi aika-ajottain. Uudessa palveluspaikassa ei keitetty viinaa. Isäntäväki oli harrasta uskonnollista väkeä, he olisivat toivoneet että Reetu olisi koteentunut heille pitemmäksi aikaa, hiljainen ja ahkera kuin oli. Usein ihmettelivät että mikähän se mahtaa Reetua vaivata kuin niin surulliselta näyttää ja yksinäisyyteen pyrkii? Kaksi vuotta taisteli Reetu mielitekojaan vastaan. Silloin kuin luuli jo päässeensä niistä, tulikin himo kuin pyryilma. Täytyi saada pienikään tilkka ja siitä humaltua. Se tuskastutti ja masenti kovin.

Tähän aikaan tutustui Reetu erääseen siivoon Antti-nimiseen renkimieheen. Samalla alkoi suuntautua ajatukset oman kodin ympärille. Siellä on oma isäntä ja emäntä, ei tarvitse olla kenenkään käskyläinen. Siellä saa syödä mitä ansaita voi ja keittää mitä osaa. Näin puhelivat nuoret onnellisina keskenään. Seuraavana syksynä he miehenä ja vaimona muuttivatkin Antin omistamaan perintötörppaan. Onni oli myötäinen ja vuodentulo oli hyvä. Reetu ajatteli: koska tuota viljaa-kin noin runsaasti tuli, päälle leivän tarpeen, kuka minua siitä moittii, vaikkapa pyöräytänkin

juhliksi ruokaryypyn varan ja kun tuota taitoa-kin on, että kunnollista tulee. . .

Vuosi siirtyy eteenpäin. Kehdossa nukkuu pienokainen Susanna. Äidin ilmeinen kuva. Vanhempien hellimänä hänestä kehittyi itsepäinen ja kiukkuinen. Äiti koettaa tyttären mielitekoja täyttää. Vaikka kuinkakin järjettömiä olisivat. . .

Vuodet vierivät edelleen ja ajanhammas lyö lei- maansa. Antti ja Reetu vanhenevat. Mielikar- vaudella Antti katselee vaimoväen puuhia. Kau- punkireissut tekee tapansa mukaan Reetu. Silloin tällöin tuo hän pyhien varalle anisviinaa, sillä ei- pä sitä viitsi ruveta kotona tähräämään, kuin niin helposti voi kaupungissa käydessä ostaakin. Ja asiaakinhan tuota näkyy olevan tuhka tiheään. Onhan se niin mukavaa saada hieman lämmitys- tä, varsinkin talviseen aikaan. Sattuu vielä tuo Susannakin kylmää saamaan, niin onpa jotain, jolla voi vilustamisen poistaa. Ei se pieni tilkka lapsellekaan pahaa tee. Niin oli Susanna osalli- sena, milloin vain lämmitystä laitettiin. . .

Antti kääntyi sairastelemaan ja useita vuosia riuduttuaan vaipui ikuiseen uneen. Hiljainen oli elämässään ja tyyni oli myös eronsa. . .

Isän kuollessa oli Susanna 20-vuotias. Varat olivat huvenneet kokolailla vähiin. Palvelukseen täytyi Susannan mennä, mutta kesken vuoden pois tuli. Liian omapäisesti kasvaneena ei voinut kärsiä, että joku olisi hänelle tehtäviä määrän- nyt. Vihassa ja kiukuissaan kotia tuli, köyhän äidin luokse. Torpan möivät ja hinnalla eleivät

yli kesän. Monta kaupunkimatkaa tekivät. "Läm- mitystä" piti välttämättä ostaa. Usein kotia pala- tessa kesäinen aurinko uuvutti matkaajat sikeään uneen karryjen pohjalle, josta heräsivät kun he- vonen kotipihalleen pysähtyi. Kyläläiset säälin- tuntein matkuetta katselivat ja sanoin virkkoi- vat: "Onko se kumma. Reetuhan on vanha vii- nan kokki." Sydänhalvaus lopetti vihdoin Ree- tun elämän ilman edelläkäypää sairautta.

Susannan elämä oli alituista sairautta. Niinpä hän viimein joutui naimisiin vanhan leskimiehen kanssa. He muuttivat asumaan erääseen satama- paikkaan. Täällä Susanna keitteli kahvia ja ruo- kaakin sitä haluaville. Totuttuun tapaansa jos- kus hermosto vaati "virikettä" ja Susannalla oli- kin aina "pahan päivän vara" nurkkakaapissa. Susanna ei ollut kitsas vieraillekin tarjoamasta. Runsain käsin he emännän vieraanvaraisuuden palkitsivatkin. Tässä ympäristössä he viihtyivät hyvin. Täällä ei vaadita elämän puhtautta, eikä arvokasta esiintymistä. . .

Susannalle syntyi tytär, joka kahdeksan kuu- kauden vanhana jäi äidittömäksi. Syyssateiden roiskuttaessa isännän tehdessä seuraa räyhäväl- le miesjoukolle Susanna siirtyi viereiseen huonee- seen, lasta viihdyttämään. Aikansa mellastettua, isäntä alkoi pitkästyä Susannan viipymistä ja me- ni katsomaan. Kuolleenä tapasi hän vaimonsa kehdon päältä. "Sydämenhalvaus, väkijuomien liiallisesta käyttämisestä", oli lääkärin lausunto luoleman syitä tutkittuaan.

Näin kulki tuo kirous perintönä kolmanteen ja neljänteen polveen. Naapurit nyökyttelivät päätänsä ja sanoivat: "Eihän sitä muuta voinut odottaakaan, sillä hän oli siihen niin tottunut".

O. K—u.

Kuiva tai märkä.

Näyttää siltä, että tämä kysymys ei ole vielä selvinnyt tuhansille ihmisille kieltolain jo voimassa ollessa yli kuusi vuotta. Tuhannet ihmiset, joille ei tämä kysymys ole koskaan selvinnyt, laskeetaan hautaan. Selvinneekö sitten tuonelan virran tuolla puolen.

Kieltolain kannattajia löytyy kristillisyyttä tunnustavissa ja kristillisyyden pilkkaajissakin. Mutta viinaliikkeen puoltajia löytyy kristillisyyttä tunnustavissa ja sen pilkkaajissa. Siis on kuivia ja märkiä kristittyjä, kuivia ja märkiä ei-kristittyjä.

Saadaksemme tähän kysymykseen, "Kuiva tai märkä?", vastausta, on yksityiselle ihmiselle, kodille, kansallisuudelle ja valtiolle ehkä edullista verrata toisiinsa märkää ja kuivaa aikakautta. Märkänä aikana oli kapakkaliike lain suojelema ja niin ollen luvallinen liike yhteiskunnan taholta. Monet ihailevat nykyään sitä aikakautta siveelliselle ja taloudelliselle elämälle parempana kuin kieltolain aikakautta. Mutta muistavatko mitä tämä laillinen viinaliike vaikutti yhteiskuntaan ja yksilöön? Allekirjoittanut muistaa myöskin viinaliikkeen laillisen aikakauden vallan hyvin. Myöskin oli tilaisuudessa kulkemaan maan ristiin ras-

tiin märkänä, samoinkuin kuivanakin aikana. Esim. Chicagon kaupungissa oli yli 6,000 laillista kapakkaa ja melkein yhtä monta laitonta viinamyymälää. Tuhannen dollarin kapakkaveroa kiertettiin mahdollisimman paljon. Mitä oli Chicagon siveellinen elämä silloin kaupungin keskustasta alkaen sivupaikkoihin asti? Kuinka naiset ja miehet olivat sortuneet kurjimpaan asteeseen, erittäinkin köyhän kansan keskuudessa? Kuinka moni työläinen silloin omisti talon tai auton, vaikka omaisuuden arvo oli tuskin 25 prosenttia nykyisestä omaisuuden hinnasta sanotussa kaupungissa. Laillinen ja laitton viinakauppa vei suurimman osan ansiot. Kapakanpitäjät ajelivat autoilla, mutta juopot eivät sitä voineet tehdä. Taloudellinen asema on kohonnut siinä kaupungissa samoinkuin muuallakin työväestön keskuudessa kieltoain aikana. Nyt on kaupungin työväestö järjestynyt ammattiunioitten kautta ja kykenee puolustamaan itseään pääoman omistajia vastaan. Työväestön ollessa viinaliikkeen orjuudessa, oli se heille mahdoton.

Amerikan Yhdysvaltojen taloudellinen asema on kohonnut kieltoain aikana siinä määrässä, ettei sille ole vertaa missään määrässä valtakunnassa.

Onko sitten siveellinen taso huonompi nyt kuin se oli silloin? Vastaus on tähän jyrkkä ja suora! Ei. Laittoman viinaliikkeen orjuudessa on kyllä suuret määrät ihmisiä. Sen valmistajina, kuljettajina ja juojina, mutta ei se ole sitä vastaavassa

määrässä mitä se oli sekä laillisen, että laittoman viinaliikkeen aikana. Yleensä ei ihmisten siveellistä tasoa voida lainkirjaimella merkitä. Siihen tarvitaan sitä kasvatuksellista raittius- ja sivistystyötä, joka kotien ja kunnollisten koulujen kautta on ainoastaan mahdollista. Muutamat ihmiset ovat alkaneet vedota siihen, että laki, jota ei noudateta on peruutettava. Tämä ajatus ei ole oikea, eikä sovellu ohjeeksi yksilön eikä yhteiskunnan elämään, koskapa ei löydy yhtään lakia, jota ei rikottaisi. Saman ajatuksen mukaan silloin voitaisiin vaatia kaikkien lakien peruuttamista. Mitä yhteiskunta siitä hyötyisi? Eikö silloin oltaisi pian sen ohjattavana, jolla on voimakkain nyrkki ja pahin peljättävin sisu. Jos ajattelemme jotain hyvää ihmisten tulevaisuudesta, kansallisuutemme ja valtion siveellisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista, niin silloin on edessämme kallis kasvatustyö, johon sisältyy inhimillisten lakien kunnioitus ja Jumalan pelko. Jumalan laki, joka on niin läheinen omantunnonlain kanssa, on se korkein ohje ihmiselämässä, joka oikeuden ja vääryyden ainostaan voipi ratkaista.

Kieltoain valvonta on ainoastaan niin kauan mahdollinen kuin sen kannattajia löytyy. Jumalan kymmenien käskysanojen elämän ohjeenaan pitäjiä on niin kauan kuin niitten arvoa kunnioitetaan. Voidaanko pitää kristittynä henkilöä, joka halveksii Jumalan lakeja. Voidaanko pitää lojaalisena valtakunnalle henkilöä, joka halveksii sen lakeja? Voidaanko parantaa väkijuomien

käyttäjää juoppouden orjuudesta avonaisen viinamyymälän kautta jos se on siihen tottunut suljetussa myymälässä? Juoppouden orjuudesta ei pelasta henkilöä laiton eikä laillinen kapakka. Ainoastaan ehdoton raittius sen kykenee tekemään. Tämä ehdoton raittius voidaan saavuttaa monella eri tavalla. Se tapahtuu ihmisessä monien tapahtumien kautta. Toisinaan uskonnollisen herätyksen, perhetapahtuman tai raittiuslupauksen kautta.

Ainoana pettämättömänä ehtona kieltolain säilymiselle on raittiustyö. Juuri se sama raittiustyö, jota meikäläisetkin ovat tehneet vuosikymmeniä tässä maassa. Sen perustalle muodostuu kieltolain horjumaton puoltajajoukko, jota ei sortumaan saa laiton eikä laittomuutta puoltavien kriminaalinen joukko, sama joukko, joka tänä päivänä huutaa lain suojaa väkijuomakaupalle, samalle liikkeelle, joka ei ole koskaan lakeja täällä eikä missään muualla kunnioittanut. Eikö sen jäljet ole veriset kaikkialla? Eikö se ostanut silloin viranomaisia kuten nytkin on tapahtunut? Eikö silloin kumartaneet kuvernöörit, senaattorit, sheriffit, ja yleiset syyttäjätkin viinaliikkeen miljoonille? Saiko juopporaukka oikeutta monessa tapauksessa oluttehtailijan tuomarina ollessa ja kapakanpitäjän lautakunnassa istuessa? Eikö syy laskettu siihen, että "miksi juot niin paljon?"

Herätettäköön raittiusseurat uudelleen sielläkin, jossa ne ovat "istumassa". Järjestettäköön uudelleen kasvatusopillisiä raittiuskursseja nuo-

risoamme varten. Muodostettakoon kieltolain valvonta toimikuntia jokaiseen townshiippiin, kaupapaan, kaupunkiin ja kauntiin. Käykööt yhdessä yhteistyöhön kaikkialla ne, joille kansan ja maan tulevaisuus on kallis. Siten kieltolaki säilyy ja tuottaa henkistä sekä taloudellista hyvinvointia sille maalle, jossa asumme.

H. Moilanen.

Älä joukosta loitolle jää!

(Juhlaruno S. K. R. V.-seuran vuosijuhlaan Dodgevillessä,
Mich., kesäkuun 13 p. 1926.)

Milloinka taisto tauonnevi maasta?
Milloinka alkaa onnen aika uus'?
Milloinka katoa hengen orjuus, saasta?
Onneksi milloin vaihtuu onnettuus?

Inehmot heikot, silmissämme malka
Sumuissa maan me vaikerramme vain.
Käy onnen haussa kankeaksi jalka
Ja onni vierii — kauemmaksi ain!

Tytärtä taivaan, Vapautta suurta,
Jok' leimuun mielet, sydämemme saa,
Kilpaillen joukoin tavoitamme maasta —
Hän Tuonen takaa meille haamoittaa.

Narrien lailla huokailemme rauhaa,
Elämän sääntö vaikka taisto on. —
Aalloilla ajan aina myrskyt pauhaa.
Pelkurin kulku siel' on toivoton.

Ajasta onnen tulevasta lienee
Tarina vanha pilvilinna vain.
Lapsosten mielet mukaansa se vienee —
Iäti aika sama kestää ain'.

Unia nähden vaellamme vainen,
Tarmomme kuluu hukkaan huokailuun
Elämä tämä kestäväinen, mainen,
Haastaapi meitä suureen taisteluun.

Tuo taisto suuri taukoa ei konsaan.
Ajasta alun riehunut se on.
Jokaiseen uuteen ihmispolveen, kansaan,
Kajahtaa kutsu: Ylös taistohon!

* *
*

Pois pelkuruus! Alas haaveitten pettävä sumu
Ja mielen velttous, kansojen kalma, jo pois!
Ei kauhu käy mieliin vaikkakin taistelun humu
Ja melskehet vältävät uhaten korvissa sois!
On turvamme vahva Taivahan Taatossa meillä.
Hän valo on kirkas elämän pimeillä teillä!

On aika nyt meidän, ja onnen luomme me varmaan
Kun luottaen Luojarahon taistoihin riennämme
vain.
Tään maamme sekä myös kansan tään edestä
armaan
Me rohkehin mielin astumme eellehen ain'.
Me taomme Onnen Sampoja kasvavain lasten
Ja nostamme valon uhmaavaa yöhyttä vasten!

* *
*

Kai muistat vielä ne tunteet,
 Jotk' rintahas riehua toi
 Kun Suomen rakkahat rinteet
 Jäi taaksesi kauaksi, oi!

Kun kotoiset kuusikkokummut
 Jää hyvästi humua soi
 Ja valkeavartiset koivut
 Ne kaihon sun sieluusi loi.

Ne haastoivat kuiskien näitä:
 "Et maatasi unhoittaa saa,
 Vaikk' kultia kukkurapäitä
 Tuo tarjoisi vierahan maa!"

Ja valtava pauhina koskein
 Se säesti kuorohon näin:
 "Äl' kulje sä päätäsi laskein,
 Käy uljaana vaaroja päin!"

"Sä vapaaksi, vankaksi luotu,
 Oot sukua suurinta sie,
 On kotoas kuntosi saatu
 Jos tiesi sun minnekkä vie."

* *

*

Ylähällä, ylevänä sinitaivas kaareutuu,
 Nyökkää päättään kutsuvasti kedon kukka,
metsän puu,
 Tenhottaret luontoäidin sulle silmää vilkuttaa...
 Katso, Kuule, kaikki sulle vakavina kuiskuttaa:

"Suruntuttu suomalainen, kauniin maan sait
kodikses!
 Vapauden, rikkauden, tuntea voit omakses'.
 Kaikki olet kunnollasi itsellesi ansainnut,
 Iikivanhat korpimaatkin viljelykseen raivanut.

"Katso, tuolla vapaudes tähtiviiri hulmuu!
 Tämän alla pyrintösi kunnolliset suojaa saa!
 Muista, muista mitä sulle kotikuuses kuiskaili,
 Mitä kuohut koskein suurten lähteissäsi
haasteli!

"Nyt on aika, jolloin taaskin tarmoasi tarvitaits,
 Jott'ei maata viinavirrat tulvihinsa hukuttaits.
 Astu taistoon, käsitysten lakejamme puoltamaan,
 Uuden polven, kasvavaisen, onnekkutta
huoltamaan!

* *

*

Kuuntele kutsua tuota. Älä joukosta loitolle jää!

Heikki Karhu.

Raittiustervehdys.

Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian Suomalainen Raittiusliitto haluaa täten esittää sydämellisimmän tervehdyksensä kaikille raittiutta harrastaville heimosiskoille ja -veljille ympäri tätä laajaa Amerikan mannerta ja eritoten niille, jotka ovat kaikin voiminsa edistäneet raittius-työtä.

Liittomme on saanut iloita jatkuvasta menestyksestä. Raittiuskirjallisuutta, aivan harvinaisen hyvää meidän oloihin katsoen, on kustannettu lapsia ja aikuisia varten. Painettujen lehtisten avulla on koetettu lapsiin saada istutetuksi raittiuden hyveen siementä, sillä lasten raittiuskasvatus on ollut laiminlyötynä työssämme. Sen todistaa vuosi vuodelta kasvava rikollisuus, joka aiheutuu etupäässä väkijuomien käytöstä.

Tässä kasvatustyössä on monenlaisia vastuksia, mutta suurimpana vastuksena esiintyy vanhempien vastahakoisuus ja opettajien välinpitämättömyys.

Äidit! Teidän olisi kiinnitettävä huomiotanne lasten luonteen kasvattamiseen ja herättää heissä säälintunne juoppoja kohtaan, rakkautta lähimmäisiin ja luontokappaleisiin, kunnioitusta esisiemme työhön ja kaunista Suomen kieltä koh-

taan. Hetkenkin työ tähän suuntaan tuottaa tulevaisuudessa suuren siunauksen.

Tämän kirjoituksen yhteyteen liitämme liiton nykyisen johtokunnan muutokuvat. Näille henkilöille on uskottu tämän alueen raittiuskansan henkinen ja aineellinen hyvinvointi sekä työmme järjestäminen ja tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen. Uusimpana suunnitelmana voimme tässä mainita, että aiomme liittää Detroitin, Mich., raittismieliset kansalaiset liittomme yhteyteen, sillä kahden viimeisen vuoden juhliin osanotosta olemme tulleet huomaamaan, että he haluavat meihin yhtyä. Tämä yhtymiskysymys tullaan ratkaisemaan lopullisesti vasta tammikuulla Girardissa, Ohiossa, pidettävässä vuosikokouksessamme. Liittomme johtokunta on tullut käsittämään yhteistoiminnan suuren hyödyn ja siihen se on aina kiinteästi pyrkimässä.

Vielä pyydämme tässä lausua vilpittömän kiitoksemme Veljeysseuran viime vuoden johtokunnalle niistä tunnustuskirjoista, joita liittomme jäsenten osalle on tullut.

Parhainta menestystä toivotamme yhteistyössä!

Ohion, Pa. ja W. Va. Raittiusliiton Johtokunta.

H. J. J.

Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian suomalaisen raittiusliiton johtokunnan jäseniä v. 1926.

ELJAS JOKI
Puheenjohtaja

HERMAN MULLOLA
Varapuheenjohtaja

EMIL KIVINIEMI
Rahastonhoitaja

H. JÄNIKSELÄ-JUSSILA
Kirjuri

Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian suomalaisen raittiusliiton johtokunnan jäseniä v. 1926.

ONNI NURMI
Johtokunnan jäsen

NESTOR MÄKI
Johtokunnan jäsen

JACOB NAUHA
Johtokunnan jäsen

Katsaus Minnesotan Raittiusliiton toimintaan vv. 1925--1926.

(Luettu liiton vuosikokouksessa Elyssä, Minn., syysk. 19 p.)

Meille ihmisille on luontaista katsoa aina hiukan eteenpäin ja välillä vähän taaksekin. Se on sellaista eteensä koettelemista, jota ei kukaan meistä voi välttää. Kun katsomme taaksepäin, tarkastamme mitä olemme tehneet: hyvin, auttavasti tai huonosti. Kun taas katsomme eteenpäin, ajattelemme: mitä tekisimme huomenna tai tulevan vuoden ajalla, että menestyisimme paremmin kuin ennen. Emme ole täydellisiä lähimainkaan. Mutta silti tulee meidän pyrkiä siihen suuntaan kaikin voimin. Hyvällä syyllä sanotaan, että suuri ja jalo päämäärä aina jalostuttaa ihmistä.

Olemme nyt kokoontuneet Minnesotan Raittiusliiton yhdeksänteentoista vuosikokoukseen tarkastaaksemme viime vuoden toimintaa ja saavutuksiamme, kuin myös erehdyksiämme, sillä vuosikokous on niinkuin tilinteon päivä tehdystä työstä ja toiminnasta. Samalla on tarkoitus neuvotella ja suunnitella lähtökohtia, laskea ikäänkuin ääriiviivoja tulevan vuoden toimintaa varten.

Vuosi vierähtää toisensa jälkeen menneisyyteen, unhoon jää "kuin jäi päivät niin monet ennen, jotk' elämästäni jäivät". Elämättömiä päi-

viä meillä on aatteellisessakin työssä ja niiden seuraukset näkyvät meille katkerina. Kuinka paljon onkaan meillä myöskin raittiustyössä harmaita kokouksia, yksitoikkoisia iltamia, joista lähdettyämme tunnemme, että emme ole vähintäkään henkisesti rikastuneet — jos emme köyhtyneetkään. Innostuksen pyhä liekki, joka ennen kykeni mielet lämmittämään, uupuneet virkistämään ja väsähtäneet taipaleelle saamaan, — missä on se nyt? Missä on ennen kaikkea halu henkiseen työskentelyyn?

Kaikkihan me olemme raittiusseurojenkin riiveissä ruumiillisen työn tekijöitä. Päivät raadettuamme leipätyössä, tulisi iltasin herätä harrastus hengen rikastuttamiseen. Sanomalehtitiedot eivät yksistään riitä enää nykyajan ihmisille, vaan uutistietojen ohella tulisi ryhtyä hankkimaan myöskin pysyväisempiä tietoja, jotka eivät päivän tapahtumien kanssa mielestä hälvene. Kuinka vähän me tiedämme siinä maailmassa, jossa asumme, ja siitä elämän monikirjavasta koneistosta, joka ympärillämme niin valtavana humisee!

Siitä asti kun raittiusaatteelle on syntysanat lausuttu, ovat sitä myös monenlaiset vaikeudet kullussaan kohdanneet. Vastustus on ollut tulista ja voimakastakin. Että näin on ja on ollut, on yksi pettämättömmimpiä todistuksia aattemme oikeutetusta ajamisesta, sillä kaikkea hyvää ovat pahan voimat aina vastustaneet ja yhä vastustavat. Vastakohtia ei voi ilmetä missään suhteessa

muuta kuin kaksi: hyvä ja paha — oikeus ja väärä. Että raittiusaatteella on oikeutettu elämä, siitä on todisteena sen kunniakas ja siunauksellinen menneisyys. Vaikka sen julkista toimintaa on ollut vasta joku vuosikymmen, niin sen vaikutus on hedelmikseen kypsytännyt siunausta ja onnellisuutta, joka ei ole ihmissilmällä tai järjellä mitattavissa.

On myös olemassa monenmoisia vastustamattomia voimia ja voittamattomia syitä, jotka jaottelevat ihmiskuntaa periaatteellisesti. Ajan eri virtaukset erilaisine vivahduksineen ja väreineen vaikuttavat eri luonteisiin eri tavalla, niin että muutamat tuntevat luonteensaomaista tyydytystä hengellisten pyrkimysten piirissä ja pelkäävät kaikkea maallisten asiain käsittelyä, vaikkapa kysymyksessä olisi kuinkakin tärkeä ja merkityksellinen yhteiskunnallinen käänös. Samaten löytyy aineen palvelijoita (materialisteja), joille kaikki hengelliset ja ihanteelliset pyrkimykset ovat tarpeettomia. Tarkoitukseni ei ole käydä selvittelmään eri aatevirtauksia palvelevien puolueiden olemassaolon oikeuksia, sillä niiden käytännöllinen ilmeneminen elämässä puhuu itse puolestaan joko myöten tahi vastaan. Tahtoisin vain raittustyötovereitani kehoittaa kulkemaan rehellisesti ja horjumatta ennen viitoitettua suuntaa, tuntien olevamme korven alkuraivaajia, joitten tehtävänä on "kyntää kyiset pellot", raivata rämeiset murrekot, jotta henkinen vilja versoisi henkiseksi sadoksi ihmiskunnan kultaisilla kylvömailla.

Minnesotan Raittiusliiton toiminta viime vuoden aikana on ollut hiljaista eteenpäin menoa. Mitään repäisevää ei ole voitu aikaan saada, vaikkakin on koetettu toimia niin paljon kuin suinkin tilaisuudet ovat myöten antaneet. Johtokunta on koettanut toteuttaa käytännössä kaikkia sille vuosi- ja puolivuosisikokouksissa jätetyitä tehtäviä, joissa yleensä johtokunta ei ole onnistunut niin kuin olisi suotavaa ollut. Mutta ainahan niitä matkan varrella tulee pettymyksiä, jos voittojakin.

Puolivuosisikokous Mountain Ironissa, Minn., maaliskuun 7 p., oli erityisemmin onnistunut. Aatteellinen innostus oli mukaansa tempaavaa ja erityisempi oli se siitä, että siellä oli edustettuna uusia eri järjestöjä, jotka eivät ennen ole olleet liiton kanssa yhteistoiminnassa. Siellä olivat edustettuina, paitsi raittiusseuroja, Virginian ja Mt. Ironin seurakuntapiiri, Virginian ja Mount Ironin Suomi Synoodin seurakunnat, Kalevan Naiset, Kalevan Miehet ja Pohjantähti poliittinen äänestysklubi.

Johtokunta on ollut kirjevaihdossa kieltolakia voimaan panevien päälliköitten kanssa, Washingtonissa olevan ylipäällikön, kuin myöskin paikallisen piiripäällikön kanssa Minneapolisissa. Myös on lähetetty kehoituskirjeitä liittohallituksen kongressimiehelle Carsille, senaattori Shipstedille y, m., että he kansan edustajina puolustaisivat kieltolakia ja toimisivat edelleen kieltolain koventamiseksi. Liiton johtokunta lähetti myös Konrad Mattsonin Minneapolisiin tämän piirin kieltolaki-

päällikön puheille neuvottelemaan kieltolain valvojan Matti Viitalan siirtämisestä takaisin näille ympäristöille ja olemmekin onnistuneet tämän toiminnassaan tarmokkaan miehen saamaan takaisin. Ikävällä voin mainita, että kauntin palvelukseen kolme vuotta sitten kovan taistelun jälkeen liiton johtokunnan saama apulaissheriffi, mr. Erik Anttila, joka toimi kiitettävän tarmokkaasti salakapakoimisen hävittämiseksi, äkkiarvaamatta tuli eroitetuksi toimestaan. Tällä teollaan antoi kauntimme sheriffi meille raittiusväelle ja kirkkoliselle väelle rumat mustat silmät. *Muistakamme!*

S. K. R. V.-seuran vuosikokouksessa oli liittomme edustamassa kirjurimme mr. John Romppainen.

Raittiuspuhujia on liiton alueella vuoden kuluessa kiertänyt kaksi eri kertaa. Ensimmäisellä puhujamatkalla oli tunnettu raittiuspuhujia, opettaja Ivar Ahonen. Tämän matkan järjesti liiton johtokunta yksistään kun S. K. R. V.-seura ei tullut mukaan. Matka kesti syyskuun 27 päivästä marraskuun 1 päivään 1925 ja oli se erittäin onnistunut sekä aineellisesti että aatteellisesti. Toisen puhujamatkan järjesti S. K. R. V.-seura viime toukokuulla ja otti sen kustannuksiin osaa Minnesotan Raittiusliittokin, vastaten puolet voitoista tai tappioista. Puhujana toimi tunnettu kansalaisemme, mr. A. W. Havela. Puhujamatka tuotti tappiota \$60.40, joten liiton osalle jää tappioksi \$30.20.

Poliittiseen taisteluun on liiton johtokunta otta-

nut tarmokkaasti osaa primary-vaalien edellä. Tässä ehkä on jonkun verran tehty erehdystäkin.

Liiton johtokunta on toiminut yksimielisesti kuluneella vuodella. Vähintäkään erimielisyyttä ei ole ilmennyt. Tämän voin mainita kiitollisuudella. Johtokunnan keskuudessa on toiminut n. s. "pikku-johtokunta", johon ovat kuuluneet mr. John Romppainen, Yrjö Heikkinen ja J. E. Laukka. Johtokunnan kokouksia on pidetty kahdeksan ja "pikkujohtokunnan" kokouksia kaksi, yhteensä kymmenen kokousta.

Lopuksi pyydän saada kiittää liittomme alueella olevia heimolaisia siitä runsaasta suosiosta ja avustuksesta, jota liittomme on saanut nauttia viime vuoden ajalla ja erittäin olen kiitollinen niille seurakunnille ja edistysseuroille, jotka viimeaikoina ovat olleet yhteistoiminnassa liiton kanssa. Samalla lausun kiitokset työtovereilleni, johtokunnan jäsenille, siitä sovinnollisuudesta ja yhteisymmärryksestä, joka on keskuudessamme vallinnut.

Työtä on tehty ja on voittoja saatu, vaan vieläkin salakapakoitsijain myrkkyy syösy virtana turmellen ihmiskuntaa ja tuhannet tuohon virtaan vieläkin hukkuvat. Siksi ponnistakaamme edelleen! Liittykäämme lujemmin yhteen! Kaatakaamme pois raja-aidat! Yhteisvoimin taistellen on meillä kerran voitto. Eläköön edelleen raittius-työ!

Virginia, Minn., syyskuulla 1926.

J. E. Laukka.

Iloa --- surua.

“Voi hyvä vieras. Te ette mahdollisesti tunne, mikä on oikeaa iloa ja surua, ainakaan sellaista surua, jota vain äiti voipi tuntea”.

Viime kevännä puhujamatkoillani kulkiessani, satuin eräänä päivänä pistäytymään erääseen taloon, jonne talon emäntä minua käski edellisen illan puhetilaisuuden loputtua. Kahvinkeittopöydissä emäntä hääräili, ja kun se valmistui, olihan luonnollista, että sitä alettiin nauttimaan. Tulipa siinä pöydän ympärillä istuessa puhe yhdestä ja toisesta asiasta, luonnollisesti nykyisestä kieltolaista ja raittiustyön jatkamisesta, kieltolain väärin käyttämisestä ynnä muista päivän polttavista kysymyksistä. Puhuttiin siitä kauheasta ihmisenkien menetyksestä, jota viime vuosina on nykyisen väärinkäytetyn kieltolain aikana tapahtunut, niistä suruista mitä aina omaiset ovat tunteet onnettomuuden kohdatessa itsekunkin omia. Siinä kääntyi puheemme vakavalla tavalla suruihin kiinni, ja silloin emäntä lausui nuo alussa olevat sanat. Mainitsin joitakin suruja, joita minäkin olin saanut kohdata, perheemme sairauden, lastemme kuolemien ja yhden ja toisen tapauksen kautta, mutta ne eivät näyttäneet läheskään vas-

taavan vaimon suruja, joita hän oli saanut maailmassa kokea, ja niin hän alkoi kertomaan lyhyttä elämäntarinaansa. Hänen elämänsä oli vain yksi pieni osa maailmassa eletystä elämästä, mutta kyliksi arvokas panna muistikirjaan, ja siksipä haluan sen osapuilleen kertoa hänen sanojensa mukaan.

“Olin verrattain nuori saavuttuani Suomesta tähän maahan”, kertoi emäntä. “Taisin olla menossa siinä yhdeksätoista, kun enoni lähetti minulle piletin ja muut tarvittavat varustukset. Saavuin tänne, kuten niin moni muukin tytär ja poika lienee tullut. Enoni oli ollut täällä jo pitemmän aikaa, omisti hyvän kodin, ja kerrottiinpa, että hänellä oli muutakin varallisuutta kelpo laila. Vaimo hänellä oli ainakin hyvä, sen tulini huomamaan, ja hän minua paljon opasti ensi aikoina oppimaan maan tapoja. Ettei kertomukseni venyisi väsyttäväksi, mainitsen vain, että oltuani tässä maassa lähes neljä kuukautta, olin minä jo päässyt avioliittoon saakka. Mieheni oli minua tuntuvasti vanhempi, mutta enhän minä tietänyt sitä pitää minään pahana asiana. Se puoli olisi mennyt mukiinsa, mutta hän oli — juomari. Emme olleet kauvan sillä paikkakunnalla, jonne Suomesta tulini, kun mieheni alkoi muuttohommiin, ja matkusti Butteen, Montanaan. Olihan luonnollista, että minun oli mentävä mukana, ja niin perustimme kotimme tuohon kylään. Yli kaksikymmentä viisi vuotta taaksepäin, ei tuosta kaupun-

gista voitu juuri hyvää sanaa sanoa, ei ainakaan suomalaisista. Juotiin juomasta päästyä. Miehet kulkivat kyllä kaivannoissa töissä ja ansaitsivat hyviä palkkoja, mutta sitä runsaammaksihan paisui juominen kun oli mistä juotiin. Elämämme alkoi kääntymään sille puolelle että minäkin aloin ymmärtämään mitä oli olla juopon miehen vaimona. Mutta minä kannoin kärsivällisesti ne surut, jotka silloin tällöin tulivat vastaan, ja minulla oli salainen ajatus, että kunhan tässä äidiksi pääsen, kyllä mieheni silloin alkaa kotona viihtymään, ja minäkin saan murheeni silloin pois heittää.”

“Tuo onnellinen hetki vihdoin tulikin, ja meille syntyi poika, vankka jos vankkakin, ja se oli minulle ilon päivä. En muista että sitä ennen koskaan olisi sydämeni niin rajusti ilosta lyönyt, kun tuona hetkenä. Saatuaani lapsen rinnoilleni, en tiennyt miten sitä olisin oikeen rintaan vasten painanut. Se oli iloa, jonka kuvaamiseen ei sana pysty, ja tuon ilon keskellä toivuin pian taudistani, sillä olinhan vankkavartaloinen ja ikäänkuin luotu kestäämään noin pienet taudin puuskat. Mutta hetki ei tullutkaan, jota olin toivonut mieheeni nähden tulevan, se nimittäin, että hän alkaisi viihtymään kotona ja lakkaisi juopottelun. Yhden illan hän vain kotona oli. Se oli sinä iltana, jona meidän poika syntyi. Sitten hän meni ja sitä meinoa meni kauvan jälkeenkin päin.”

“Tunnustan oman heikkouteni, että olen taval-

lista kärsivällisempi ihminen. Kärsin aikani. Taisipa siinä kulua kolmisen vuotta, kun vihdoin väsyin odotukseen, ja kun apua ei mistään näyttänyt tulevan, pyysin matkarahat enoltani. Eräänä aamuna hyvästelin mieheni ja lupasin matkustaa paikkakunnalle, josta olimme matkalle lähteneet. Mieheni ei sitä ensin uskonut, mutta kyllä kaiketi hän illalla sen tuli näkemään, sillä minua ja lastamme ei ollut siinä asunnossa kun hän kotia tuli. Olkoon lyhyesti sanottu, että noin puoli vuotta sen jälkeen kun olin hänet heittänyt, sain muutamalta tuttavaltani kirjeen, jossa hän ilmoitti, että mieheni oli kuollut kauntin sairaalassa huonon elämän seurauksista. Kärsin luonnollisesti jonkun verran omantunnon tuskia tuon kuulutuani, mutta olin tehnyt puolestani kaikki saadakseni elämämme paremmalle käänteelle ja kun siinä en onnistunut, siirsin sydämeni taakkaa siivuun mahdollisen paljon.”

Vanhalle kotipaikalle tultuani, pääsin eräaseen ruokataloon emännöitsiäksi. Siellä voin hoitaa lastani mieleni mukaisesti, eikä minulla ollutkaan elämässäni mitään välittämisen tilaa. Niin kului aika eteenpäin puoli vuosikymmentä. Jouduin uudelleen naimisiin, mutta sillä kerrallapa osasin katsoa jo minkälaisen kumppanin kanssa nyt aletaan yhtä taloa asumaan. Minä sain sen, jota toivoin, sain raittiin ja hyvän miehen, erittäin siivoluotoisen, ja niin kodistamme, jonka yhteisillä varoilla sitten pystyimme, tulikin mallikel-

poinen koti, ja tässä samassa kodissa, jossa nyt-kin istumme, olen asunut ja taloutta hoitanut.”

“Meille on syntynyt kaksi lasta nyt tästä uudesta avioliitostamme, ja elämämme on niin hyvä tänä päivänä, että jos minä sitä nyt tällä hetkellä moittisin, puhuisin väärin, ja sittenkään se ei ole sitä aina ollut, ja nyt tuleekin elämästäni se osa, jonka minä kutsun kärsimyksien hetkeksi.”

“Siitä pojasta, joka minulla oli ensimmäisestä avioliitosta, on tullut jo tavallansa mies, sillä onhan hän nyt jo juuri miehen iässäkin. Kolmisen vuotta taaksepäin, eräänä yönä, koputettiin kovasti ovellemme, ja minähän luonnollisesti menin sitä aukasemaan. Joukko nuoria miehiä pitivät ovemente edessä pystyssä poikaani, joka väkijuomien takia oli kaiken tajuntansa menettänyt. Oven auvettua, hänet kannettiin tupamme lattialle, ja siihen jättivät toverit hänet makamaan. Tuo näky oli hirvuihin. Minä en tiennyt mitä oli tapahtunut, olin kaatunut poikitellen poikani rintain ylitse ja menettänyt tajuntani. Mieheni, kuultuaan kaatumiseni, oli rientänyt katsomaan ja siinä löytänyt meitä kaksi, äidin ja pojan, tajuttomassa tilassa kumpaisenkin, mutta erillaisten serausten takia. Vuoteellani heräsin kun mieheni valeli kylmällä vedellä päätäni, ja ensimmäinen sana, jonka muistan selvittyäni sanoneeni, oli: Voi hyvä Jumala, onko se totta, että Henriikki on juonut?”

“Mieheni oli pojan myöskin kantanut omalle

vuoteellensa, ja siellä tehnyt samaa kun minullekin, selvitellety hänen kuuma päätänsä, mutta siinä onnistumatta. Henki hänessä oli. Siis mitään hengenvaaraa ei ollut pelättävissä. Mieheni tiesi, että ottaa vissit tunnit, ennenkuin juopunut voi selviytyä taudistansa ja hän lohdutti minua vointinsa mukaan. Mahdollisesti ne sanat olivatkin lohdullisia, sillä olin nukkunut sitten rauhallisesti, ja vasta aamun valjetessa heräsin.”

“Koetin nousta ylös, mutta voimani olivat kaikki. En saanut päätäni nousemaan ylös, vaikka kuinka olisin koettanut. Mieheni pyysi minua vain rauhassa lepäämään, sillä hän oli jo aamu askereetkin kerinyt tekemään, ja niin minä uudellensa vaivuin uneen. Se oli pitkä tautivuode, jonka siinä jouduin sairastamaan. Runsas pari kuka-kautta oli kulunut, kun ensikerran olin niin voimistunut, että voin istua sängyn laidalla. Tauti oli ankaraa ruumiillisesti, mutta sielullisesti se vasta tautia oli. Se oli murhetta, jota en toivoisi kenenkään ihmisen saavan kärsiä. Muut elämäni varrella tulleet vastukset, ne olivat kuin ihanaa unta tämän rinnalla. Ja sitten vielä, ajatelkaapa, hyvä vieras, kun minä makasin elämän ja kuoleman välillä, oli poikani juoppous uusiutunut useita kertoja, vaikkakin niistä ei minulle kerrottu. Mutta kaikella on loppunsa, niinpä tälläkin elämällä. Parattuani siihen määrään, että voin istuskella jo tuolilla ja seurustella muitten ihmisten kanssa, tuli eräänä päivänä Henriikki taasen kau-

pungilta kotia, ja oli kovasti alakuloisen näköinen. Hänen tupaan astuttuansa ojensin käteni häntä vastaan, ja pyysin tulemaan luokseni. Arastellen hän käteeni tarttui, mutta tuli kumminkin ja polvistui viereeni lattialle. "Minä olen kovasti pahoin tehnyt rakkaalle äitilleni. . ." ja siihen sanat loppuivat. Mutta minä ymmärsin mitä hän tarkoitti. Koetin puristaa poikaani yhtä lähelle rintaani nyt, kuten sen tein hänen maailmaan tullessansa, mutta voimani loppuivat, enkä minä voinut edes niin paljon puhua kun hän, sillä mielenliikutus puhkesi niin rajuna eteen, että me molemmat itkimme lapsen tavalla."

"Päästyäni mielenmalttiin takasin, koetin hänelle puhua, lupasin antaa kaiken hairahduksen anteeksi, kunhan se ei nyt enään uusiutuisi, jonka hän Jumalan nimen kautta lupasikin. Niin toivuin hiljallensa taudistani, ja tapauksesta on kulunut nyt jo vuosia, ja nuot lupaukset ovat, kiitos Jumalalle, pysyneet lujina."

"Myöhemmin kertoi poikani minulle, miten tuo onnettomuus häntä kohtasi silloin yöllä. Hän sanoi, että se toverijoukko, joitten seurassa hän oli niin usein kulkenut, oli monesti juopotellut, ja hänkin oli usein lievässä päihtymyksen tilassa kotia tullut. Mutta sinä yönä, josta olen maininnut, oli joku onnistunut saamaan salaa "canadalaista", ja sitä oli sitten ryypitty, ja se ollen erilaista juomaa, jopa maukkaampaakin kuin muut rojut, se oli häneen sitten tuon tiedottomuuden

tehnyt. Se siis oli huonoin toverien seura, joka hänet vei huonolle tielle, ja samankaltaiset seurat ne ovat vieneet monen monta nuorukaista samoja teitä pitkin, ja samankaltaisia murheita äideillensä tuomaan. Mutta tuo annettu lupaus, jonka hän minulle silloin antoi, luopua pois huonoilta teiltä, se on kestänyt, ja minä olen iloinnut siitä. Minun iloni kuitenkin eivät ole pitkäaikaiset, sillä sydäntauti, jonka sairauden aikana sain, on minua siitä saakka vaivannut, eikä tuskin lakkaakaan ennen hautaan pääsyä. Mutta minä kuolen niin kovin mielelläni, jos saan olla varma, että lasteni jäljet eivät tule kulkemaan ensimmäisen mieheni polkuja."

Vaimon lopetettua lyhyen elämän tarinansa, olin mielestäni vakuutettu, että hänellä oli ollut surua, jonka rinnalla tunsin omat vastoinkäymiseni olevan kirkasta päivänpaistetta.

A. W. H.

S. K. R. V.-seuran henki.

V. 1903 oli Veljeys-seuran vuosikokous ja juhla Ishpemingissä, Mich., suurin edustajain lukuun nähden ja myöskin juhlan osanottoon nähden, sillä silloin tuli Minnesotastakin juhlavieraita kahdella ylimääräisellä junalla soittokuntineen. Tuon kaiken oli alkuun pannut mr. Johan Bengilly-vainaja. Silloin oli ilma täynnä sähköä raittiustyöhön nähden. Toiselta puolelta väijuomaliikkeet olivat auki julkisesti yötä ja päivää. Sunnuntaisin oli kyllä etuovet muodon vuoksi kiinni mutta sisällä oli melu ja juopuneitten rähinä aivan julkista, ettei edes yritettykään salata. Kapakoita oli kaikkialla; missä vaan oli kaksi tai kolme uudisasukasta, siinä oli kapakka keskellä. Minullakin oli tilaisuus olla tuossa vuosikokouksessa ja -juhlassa sen alusta loppuun. Olisin kyllä valtakirjankin saanut, että olisin voinut olla edustajana, mutta sitä en halunnut, syystä, että olin silloin ollut vasta vähän aikaa tässä maassa. Kokouksessa vallitsi veljellinen henki. Kokouksen alussa annettiin valta puheenjohtajalle määrätä välitunnit ja sitä oikeutta hän käyttikin taitavalla tavalla. Aina silloin, kun mielet tahtoivat liiallisesti kiihoittua, puheenjohtaja määräsi välitunnin, että saivat vapaasti keskustella ja niin taas kokousta jatkettiin

rauhallisesti. Sitä menettelytapaa käytettiin useammassa vuosikokouksissa, joissa minullakin on ollut tilaisuus olla saapuvilla. Tuo kaikki tapahtui niin huomaamatta, että minä ainakaan en huomannut siinä mitään. Vasta vuosien kuluttua minullekin on selvinnyt, että se niin oli. Eikä milloinkaan voinut huomata että puheenjohtaja olisi ollut kiihoittuneessa mielentilassa. Minä luulen, että monelle muulle on käynyt samalla tavalla kuin minullekin. Tämä kaikki olkoon mainittuna Mikko Skyttä vainajan ansioksi.

Ironwoodin, Mich., vuosikokous v. 1905 on myös ollut yksi suurimpia ja samalla kiihkeimpiä. Minä en ollut siellä muuta kuin juhlilla. Huomattavasti suurempia muutoksia ei kuitenkaan sielläkään tullut itse Veljeysseuran henkeä vastaan. Siinä oli ehdottomasti suurena tekijänä pastori Heikki Anias-vainaja, että se niin meni rauhallisesti, että ei suurempia mullistavia muutoksia tullut.

Conneautin, Ohio, vuosikokous, v. 1906, oli erittäin rauhallinen, mutta siihen luulen olevan suurena tekijänä paikalliset olot, sillä Ohiossa vallitsi vakava, veljellinen henki, ainakin niihin aikoihin milt'ei kaikkialla.

Calumetin vuosikokous v. 1907 oli taas monesakin suhteessa melko kiihkeä. Esim. oli kysymys että poistettaisiin lupausta tehdessä sanat: "Jumalan apuun luottaen" käsikirjasta. Matti Torkko-vainaja, Fairportista, Ohio, piti puheen

että mihin me sitten luotamme ellei Jumalan apuun. Puheen aikana monen silmistä valuivat kyynelvet ja monelle valkeni mitä merkitsee vapaasta tahdosta tehty lupaus ja siihen yhtyi suuri enemmistö.

Nämä muutamat harvat esimerkit olen halunnut mainita siitä syystä, että tulisi todistetuksi että taistelun kautta sitä on saanut Veljeysseurakin kulkea siihen, missä nyt ollaan. Yleinen lamaannus aika on seurannut innostuksen aikaa. Veljeysseuran jäsenluku oli 8,000 seudulla korkeimmillaan ollessa ja nyt tuskin tuhattakaan. Haalit seisoa töröttävät tyhjinä monin paikoin, mutta siitä huolimatta Veljeysseuran henki on kasvanut. Olen varma, että siihen vakuutukseen tulet itsekin, jos satut jolloinkin vuosikokouksessa käymään. Minun ymmärrykseni mukaan se jo lähentelee Paavo Ruotsalaisen aikana vallinnutta henkeä herännäisten piirissä. Niin syvä se ei kyllä vielä ole ja tuskin se ikinä voi siksi tullakaan, sillä tässä on otettava huomioon se tosiasia, että Veljeysseura toimii kansallisella pohjalla ja herännäisten liike toimii uskonnollisella pohjalla. Minun ymmärrykseni mukaan Veljeysseuran jäsenluvun tulisi olla tänäpäivänä vähintään 10,000 sen sijaan kun se ei ole edes täyttä tuhatta. Vaatimuksia sille kyllä voidaan asettaa monenlaisia, mutta harvat vaan katsovat velvollisuudekseen edes kuulua siihen jäsenenä. Nyt kyllä jo, joissakin paikoissa, on alkanut ilmetä jonkunlaisia toimettomuudesta heräämisen merkkejä, mutta se on

vielä tietämätöntä onko innostus vain joillakin paikkakunnilla hetkellistä. Työtä olisi äärettömän paljon, kunhan vaan olisi työntekijöitä. Monikin kyllä kysyy: "Mitä sillä raittiustyöllä enää on tehtävää; maa on kuiva?" Se on kyllä totta, että väkijuomaliike on virallisesti tapettu, mutta nyt se on käärmeeen asemassa, joka kurottaa päättänsä turpeen raosta, etsien ketä saisi pistää. Paheita, kaikenlaisia, olisi paljon, kun vaan olisi sellaisia, jotka haluaisivat niitä vastaan taistella. Eikä siinä tule kysymykseen mihin kirkkokuntaan kukin kuuluu kun vaan on halua tehdä työtä paheiden poistamiseksi.

Mainitsin jo aikaisemmin veljellisestä hengestä, joka vallitsee Veljeys-seurassa. Täytyy myös mainita todistus, joka sitä tukee. Mr. Matti Manner on ollut monia vuosia puheenjohtajana ja viime vuosikokouksessakin esitettiin samaan toimeen monestakin suusta, mutta jostain minulle tuntemattomasta syystä hän kieltäytyi, mutta kuitenkin otti johtokunnan jäsenen toimen vastaan. Siis se todistaa, että hän ei halua tehdä työtä kunnian ja maineen vuoksi, vaan asian vuoksi.

Parlamenttaarista järjestystä on aina, jossain määrin, noudatettu Veljeysseurassa ja se on ehdottomasti hyvä tapa siinäkin, kun edellisen päivän pöytäkirja luetaan aina seuraavana päivänä. Sieltä itsekukin kuulee lausuntonsa eri asioista. Jos lausunto, lyhyesti pöytäkirjaan merkittynä, on liian ankara, eli taas liian lievä, niin sen voi korjata. Se, jos mikään, on omiaan kasvattamaan

vastuunalaisuuden tunnetta puheenvuorojen käyttäjille.

Nyt lopuksi vielä haluan mainita iloni siitä, että mekin suomalaiset olemme saaneet olla pienenä murto-osana ratkaisemassa sitä suurta kysymystä, jolla väkijuomaliike on tehty laittomaksi. Nyt meidän olisi ponnisteltava, että kansallisuutemme vielä saataisiin edes niin paljon kohoamaan, ettemme olisi enemmistönä kieltolain rikkomistilasssa.

J. K. K.

Vieraita suuren lännen mailta.

(Amerikan suomalaisten Suomi-retkeilijäin vastaanottojuhlassa Helsingissä 5. 6. '26.)

Laskenut on laiva Suomen rantaan
tullen takaa taajan Atlantin,
kokka työntynyt on töyryn sanaan
sadoin suuren lännen vierahin,
liput liehumassa parahantaan
ovat väikehtelyin valoisin.

Valtakunnan miehet ensimmäiset
kättä lyömään ovat käynehet,
kansanjoukot kymmentuhatpäiset
eläköhön huutaa ehtoiset,
lailla lainehitten syttäväiset
vyörähtävät väliin sävelet.

Suomen vieraat suuren lännen mailta
vierahia ovat oivintaan,
myötätunnon teiltä turvakkailta
ollaan tervetulleet katsomaan,
viestit vapauden valtiailta
maahan nuoreen tulkooot tulvanaan.

Suomen vieraat valtameren takaa
 Suomen kantaa lisäksi ovat nää,
 siksi niinkuin vanhempainen vakaa
 Suomi saapuneita tervehtää,
 hempeintänsä tahtoo heille jakaa,
 eloansa näyttää elpysää.

Soisi kummut, niityt kukkiviksi,
 pientarille päivänkakkarat,
 lehdot koivuina lehtisiksi,
 tuoksuamaan tuomet, pihlajat,
 laineet lahdelmien leppehiksi,
 suloisiksi salmet, saaremat.

Soisi tuttaviksi tietyt talot,
 aitat, luhdit, kaivot paikoilleen,
 osattaviks oikein entisalot
 poimuttelevine polkuineen,
 vienoiks valkovöitten ilmevalot
 johtain satuisehen lapsuuteen.

Soisi vierahille viihtymystä
 viipyäkseen kuta kauimmin,
 kodin-kävijöille virkistystä
 voimin uusin, muistoin mieluisin
 niinkuin isän, äidin syleilystä
 toivotuksin tosin, armahin.

Soisi solmittavaks langat kummat,
 jotka koskaan eivät katkeais,
 jotka kohtaloiset kirkkaat, tummat
 kesken kodin, lasten yksiks sais,
 joista johtuis moiset mielisummat,
 että Suomen kunto kukoistais.

Suomi suureks vaikka pieni oiskin,
 suku esiin kautta kansojen,
 vaikka moni meistä matkais pois
 koti tääll' ois meillä yhteinen,
 kodin uskot meidät aateloiskin
 koton' ollen, poissa kulkien.

Rafael Engelberg.

Työn siunaus.

Kuinka pitkät ja loppumattomat ovatkaan päivät jos joskus, olojen pakosta, sattuu asiat sukeutumaan siten, että täytyy päiviä, jopa viikkojakin, viettää toimeettomana. Silloin terveen ja pirteän henkilön luonne joutuu kovaan koetukseen. Istuapa esim. junassa pari kolme päivää ilman varsinaista työtä! Silloin muistaa mikä hupainen ja hyvä toveri työ on. Päivät käyvät lyhyiksi, viikot loppuvat kesken. Vuodenaajat rientävät ohitsemme kiitäen. Mieleemme on pirteä ja veri suonissamme virtaa elonvoimaisena ja lämpöisenä. Mieli on iloinen ja koko olemuksemme hyvässä viireessä. Surujen ja vastoinkäymisien paras lohdutus ja lääke on työ. Niinkauan kuin joku tehtävä on toimitettava, mieleemme ja ajatuksemme on siinä mukana. Suoritettun työn seurauksena on väsyminen ja levon tarve. Virkistävän unen muodossa taas vahvistamme voimiamme. Jokapäiväisen toimeentulon hankkiminen on yksi työhön velvoitus. Se pakottaa meitä käyttämään luontaisia lahjojamme, taitoamme, ruumiimme voiman yhteydessä hyödyllisesti. Siitä saamme ansiomme lisäksi palkkumme mielen rauhan sekä terveen ja raittiin ruumiin.

Kuinka velttoja ja surkastuneita, hermostuneita ja sairaloisia ovatkaan elämän yltäkylläisyydessä vetelehtivät rikkaat oleksiat! Ne jotka ruumiillista työtä halveksivat, eivät osaa eivätkä voi mihinkään hyödylliseen käsiksi käydä, ei leipänsä ansaitsemiseksi, eikä terveytensä ylläpitämiseksi, johon paras lääke on työ. Työ on alati jalostavaa, siinä on jotakin pyhää. Vaikka ihminen olisikin peräti unhoittanut korkean kutsumuksensa, niin niinkauvan kun hän todella ja vakavasti tekee työtä, voi hänestä toivoa jotakin hyvää. — Ainoastaan jouten olossa, laiskottelussa, piilee ikuinen epätoivo. Työ on alati, oli se miten halpaa, miten itsekästä tahansa, sopusoinnussa luonnonlain kanssa. Jo työhalukin johtaa yhä enemmän totuutta kohden ja seuraamaan luonnon lakeja ja vaatimuksia, jotka ovat itse totuus.

Laiskuudessa on suurimmat vääryydet kehitetyt. Törkeimmät konnantyöt on alkunsa saaneet tyhjät toimittajain kammioista. Yltäkylläisyydessä kasvatuksensa saaneet, monesti jo aivan varhaisessa nuoruudessaan, vailla työhön ohjaavaa kättä, ovat luonnollisella, toimintaa kaipaavalla innollaan tulleet toimittaneeksi roiviotekoja, joita jalostavan työn suorituksessa eivät olisi koskaan joutaneet suunnittelemaan ja toimeen panemaan.

Vanhemmat ja kasvattajat! Opettakaa ja selostakaa nuorisolle kunniallisen työn jalostava ja siunausta tuottava voima. On kirjoitettu: "Siunattu on se, joka on löytänyt työnsä". Ohjatkaa jo pienuudesta nuoriso omaamaan taitoa erottaa

oikea ja rehellinen työ arvottomasta ja lakivastaisesta toiminnasta. Senlaisiahan on suuret määrät, joiden päämääränä on toimeentulonsa hankkiminen toimeettomana, ilman ruumiillista työtä, toisten rappiolle joutuneiden kustannuksella.

Suuret miehet ovat jo pienuudestaan olleet ahkeroita. Työn koulussa on menestymisen alkuaskeleet otettu. Työ on terästänyt heidän ajatuskykynsä, kehittänyt ruumiin kestävyyttä, pitänyt mielen iloisena ja toivorikkaana.

On ylevä ajatus ihmiselle tuo, että hänen elämäntyönsä, joka kerran on tehty, ei koskaan häviä. Olipa ihminen kuinka vähäpätöinen tahansa, hänen työnsä vaikutus jatkuu työn ketjussa lakkaamatta sukupolvesta toiseen. Kunnollisen työn suorittajille suotakoon ansaittu lepo ja tilaisuus nauttia raskaan päivätyön ehtona. He käyvät muistoissaan läpi tehdyn työn eri vaiheet ja jos ovat onnistuneet, rauhallisin mielin katselevat alaspainuvia iltaruskon säteitä elämänsä ehtoolla.

Varallisuus ja sen mukana tuleva hyvinvointi on työn tuottama siunaus.

O. K.

Pinnallisen sivistyksen varjopuolia.

Niin paljon hyvää ja siunausta kuin sivistys ja nopea aineellinen kehitys ovatkin mukanaan tuoneet on niillä kuitenkin myös nurjat puolensa. Sivistys on jäänyt liian pinnalliseksi, se ei ole jaksanut seurata tekniikan ja talouselämän nopeata edistymistä. Meidän ulkonaiset tapamme ja vaaletuksemme ovat sivistyneemmät kuin me itse. Suuret keksinnöt ovat siunausta tuottavia, mutta niitä voidaan myös käyttää väärin. Itsekkyden palveluksessa ne voivat tuottaa onnettomuutta monille. Näyttää siltä kuin ihmiskunta ei olisi vielä ollut kypsä ottamaan vastaan niitä aineellisia etuja, joita kehitys on sille suonut. Sivistys on kyllä lähentänyt kansoja toisiinsa ja lisännyt keskinäistä ymmärtämystä. Mutta se on samalla vaikuttanut hajoittavasti, synnyttäen luokkahenkeä. Yhteiskunta on astunut liian etualalle, jättäen kodin varjoonsa. Edistyksen innossa on liiaksi kiinnytty suuriin asioihin, mutta unohdettu pienet. Ja kuitenkin voivat nämä pikkuseikat olla tärkeämpiä kuin suuret asiat. Nykyinen yhteiskuntarakennus muistuttaa mahtavaa pilvenpiirtäjää, johon kuumeisella kiireellä rakennetaan uusia kerroksia ja jonka ulkoasua taiteellisesti koristetaan. Mutta perustus — se on vanha ja heikko! Siihen

ei ole kukaan kiinnittänyt huomiota, ja tuo komea rakennus alkaa ennen pitkää arveluttavasti horjua.

Ei kuitenkaan ole pidettävä sivistystä ja kehitystä kaiken pahan ja nurjuuden syynä, kuten jotkut haaveilijat tekevät. Edistyminen on elämän merkki, mutta tekniikan voitot ja tieteiden ja taiteiden edistämiseksi uhratut varat eivät kannu runsasta hedelmää huonossa maaperässä. Yhteiskunnallinen parannustyö on alettava perustuksista. Ei ole pyrittävä luomaan uusia ihanneyhteiskuntia, vaan ihanneihmisiä ja ihannekoteja, joilla on sekä aineelliset että henkiset mahdollisuudet kasvattaa lapsista parempia kansalaisia kuin heidän vanhempansa. Tämä parempi sukupolvi on myös muodostava yhteiskunnan itsensä mukaiseksi.

“Koti ja Yhteiskunta”.

Muistelmia.

Kun muistelen niitä innostuksen aikoja, jolloin “Turva” raittiusseuran No. 17:sta turvissa sain puuhailla ja aikaani kuluttaa, niin kaiho täyttää mieleni. Saadapa vielä olla sen saman “Turvan” kodikkaassa seurassa! Siitä on nyt kulunut kohta viisi vuotta, kun muutin pois Soon ihanasta kaupungista ja sinne jäi “Turva” raittiusseurakin. Täällä, missä nyt asun, ei ole raittiusseuraa. Siitä huolimatta on lämpimästi elävä raittiustoiminta mielessäni. Sydämeni ilolla seuraan sen menestystä toiminnassa, tapahtukoon se sitte millä maailman nurkalla tahansa. Seuraan raittiustyötä ilolla ja toivossa, että ne sankarit, siskot ja veljet, jotka yhä seisovat riveissä, saisivat joukkoonsa enempi ja enempi sellaisia, jotka jaksaisivat seisoa rintamalla, työssä, joka on niin jaloa, sellaisia, joilla on raitis sielu raittiissa, ruumiissa. — Sellaiselta voi odottaa työn menestystä kaikissa hyvissä seuroissa.

Kuulee niin monta kertaa sanottavan, että raittiustyöllä ei ole mitään merkitystä. Tämä koskee minuun aina kipeästi. Toivoisin että minulla olisi puhelahjat, että voisin vastustaa tällaisia väitteitä. Tunnen kaikessa yksinkertaisuudessaani, että jos millään, niin on raittiustyöllä tarkoituksensa.

Olen kuulunut jäsenenä raittiusseuraan kymmenkunta vuotta, ja olen oppinut rakastamaan tätä seuraa ja käsitan sen tarkoituksen. Siinä koetaan, ennen kaikkea, kasvattaa raitis sielu raittiseen ruumiiseen. Jumalan apuun luottaen, Häneltä siunausta työlle toivoen, koetetaan tätä työtä tehdä. Kun ihminen on raitis, voi siltä toivoa kaikkien hyvien seurojen toimiin osanottoa. Esimerkiksi seurakuntatyöhön. Vai onko yhden tekevä jos seurakunnan jäsen on juoppo?

Usein myös kuulee väitteen, että voi olla yhtä hyvin raitis, vaikka ei kuulukaan raittiusseuraan. En väitä, että ei voi, ja enemmistö niin onkin, vaan eihän sitä raittiustyötä juopot ainakaan tee. Hyvät ystävät, ympäristönne, kasvavan nuorison, siis lähimmäisesi hyväksi tulee näyttää hyvää esimerkkiä, eikä itsekkäästi ajatella: Minä olen raitis ilman sellaisia turhia seuroja. Mutta ajatelkaa: te voitte raittiusseurassa vaikuttaa. Te toimimalla voitte saada yhä uusia voimia. Esimerkiksi kasvattaa ympäristöä. Kun te olette kerran raitis, miksi ette sitte tahdo kuulua raittiusseuraan? Siunaus seuraa aina hyviä töitä, vaikka emme itsekään sitä tiedä.

Ette suinkaan ajattele niin, että ne, jotka raittiustyötä tekevät, siksi sitä tekevät, että eivät voi muuten juomatta olla. Eivät he itsensä tähden aikaansa ja voimiansa kuluta. He tahtovat lietsoa raittiutta ympäristöönsä. He tekevät työtä kansansa hyväksi. Kuta suuremmaksi raittiusrivit kasvaisivat, sen kauniimpi olisi ympäristö.

Mutta nykypäivinä täytyy ihmetellä, kun koedeissa, joissa muuten asuu kunnan kansalaisia ja vieläpä seurakuntalaisiakin, löytyy kotitekoista tynnyri nurkassa ja sitä nautitaan aivan vapaasti ja lapset kasvamassa tällaisen elämän keskellä! Ajatelkaa äidit ja isät: Jos teidän lapsista tulee juoppoja, kenen on syy? Vielä surkeampaa on nähdä äidin, joka on saanut kärsiä juoppoudesta kaksinkertaisesti kuin aviokumppani on juonut, lapset ovat juoneet ja nyt on vähän saanut helpotusta näistä kärsimyksistä, niin nyt on tuhannenmoinen kiire juoksemaan keltakukkain perässä...

Niin minulla olikin aikomus tässä muistella vain sitä, kuinka ympäristö kasvattaa, kun "Turva" raittiusseurakin kasvatti minuun niin lämpimän mielen raittiutta kohtaan, että se säilyy sisimmässä aina.

Muistan sitä aikaa, kun Suomesta tulin. Kun minua kehoitettiin yhtymään raittiusseuraan, niin ajattelin sen ensin aivan turhaksi. Muistan vielä senkin kun veljeni sanoi, että on häpeä jolleivat nuoret kuulu raittiusseuraan. Minä yhdyin. Joitakin vuosia siellä istuttuani ja kuunneltuani olin jo totisesti innostuneempi kuin veljeni enää olikaan. Tuli aikoja että ei raittiustyöhön tahdottu enää ottaa osaa. Monta kertaa saimme istua haalilla ja odottaa, eikä siellä ollut muita kumppareita ja saman verran tyttöjä. Mutta me olimme niin aatteen lämmittämiä, että me vain odotimme. Ja niin joskus saimme suuriakin juh-

lia toimeen, juhlia joissa mielet tunsivat sunnuntaitunnelmia.

Olen nyt tässä vain muistellut entistä hyvää seuraa ja sen kodikasta ympäristöä ja samalla viittäntä siihen, minkälaisen muiston jättää hyvä seura. Siis eläköön raittiusseurat!

Staava Rasku.

Vähän Veljeysseuran historiaa.

S. K. R. Veljeysseuran perustava kokous pidettiin Republicissa, Mich., tammik. 19 p. 1888. Siihen ottivat osaa seuraavat paikallis r.-seurat: "Pohjan Tähti", "Väinö" ja "Onnen Aika". "Pohjantähteä" edusti Kaarlo Silfven, "Väinö"-seuraa Mikko Kompsi, Matti Pesämäki, Oskar Kupari, Henry Juntunen ja Johan Arola, "Onnen Aika" r.-seuraa oli edustamassa Oskar Bafver, Isak Silberg, Heikki Jasberg, Antti Herlevi, Erick Laitala, John Erkkilä, Jafet Lukkarila ja Jos. Kuivas. Kokouksen puheenjohtajana toimi Isak Silberg ja pöytäkirjurina Jafet Lukkarila. Samana vuotena kesäk. 22 ja 23 p., päätettiin pitää ensimmäinen vuosikokous Hancockissa, Mich. Perustavassa kokouksessa ei valittu johtokuntaa, vaan jätettiin se "Pohjan Tähti" r.-seuran jäsenistön valittavaksi. Valituksi tuli sitten seuraavat: Kaarlo Silfven, Erik Alamaa, Antti Kumlin, Joonas Koski, Matti Mattson, Alfred Liisanantti ja John Ollanketo. Johtokunta valitsi esimieheksen Kaarlo Silfvenin, vara-esimieheksi Matti Mattsonin, kirjuriksi Antti Kumlinin ja rahastonhoitajaksi Erik Alamaan.

Tässä olen halunnuut tuoda esille perustavat jäsenet kuin myös ne seurat, jotka ottivat osaa

Veljeysseuran perustamiseen. Tämän lisäksi annan raittiuskansalle tiedon niistä, jotka ovat olleet S. K. R. Veljeysseuran johtokunnassa sen perustamisesta lähtien. Vuonna 1889, Ishpe-
mingin vuosikokouksessa, tulivat johtokuntaan: esimieheksi Isak Silberg, vara-esim. Joseph Kuivas, kirjuriksi Jafet Lukkarila, rahastonhoit. J. H. Jasberg, muiksi johtokunnan jäseniksi: John Tolonen, Leander Aho, ja Kalle Lahti.

Veljeysseuran esimiehinä ovat koko sen toimintakautena olleet seuraavat:

Kaarlo Silfven 1888, Isack Silberg 1889—1891, J. H. Jasberg 1891—1893, Isack Silberg 1893—1901, J. Kaminen 1902, M. Skyttä 1903—1914, E. Torkko 1914—1917, M. Skyttä 1918, jolloin hänen kuoltua vara-esimies N. Teppo, oli esimiehenä vuoden loppuun 1919, Esa Torkko 1919—1921, M. Manner 1921—1926 ja E. Torkko 1926.

Vara-esimiehinä ovat olleet: Matti Mattson 1888, J. Kuivas 1889, F. Karinen 1890, Wm. Perttula 1891, O. Sorsen 1892—1893, H. Heikkilä 1894—1895, J. E. Saari 1896, S. Junttila 1897, M. Kokkonen 1898, M. Skyttä 1899—1901, J. H. Mattila 1902—1905, O. Friskey 1905—1907, M. Manner 1908, O. Friskey 1909, N. Toppari 1910, H. Luoma 1911, F. Mattson 1912, H. Moilanen 1913—1915, M. Skyttä 1915—1918, N. Teppo 1919, M. Manner 1919—1921, J. Niemi 1921, E. Torkko 1922—1924, A. Keturi 1924—1926 ja Mrs. Maria Abramson 1926.

Kirjureina ovat toimineet: Antti Kumlin 1888,

J. Lukkarila 1889—1893, A. Pantti 1893—1903, J. Kaminen 1903—1909, A. Hinkkanen 1909, K. V. Mäntylä 1910—1916, Hilma Hamina 1916—1918, Veera Tiura 1918—1920, Hilma Hamina 1920, Elsa Luhtala 1921, J. P. Niemi ja H. Karhu 1922, Hilma Hamina 1923—1926 ja H. Karhu 1926.

Rahastonhoitajina: Erik Alamaa 1888, J. H. Jasberg 1889—1891, I. Silberg 1892, J. Lukkarila 1893—1900, J. H. Jasberg 1901—1906, A. Pantti 1906—1908, I. Rintamäki 1908—1910, A. Pantti 1911, J. J. Pelto 1911—1917, Hilma Hamina 1917—1919, J. Mäki 1920, J. Ollila 1921—1923, J. Keto 1923—1925 ja Ida Wargelin 1925—26.

Johtokunnan muina jäseninä ovat olleet: Joonas Koski 1888, A. Liisanantti 1888, J. Ollanketo 1888, John Tolonen 1889—1891, L. Aho 1889, Kalle Lahti 1889, J. Erkkilä 1890, J. Wilson 1890, V. Laakso 1891, H. Heinonen 1891—1893, O. Sorsen 1891, J. Ranta 1892—1893, J. E. Högberg 1892, H. Tavajärvi 1893—1896, J. Saari 1894, A. Lahti 1895—1896, C. Pelto 1895, A. Kettunen 1896, H. Heikkilä 1897, Sam Hill 1897, S. Kauranen 1897, J. E. Högberg 1898, M. Pesämäki 1898—1900, A. Järvelä 1898, E. Pohja 1899, M. Kokkonen 1899, 1900, K. A. Staudinger 1900—1901, H. Lillsjö 1901, K. V. Mäki 1902, J. Kaminen 1902, J. E. Porthan 1902, A. Pantti 1903—1905, M. Pesämäki 1903, E. Torkko 1903, H. Anias 1904, M. Manner 1904, Hanna Siltala 1905—1907, E. Torkko 1905, O. Laulaja 1906, M. Manner

1906, E. Torkko 1907, A. Laakso 1907, A. Pantti 1908—1910, N. Toppari 1908, Miina Perttula 1908—1909, A. Lahikainen 1909, M. Manner 1910, F. Mattson 1910, M. Karvonen 1910, Miina Perttula 1911—1912, S. Ilmonen 1911, R. Lappala 1911, J. Niemi 1912—1913, N. Teppo 1913—1914, E. Torkko 1913, H. Moilanen 1914, J. Palmgord 1914—1917, A. Wiljams 1915, J. Mäki 1915—1916, H. Moilanen 1916, N. Teppo 1917, M. Manner 1917—1918, J. Mäkilä 1918, J. Palmgord 1918, J. Mäki, 1918—1920, H. Karhu 1920—1922, E. Latunen 1920, J. Ollila 1920—1921, S. Strang 1921, E. Torkko 1921, J. Tervaoja 1922, Minnie Michelson 1923—1924, J. Palmgord 1923—1924, J. Kangas 1923—1924, E. Torkko 1925, J. Ollila 1925, E. Latunen 1925, M. Manner 1926, M. Viitala 1926, A. Keturi 1926 ja Maria Abramson 1926.

Olen edelläolevat tiedot poiminut Raittius Kalendarereista, Raittiuslehdistä ja pastori S. Ilmosen kirjoittamasta Veljeysseuran Historiasta y. m. En ole voinut löytää kaikkia johtokunnan jäsenten nimiä syystä, kun joku vuosi sitten vietiin junasta kun oltiin matkalla vuosikokoukseen, kaikki pöytäkirjat y. m., jotka olisivat olleet hyvään tarpeeseen historiaa kirjoittaessa.

M. Manner.

Kalastusmatkalta.

Se oli tuo kuuluisan Vermillion järven kalarik-kaus jo kauemman aikaa mieltä puoleensa vetänyt. Oli niin paljon puhuttu niistä suurista muskeloista, joita järvessä asustaa ja jotka vain ani harvoin kaupunkilaiskalastajan koukkuun käyvät. Olisihan se sekin jotain vaihtelua elämässä saada koettaa onneaan! Mutta sellaiselle retkelle tarvittava aika. Mistä se meikäläiselle! Ja sydämessä kytteli hieman epäilyskin, että jos eivät ne muskelot sieltä koukkuun tarttaisikaan... Lähteä nyt autolla vasiten satakunta mailia iltapäivällä, sitten seuraavana aamuna anivarhain järvelle ja taas saman päivän iltana takaisin kotiin. Ei se nyt vallon huvimatkaltaakaan tunnu, ajattelin mielessäni. Mutta kun tähän saapui kutsukin järven rantakylältä, päätin lähteä, tuli mitä tuli...

Muutama päivä kului mukavassa jännityksessä. Lähtöpäivän edellisena iltana rasvattiin auto ja kun valkeni herttainen kesäinen lauantaiaamu, ponnahdettiin pystyyn samaan aikaan kuin aurinkokin itäiselle taivaan rannalle. Täytyi vielä täyttää työvelvollisuutensa tämän päivän osalle ja vasta puolen päivän jälestä lähteä... Kunhan ei nyt ratkeisi satamaan...

Epäilyksen paha henki pakkautui mieleen ja

siinä työtä tehdessä silmät kääntyivät taivasta väkistenkin tähystelemään... Ei hattaraakaan tai-vaalla! Ja päivä pian puolessa. Taivaskin suosii retkeämme...

Oli siinä touhua ja tohinaa ennenkuin oltiin läh-tövalmiita. Olin päättänyt ottaa mukaani koko perheen, siinä kun autossa kerran oli tilaa. Ja sitäpaitsi luotin enemmän poikani ajotaitoon kuin omaani, mikäli taipaleen katkaisuun ennätysajasa-tulee.

Niin sitä sitten lähdettiin. Auto ohjattiin poh-joista kohden vetävälle valtatielle ja huikealla vauhdilla sivuutettiin kylä kylän perästä... Kol-misen tuntia kun yhtä menoa oli ajaa hyryytetty, oltiin jo tuolla pienessä, Vermillion järven ranni-kolla sijaitsevassa Towerin kaupungissa, joka ko-meilee sillä, että siellä — järven huvila-alueella — käy jokunen etelässä asuva miljoonainomistaja kesäkuukausina aikaansa kuluttamassa ja sillä et-tä omistaa muutamassa kulmauksessaan presi-dentti McKinleyn muistolle pystytetyn patsaan. Matkamme ei kuitenkaan pysähtynyt tähän, vaan suuntasimme kylään, josta kutsu oli tullut. Ajet-tiin lähellä olevaan Soudanin kaivantokylään, jon-ka Vermillion järven rannasta erottaa korkea har-janne, jolla sijaitsee rautakaivos kaikkine raken-nuksineen ja josta avautuu järvelle mitä suurem-moisin näköala.

Niin. Tässä sitä nyt oltiin... Pysäytettiin auto kylän pappilan eteen, sillä sieltä se kutsukin oli saatu.

Vaikka kylässä onkin pappila ja kirkko, ei silti pappilassa asu pappisväkeä. Muille on se vuokrat-tu. Ei silti kenenkään tarvitse siihen luuloon tul-la että kylässä julkisuruttomia oltaisiin. Pappi, joka huoltaa seurakunnan sielunhoitoa, käy siellä säännöllisesti, mutta asuu toisessa kylässä. Nyt asuu pappilassa esimiehemme tyttärensä kanssa. Koputettiin ovelle... Esimiehen tytär ilmautuu ovelle suu ystävällisessä hymyssä ja käskää istu-maan, selittäen että isä tulee pian työstä ja että hän on jo kaikki valmistukset kalastusmatkaa varten ennakolta laittanut. Odotettiin...

Hetkisen kuluttua ilmautuu esimies ovelle. Ko-mentelee että: nyt lähdetään saamaan jotain ham-paan koloon. Ehätin: eikö järvelle? Mutta siinä ei näyttänyt turhat kyselyt mitään merkitsevän. Päätin totella esimiestä. Pidin sen viisaampana kun mittailin hänen kookasta vartaloon ja ver-tailin sitä itseeni.

Kun oli syöty ja kuulumiset kerrottu, komenteli taas esimies: nyt lähdetään. Äitiväelle luvattiin talon puolesta autokyyti rantaan, mutta meitä miesväkeä käskettiin kävelemään. Sinne "ylös mäkihin" vetävää polkua myöten asteltiin pappi-lan pihasta. Kun oltiin harjun laella, selitteli esi-mies kaivantorakennuksista suurella asiantunte-muksella, tervehti sivumennen kaivannon poliisia, jonka kanssa näytti olevan hyvissä väleissä ja sit-ten alettiin laskeutua loivasti viertävää tietä jär-ven rannalle. Pysähdyimme parikin kertaa katse-lemaan majesteetillista näköalaa saaririkkaalle

järvelle. On siellä saaria, isoja jos pieniäkin! Siellä kirkkaan veden sylissä keinuvat kuin vesilinnut!...

Kun päästiin rannalla olevien venehuoneiden luo, katselee esimies ympärilleen...

“Se lupasi se veli K. olla täällä tähän aikaan, mutta eipä häntä vielä näy. Sanoi kämpälleen vievänsä emännän ja pojan ja sitten ottavansa meidät. Odotetaan hetkinen. Kyllä hän tulee”, tuumi esimies vakuuttavasti. Ja niin odotettiin ja kuunneltiin...

Tahtoi jo aika odottaissa käydä pitkäksiin. Oli luettu sanomalehdet ja tehty ajan kuluksi vaikka mitä ennenkuin veli K. ilmutui hikisenä ja hyvällä tuulella. Näimme heti nenästä, että mies oli yrittänyt parhautensa rantaan keritäkseen, joten emme häntä moittineet viipymisestäään. Työnnyttiin kaikin venehuoneeseen ja sijoituttiin moottorivenheeseen. Hetkisen vain kesti nappulain vääntelyä, veivin pyöritystä ja ähkymistä. Sitten lähdettiin kohti saaristoa...

Laskeutuva ilta-aurinko loi purppuraansa taivaalle, josta se kuvastui järven peilikirkkaalle pinnalle. Pienet saariryppylät sivuutettiin ja tunnin ajon jälkeen käännyttiin kohden rantaa, joka kuvastui tummana pimentona järven pintaa vasten. Siellä sen piti veli K:n kämpän sijaita ja siellä saatiin yö levätä...

Yht’äkkiä pamahtaa veneen moottori kuin laivatykki... Pamahtaa toisen kerran ja sitten seuraavaksi yhtenäistä papatusta kuten kuularuiskun

käynti. Mitä nyt? Katselimme kysyvästi veli K:aa, joka hoiteli moottoria. Suu naurussa selitti laivurimme, että se oli vain sellainen merkinanto kämpällä olijoille, jotta toimittavat lyhdyn pimeälle rannalle laituriin pääsyä varten. Rauhoituimme kuin kuulimme selityksen...

Jo kolahti venhe rantalaituriin ja pian ilmutui K:n ystävällinen ja vierasvarainen emäntäkin vastaamme. Tervehdittiin ja seliteltiin viipymisen syitä. Kahvin keittoon emäntä kiiruusti valmistautui. Pitihän jotain suun avausta vieraille... Rannassa hiipui hiillos ja sitä kohentelemaan ja puita lisäämään kiiruhti ensin emäntä, siinä häriressään kehoittaen, että käydä kämppään sisälle. Sisälle mentiin. Emäntä perässä selitellen että “tämä on nyt vain tällaista”, kuten emännät tapaavat. Onhan heillä niitä selityksiä. Mielestämme oli kämpä mainio kesäasunnoksi. Tehty hirsistä, niin että siinä saattoi talvella yönsä viettää. Jos olisi tuolla nurkassa takka, niin olisipa melkein kuin vanhan maan maaseudulla oleva tupa. Niin kotoiselta tuntui kämpä.

Hauskasti kului ilta jutellessa ja pistäytyipä siinä vieraskin. Oli sellainen luhkatseinen, keskikokoinen mies, joka ilmutui poikien keralla ovelle. Oli miehen olennossa niin paljon omituisuutta, että kiinnyin häntä puhuttelemaan. Ker toi olleensa näillä main talvenkin ja pyydystäneensä metsänriistaa. Kesällä sanoi kalastavansa. Kun mies oli mennyt, utelin talon väeltä että tunsivatko lähemmin äskeistä vierasta. Eivät sanoneet

tuntevansa. Sen tiesivät mitä mies kertoi, ja arvelivat hänen ehkä viinaksiakin kulettavan sitä haluaville...

Emäntä alkoi toimittamaan väkeä levolle. Esi-mies ja allekirjoittanut määrättiin alasänkyyn, isäntä poikien kanssa yläsänkyyn ja emännät siten yhdessä kolmanteen. Ennen maata menoa ky-seli emäntä että pitäisiköhän sitä pistää vähän valkeaa uuniin, jotta ei kylmä tulisi... Kun kai-kin vakuutimme, että kyllähän sitä näin kesällä taretään, luopui emäntämme tulenlaittopuuhasta ja pian olimme unien valtakunnassa, vaikka pu-heliainmat, varsinkin kämpän isäntä, koetti hul-lunkurisilla jutuilla nauruhermojamme kutkut-taa...

Heräsin yöllä... Pilkkopimeää oli ja hiljaista. Ei kuulunut muuta kuin vierelläni makaavan esi-miehen puhaltelu ja toisten nukkuvien hengitys. Tuntui vähän kylmältäkin. Kyllä se emäntä oli silti viisaampi kuin me, kun olisi sen tulen uuniin laittanut, ajatelin siinä maatessani. Mutta kärsi nyt, koska kerran olit vastaan panemassa, torus-kekin itsekseeni. Vedin peiton korviini ja olin taas kiinni unessa.

“Eikö sitä kalastamaan lähdetäkään?”, kuului esimiehen ääni hetken kuluttua.

“Mikä sitä nyt yöllä”, ehätin, mutta kun silmä-ni avasin, olikin aamu. Olin kuin tikku pysty-kynnessä.

“Kenen yö se nyt enää!” arveli esimies. “Ei

muuta kuin pystyyn vain ja järvelle. Eivät ne ka-lat tähän ui!” komensi hän.

Siihen harppasi lattialle isäntäkin silmät vie-lä unen lumoissa.

“Liian aikaisin se tuo esimies”, intteli hän.

Emäntäväkikin heräsi. Valittelivat kylmää. Hyvänsuuntaisina miehinä lennätimme heille li-sää peitteiden painoksi penkkejä, koivuhalkoja ja minkä mitäkin ja sitten pyyhkästiin rannalle, jos-ta työnnettiin soutuvenhe vesille. Uistimet ja rihmat kaivettiin käsille ja kun hetkinen kinastel-ttiin siitä, kuka se osaa parhaiten soutaa uistimen kalan suuhun, lähdettiin vesille esimiehen airon-vetojen kiidättämänä. Isäntämiehemme istui venheen perään ja minä sain istua keskelle. Pääs-tettiin siimat irralleen ja niin ohjautui saarien sivuitse venhe lähellä olevaa jokisuuta kohden.

Heikko sumu liiteli järven pinnalla, loihtien maiseman satumaiseksi. Nousevan auringon sä-teet ajoivat kuitenkin sumun pois ja saatiin naut-tia mitä kirkaamman aamun suloudesta. Vaka-vana veteli esimies venhettä ja jännitettyinä is-tuimme me uistinmiehet.

“Nyt ollaan niillä vesillä, jossa pitäisi nykyis-tä”, sanoi isäntämme puoliääneen. “Koetahan nyt soutaa kalan suuhun uistimemme”, toimitti hän esimiehelle.

Varovasti, henkeä pidättäen kulettiin jokea ylös. Ei nykäsyäkään uistimessa...

“Muskelot ovat varmaankin vielä nukkumas-

sa”, arvelin tovereilleni ja aloin vetää siimaa katsoakseni onko uistimessa edes ruohoakaan.

“Johan minä sanoin että ollaan liian varhaisia”, toimitteli isäntä, jatkaen että “taitaa olla parempi että palaamme takaisin samoja teitä.”

Vähääkään vastaan väittämättä esimiehemme pyöräytti venheen suuressa kaaressa takaisinkäsin ja siirryttiin samalle reitille, jota olimme tulleetkin.

“Ähä!”, pääsi isännän suusta ja kasvot jännitettyinä alkoi hän lappaa siimaa venheeseen. Me toiset seurasimme toimitusta yhtä jännityksessä kuin siiman vetäjäkin.

“Ettäkö kala?” ehätin kysymään.

“No, mojakkakala sieltä nyt kuitenkin tulee”, vakuutti isäntämme, “niin että sopii sitä jo vaikka kämpällekin”. Samassa ponnahti siiman perässä hauki.

“Kylläpä saisi kasvamaan laskea tuollaisen”, arveli esimies nolon näköisenä. Mutta me toiset arvelimme että kyllähän tuo tuollainenkin, kala-keitossa...

Olin tarkastellut uistimeni. Koukut olivat tylsänlaiset, vaan laskin sen veteen. Kehoitin isäntää laskemaan kolmannenkin uistimen veteen, jotta olisi uistin joka miehelle. Isäntä teki kuin kehoitin ja rupesi hoitelemaan venheen perästä kah-ta uistinta.

Pistettiin tupakaksi ja hellitettiin vähän jännittynyttä mielialaa. Juteltiin mukavia ja esi-

mies näytteli paikkoja, joista ennen oli vedelty kaloja suuria jos suuriakin...

“Kerrankin”, alkoi hän, mutta viitauksella keskeytimme alkuunsa hänen juttunsa, sillä uistimissamme tuntui jotain...

Kala oli kummankin koukuissa ja varovasti aloimme siimaa vetämään.

“Ei olekaan mikään tuikkiainen”, arveli isäntä, lappaessaan siimaansa...

“Saapa sen nyt nähdä senkin”, sanoin jatkoksi arvelulle ja vetäisin kalan samalla venheeseen. Ei se niin suuren suuri ollut, mutta ei esimieskään sitä takaisin järveen toimittanut.

Isäntämme oli myöskin samalla vetänyt venheeseen aikamoisen hauen venkaleen. Niska oli jykevä kuin kauppaneuvoksen härällä siellä vanhassa maassa ja pituuttakin oli... yli neljäkymmenen tuuman...

“Ja nyt sitä joudetaan jo keittelemään mojakkaa”, arveli airoissa oleva esimies ja alkoi soutaa ravakasti, jatkaen: “Eihän sitä nyt kerralla kaikkea. Ja joutavathan ne pojatkin...”

Soluttiin hiljalleen kämpälle. Tällä matkalla kiintyivät silmämme erääseen saareen, jossa oli pystytettynä telttä. Arveltiin että siellä se varmaan majailee se eilen illalla kämpällä käynyt mies. Luulomme todisti oikeaksi se, kun maalle vedettynä havaitsimme tuohivenheen, joka oli miehen käytettävänä illalla.

Saavuttiin kämpälle, jossa emännätkin olivat jo pystykynnessä. Kahville komennettiin ja tyy-

tyväisiä oltiin. Nyt läksivät nuoret miehemme koettamaan onneaan. Siinä mittailtiin suurta kalaa joukolla. "On se, koko kojama, on", arveltiin.

Siinä mielessäni pyöri yhä tuo omituinen riistanpyytjä. Rupesin juttelemaan isäntämme kanssa. Hän oli kertonut eilen illalla yhtä ja toista talven aikana kämpästään kadonneeksi. Kiusasin häntä että lähdetäänpä vähän katselemaan ympäristöämme. Painuimme metsää myöten rannan toiselle kohdalle. Välillä oli pieni sauna, jota tarkastelimme. Oven reiässä riippui matto, jonka isäntämme tunki omakseen. Kaikesta päättäen oli saunassa majailtu hiljattain, sillä tuoreita seetripuun oksia oli lattialla. Oikaisimme saunalta aivan rantaan, jonne näkyi äsken mainitsemani, riistanpyytäjän asuma saari.

Emme olleet rantalepikon suojassa olleet montakaan minuuttia, kun saaren rannalle ilmautuu mies, jonka tunsimme samaksi, joka kävi kämpällä. Hän kantaa kainaloissaan jotain ja kun pääsee rantakiville, laskee hän kantamuksestaan veden pulloja. Katsahdettuaan ympärilleen, palasi mies saarelle ja hetken kuluttua ilmautui uudelleen. Nyt astui hän venheeseen ja alkoi sinne vedestä nostella pullon toisensa perästä.

"Viinanmyyjä!" suhahti toverini, jatkaen: "Olisinpa huomannut ottaa mukaani sen pitkän putkeni, niin jopa sylkäuseisin!" Naurahdin toverini kiihoittuneelle mielialalle ja vakuutiin hänelle että ei siitä mitään hyötyä olisi. Nähty mies alkoi meloa venhettään kohden sitä rantaa, jossa

olimme. Kehoitin toveriani väistymään ja vilkaistuaani ympäristöä, viittasin häntä seuraamaan itseäni. Oli sellainen paikka, että täytyi juosta pitkälti, jotta vältti ilmitulemisen. Sitä emme halunneet kun kerran olimme vakoilemaan joutuneet.

Mies meloi... Ei tullut maalle sitä tietä. Palasimme kämpälle. Siellä valmistauduttiin kala-

Esimies ja kirjuri miettimässä mitä tehdään saarella majaillevalle viinankauppiaille.

keiton laittoon. Pidimme kaikin silmällä moottorivenheitte kulkua järvellä. Hyvin monen keula oli kohden riistan pyytäjän asumaa saarta. "Kyllä hän viinaa myy, ellei keitäkin", arveltiin yhteisesti...

"Kunhan tulisivat ne pojat, että saisi venheen", arveli esimies. Hetken kuluttua tulivatkin pojat. Kolme haukea olivat hekin saaneet. Kun kalaa

oli saatu jo liikaakin, tuumimme esimiehen kansa etä lähdetään pienelle partioretkelle. Soudimme mainittua saarta kohden. Vaikka oli keskipäivä, laskimme uistimen veteen, jotta näyttäisimme oikein pöhlömäisiltä sunnuntaikalastajilta. Kiersimme saaren rantaa. Saarelta kuulimme lasien kilinää ja isoäänistä puhelua, joukossa oli naisten ääniäkin. Kun saavuimme saaren maallensupaikalle, oli sinne sidottuna moottorivenhe ja rantakivellä seisoi mies, onkivapa kädessä, heitellen siimaansa selälle...

“On niitä muitakin pöhlön osan näyttelijöitä”, sanoin esimiehelle, joka vakavana veteli airoillaan. Painuimme kämpän rantaan, jossa teimme suunnitelmia. Olimme varmasti vakuutettuja etä viinaa kulkee tuon saaren kautta janoisille. Päätimme suunnitelmat toteuttaa lähitulevaisuudessa, maksoi mitä maksoi.

Kalaa keitettiin ja paistettiin. Hyvää oli, niin paistettuna kuin keitettynäkin. Sen kaikkein suurimman määräsivät meidän mukaan kaupunkiin. Inttelimme vähän vastaan, koska meitä oli vain kolme henkeä syömään noin suurta kalaa. Käskettiin jakaa useammalle perheelle ja sillä edellytyksellä pistettiin suuri kala nuorasta riipumaan kaivoon, jotta pysyisi raittiina niin kauan kuin lähdetään.

Eikä siinä kovin kauan enää ollutkaan aikaa oleskella, sillä ennen illantuloa täytyi jo olla Soucanissa. Tehtiin heti syötyä matkavalmistelua ja sitten kiidettiin taas pitkin saaririkasta järven-

pintaa kohden kylää. Pysähdyttiin matkalla “Kalevaisten saaressakin” ja katseltiin keittiön seinään ulkopuolelle naulattuja hauen leukaluita. “Ovat ne saaneet suuria, mutta suuri se on meidänkin”, arvelimme ja päätelimme etä muistoksi mekin säilytämme saamamme hauen leuvat.

Hetkinen vain pysähdyttiin kylässä. Painuttiin taipaleelle ja ajettua kolmisen tuntia, oltiin taas kotona väsyneinä, mutta iloisena siitä, etä oltiin saatu nauttia kesäinen päivä kauniissa luonnossa ja saatu kalastella...

Aamulla tuo suuri kala jaettiin... Kolmen perheen ateria siitä tuli... Mutta eivät ne ateriat mitään sen rinnalla merkinneet. Tuo kala se se vasta...

— — —
Muutamana viikon kuluttua sain esimieheltä kirjeen, jossa hän ilmoitti etä kylänsä yöpoliisi oli käynyt pyydystäjän asumalla saarella ja löytänyt sieltä viinatehtaan. Viinaa oli saanut kaataa maahan 25 gallonaa ja mäskit sekä kaikki vehkeet hävittänyt. Keittäjä oli livistänyt tiehensä...

Arvelin mielessäni etä liian innokas oli yöpoliisi. Olisi pitänyt kaikella mokomin saada mies kiikkiin ja viinakset todistuskappaleiksi häntä vastaan. Mutta tehty on tehty. Viina on parempi maassakin kuin jumalattoman suussa.

Niin etä saattaa sitä tehdä aattemme eteen työtä kalastusmatkoillakin...

Kirjuri.

Hän on poissa.

Kaukana salomaalla, jonne kylästä kävi kapea, mutkainen metsäpolku, oli Ketolan Kustaan koti. Tuuheat kuuset ympäröivät sitä joka puolelta. Somasti olivat pirtti, sauna, talli ja navetta rakennetut puiden lomiin.

Hiljaista oli elämä saloseudun yksinäisyydessä. Suuren maailman mainingit saapuivat sinne perin heikkoina.

Mökin asukkaat, Kalle Kustaanpoika ja hänen vaimonsa Katri sekä heidän ainoa poikansa Kustaa elivät yksinkertaista luonnonvapaata elämänsä tyytyväisinä ja onnellisina. Joskin puute monasti raotti pirtin ovea, niin aina kuitenkin eteenpäin päästiin. — Onhan Jumala ennenkin auttanut, oli Katrilla tapana sanoa kovien koettelemusten hetkinä.

Eräänä kesänä sattui maassamme tavallista ankarampi halla. Se kulki tuhoa tuottavana yli lupaavien viljavainoiden ja missä viljan valmistusta hartaimmin odotettiin, juuri siellä se armottomimmin kaiken ryösti. Kato oli toisin paikoin aivan täydellinen. Se kohtasi ketolaisiakin. Katovuotta seurasi huono työaika.

Kustaa sattui samoihin aikoihin lukemaan "Merimiehen Ystävistä" eräästä nuoresta miehestä,

joka oli lähtenyt merille ja joka sieltä tuon tuostakin muisti köyhiä vanhempiaan sievoisilla rahalahetyksellä. Kustaa tahtoi olla tuon kunnan miehen kaltainen. Hän kuvaili mielessään reipasta merielämää ja samalla hän oli näkevinään äitinsä ja isänsä iloisena noutavan postista hänen rahalahetyksiään. Ja mitä enemmän hän asiaa mietti, sitä voimakkaammaksi kävi hänen merilemenohalunsa.

Kustaa ilmaisi ajatuksensa vanhemmilleen. Äiti piti sitä aluksi aivan mahdottomana, sillä hänen mielestään Kustaa oli liian heikko sinne lähemään. Ei isäkään mielellään olisi tahtonut siihen suostua, mutta kun Kustaa niin hartaasti halusi ja pyysi, antoi hän viimein suostumuksensa. .

Oli myrskyinen syyspäivä. Tuuli humisi kotikuusien tuuheissa latvoissa, heilutellen niitä sinne tänne. Raivoavan myrskyn ulvonta tuntui tänään Katrasta niin kummalliselta. Hän oli tuulen kohinassa kuuleviansa Jumalan puhetta.

— Ehkei tämä olekaan Jumalan tahto, hän ajatteli solmiessaan Kustaan nyytiä, johon hän oli pannut vähän vaatteita ja muutaman parin vasta kutomiaan sukkaa sekä evääksi pari leipää, kappaleen lihaa ja korvattoman kupin pohjaan vähän voita. Viimeiseksi hän pisti nyyttiin vanhan virsikirjan, jonka erään lehden käänsi merkkiin. Saatuaan nyytin valmikiksi hän laski sen rahille Kustaan viereen, samalla vierähti häneltä pari kyyneltä poskelle, josta hän ne vapisevalla kädellään esiliinansa helmaan kuivasi.

Kustaan lähtöhetki oli tullut. Hän ojensi käntensä sanoakseen äidilleen hyvästi. Äidin silmät peittyivät kyyneliin hänen sanoessaan: "Älä unohta köyhää äitiäsi ja isääsi. Muista kirjoittaa usein ja muista aina panna turvasi Jumalaan." Äidin tätä sanoessa Kustaankin silmät kostuivat. Isänkin mieli oli käynyt raskaaksi. Hän ei jaksanut sanoa muuta kuin:

— Hyvästi poikani. Jumala olkoon kanssasi.

Pian Kustaa katosi kuusikkoon. Ainoastaan silloin tällöin vilahti valkoinen nytytti hänen kainalossaan puiden lomista.

Äiti katsoi hänen jälkeensä. Hän tahtoi vielä kerran nähdä poikansa, ainoan lapsensa, mutta Kustaan kasvinkumppanit, kuuset, sulkivat hänet tummaan varjoonsa. Jäähyväisiksi ne huojuivat sinne tänne.

Sanattomina olivat vanhukset pirtissä pitkän aikaa. Äiti sytytteli tulta, joka tuon tuostakin sammui.

— Ne ovat niin märkiä. Minä menen tuomaan vähän kuivempia, virkkoi isä vihdoin keskeyttäen äänettömyyden.

Kun hän hetkisen kuluttua palasi sylissänsä kuivia, metsästä kesällä koottuja puita, huomasi hän vaimonsa silmät sumeina kyynelistä. Vaikea oli hänen mitään sanoa, mutta virkkoi kuitenkin:

— Saihan se Kustaa nyt mennä onneaan koetamaan.

Uusi kyynelten tulva täytti äidin silmät. Isä yritti lohdutella:

— Ehkäpä hän siellä hyvinkin onnistuu, kun vain itsensä miehenä pitää.

— En minä ymmärrä, sanoi äiti itkunsekaisella äänellä, mutta minusta vain tuntuu, etten minä enää koskaan saa poikaani nähdä...

Merimieskonttorin porttikäytävässä seisoskeli seinään nojaten ryhmä nuoria miehiä. Useimmat heistä olivat ohuenlaisesti puettuja. Jos tarkkaan silmäili heidän näköään, niin vaivatta saattoi havaita, että jokainen heistä oli jo ennenkin merillä ollut. Jokaisella heillä oli lähtemättömänä todistuksena siitä tatueerattu kuva tai piirros käsi-varressa.

— Kiinni on, sanoi heistä muuan punasilmäinen, pitkäkasvuinen merimies.

— Niin tuntuu olevan, vastasi Kustaa vähän ujustellen ja irroitti kätensä oven rivasta.

— Merillekö meinaat? kysyi sama mies uudelleen.

— Sinnehän minä.

— Aiotko onkariin vai seilaamaan?

— Mihin vain pääsen.

— Taidat ollakin vielä oikein mammanpoika, puuttui puheeseen eräs irstaan näköinen, rokon-arpinen, keski-ikäinen mies.

— Etköhän antaisi pussistasi tässä kavereillekin vähän mamasia laittamia eväitä?

— Niin, purtaisiiin ensin vähän voileipää ja siten painettaisiin palaa tästä pullosta...

Lukko ovesa risahti. Samassa hyökkäsivät miehet konttoriin. Kustaasta tuntui vastenmieliseltä mennä tuon miesjoukon jäljessä sisään. Hän astuikin muutaman askeleen pois päin, mutta kääntyi samalla ja seurasi miehiä.

— Nimenne?

— Kustaa Kallenpoika Ketola.

— Mistä?

— N. . . . pitäjältä.

— Oletteko ennen ollut merillä?

— Ei.

— Haluaisitteko lähteä pitkälle matkalle?

— Kyllä.

— Oletteko raitis?

— Olen.

— Haluaisitteko ryhtyä lämmittäjäksi?

— Kyllä.

— Oletteko heti valmis matkaan?

— Olen.

— Kirjoittakaa nimenne tähän!

— Jaa, tähän?

— Niin, tuohon noin.

— Tulkaa tänä iltana kello kuusi uudelleen tänne konttoriin!

— Hei, kuulehan mies! huusi äskeinen rokon-arpinen mies Kustaan jälkeen porttikäytävästä.

— Älähän nyt, kaveri, sillä tavalla meitä jätä, lisäsi joku joukosta.

Mutta Kustaa ei ollut kuulevinaan heidän huutojaan.

— Oli se sekin aika maamoukka, kun sellaiseen kauppaan suostui, päättelivät merimiehet, Kustaan kadottua Tähtitorninmäen pensaiden suojaan.

Kustaa kulki mäellä sinne tänne ilman päämäärää. Viimein hän pysähti erään syrjäisen penkin luo ja istuutui.

— Kello kuuden aikaan, hän kertaili mielessään ja alkoi avalla nytyttinsä solmuja.

— No, kylläpä se äitimuori solmikin kovaan, kun eivät aukikaan tahdo tulla. Mutta jopa se äitikulta on, kun ainoan virsikirjansa on raskinut tähän panna. Kustaa otti kirjan hellästi käteensä. Kirja aukeni melkein keskeltä.

— Mun silmän käten nostan ain' ylös mäkihin. . . osui Kustaan silmiin. . . ja auttaa kyllä voi. . . kun turvaan hänehen. . .

— Niinhän se äiti aina pani kaiken turvansa ja toivonsa vain Jumalaan. Ja sanoihan isäkin: — Jumala olkoon kanssasi!

Kustaa ei ollut ennen osannut aavistaakaan, kuinka turvattomalta tuntuu olla yksinään, kaukana kodista suuren kaupungin humun ja melun keskellä. Vaistomaisesti hän risti kätensä ja huokasi melkein ääneensä: — Jumala, ole minun kanssani ja varejele minua. Sitten hän leikkasi linkkuveitsellään neljänneksen leivästä, levitti voita päälle ja alkoi syödä.

— Vai teille, te rantajätkät, minun olisi pitänyt näitä eväistä jakaa. Kylläpä ne näkyvät itsellenikin maistuvan. Hui! Kustaata aivan puistat-

ti, kun hän jälleen muisti nuo miehet ja vallankin sen otsatukkaisen, pulloa tarjoavan, melkeinpä vielä lapsen iässä olevan nuorukaisen.

— Antakaa, hyvä setä, vähän leipää!

Kustaa säpsähti. Hän käänsi päänsä ja huomasi sivullaan kaksi pientä, kurjannäköistä lapsukaista. Sanaakan sanomatta hän leikkasi leivästä kappaleen kummallekin. Lapset tarttuivat ahnaasti osaansa, kiittivät ja lähtivät iloisina, vuoroin hypellen, vuoroin juosten alas rantakatua kohden.

— — —

— Tänään taitaa olla satamatta, sanoi Katri pari viikkoa Kustaan lähdön jälkeen.

— Niin taitaa.

— Jospa sinä nyt lähtisit kylässä käymään.

— Olisikohan posti jo ennättänyt tulla?

— Ehkäpä jo hyvinkin, ja olisihan sitä muuta-kin asiaa kylään. Sokerikin on jo kohta aivan lopussa.

Kalle viskasi kontin selkäänsä ja lähti.

— Kuulehan, jos kirjeen saat, älä vain hukkaa. Pane povitaskuun.

— Kyllä, vastasi Kalle taakseen kääntymättä...

Olihan siellä postissa. Oli sekä kirje että kortti.

Kalle katseli niitä suurella hartaudella. Katseli vallankin korttia.

— Tuokohan nyt on se laiva. Kyllä se on suuri ja komea.

Nopeasti hän toimitti muut asiansa ja kiirehti kotiin.

— Olikohan siinä yksi vai kaksi savupiippua

Kalle aukaisi liviinsä ja vetäisi sisätaskusta kortin esiin.

— Yksi. Mutta kah, tuossa kylesssä on nimi-kin. Annas kun Katri osaa lukea sen. Kylläpä on mahtava paatti.

— — —

— No, eukkoseni! Haepas nyt lasisi ja tule lukemaan, sanoi Kalle kotiin tullessaan.

Katri ei toista pyyntöä odottanut. Hän otti pöytälaatikosta "silmänsä", pyyhkeili niitä ja asetti nenälleen.

— Ettäkö oikein kaksittain. Kirje ja kortti.

— Näetkö tätä komeata laivaa Tuossa sillä nimi.

— Cicilia, luki Katri.

— Niin, niin juuri. Sehän se on nykyään Kustaan kortteeri, sanoi Kalle sellaisella äänenvarmuudella, että olisi luullut hänen asiasta enemmänkin tietävän.

— Vai tuollaiseen suureen ja komeaan se Kustaa. Niinhän se Jumala aina omiensa teitä ohjaa...

Noin kuukauden kuluttua Helsingistä lähdön jälkeen saapui Kustaan laiva, poikettuaan välillä useammassakin satamassa, Hampuriin. Kustaa oli jo outoon työhönsä niin tottunut, ettei sekään enää häntä uuvuksiin asti rasittanut, kuten ensin alussa. Myöskin hän oli miehen tavalla torjunut

kaikki ankarat kiusaukset, joita toverien puolelta hänelle tuli. Monen monta kertaa oli hän yksin saanut seistä koko laivamiehistöä vastaan. Kaikenlaisia pilkkanimiä sateili hänelle yhtämittaa. Saipa hän joskus aimo selkäsaunankin. Mutta kaiken hän kesti. Kesti iloisena ja valittamatta. Hän ain' on apuni... tuli aina raskaimpina hetkinä lohduttavana, tukevana hänen mieleensä. Ja lopulta, kun toverit huomasivat hänen horjumattomuutensa ja rehellisyytensä, sai hän olla rauhassa.

Laiva lastasi satamassa useita vuorokausia.

Kustaa sai luvan, kuten muutkin merimiehet, mennä maissa käymään.

Ikäänkuin kuurona ja sokeana hän astui ohi kaikenlaisten viettelijöiden ja houkuttelijöiden, jotka olivat tulleet satamaan merimiehiä saalistamaan.

— — —

Pienessä merimieskirkossa istui sekalaista seurakuntaa. Hartaina ja vakavina kuunneltiin pastorin jokaista sanaa, seurattiin jokaista liikkettä...

— Niin kovin hetkellistä, niin perin lyhyttä on tämän maailman ilo, sanoi puhuja. Niin monet ja taas monet tämän elämän kiusauksiin langenneet ovat sen satoja kertoja tunnustaneet. Kuinka paljon surua vanhemmilleen ja onnettomuutta itselleen ovatkaan monet heikkoudessaan aiheuttaneet. Emme saa heitä aina tuomita. Ihminen on heikko. Maailman viettelykset ovat

voimakkaat ja pettävät, mutta me tahdomme osoittaa heille, että Jumala on heikkojen ja voimattomien turva. Tulkaa minun tyköni kaikki, jotka olette raskautettuja, sanoo kiusaukset voittanut Vapahtaja. Veljet, tämä lohdullinen sanoma kuuluu meille jokaiselle, se auttaa meitä joikaista...

Niiden muutamien miesten joukossa, jotka puheen loputtua jäivät pastorin puheille, oli myöskin Kustaa.

— Tahtoisiko pastori toimittaa nämä rahat äidilleni Suomeen? Tässä on osoite.

— Sen teen vilpittömällä sydämen ilolla. Jumala on äitinne siunaava ja teitä itseänne, nuori mies.

Pastori saattoi Kustaan laivalle, sillä hän tunsine voimakkaat pimeyden vallat, jotka varsinkin hämärän tullen verkkojaan virittivät.

Kustaa katosi mustan kannen alle. Siellä hän pimeässä hytissään polvistui seinävuoteensa reunaan vasten ja vaipui hiljaiseen kiitosrukoukseen...

— — —

Kului useita kuukausia. Päivä päivältä eteni Kustaa kodistaan. Säännöllisesti aina satamiin saapuessaan hän kirjeen vanhemmilleen lähetti. Ja monet olivat ne postikuitit, joiden alle Kalle sai puumerkkinsä kuittaukseksi piirtää.

— — —

Ei kulunut kuin vajaa puolivuosi Kustaan lähdöstä, niin Katrin tapasi tauti. Ensin hän tunsii

vain väsymystä ja voimien heikentymistä ja välillä vähän kuivaa yskää. Mutta sitten alkoi rinnassa ainainen hieno poltto ja uupumus.

— Rintatauti, sanoivat kyläiset ja samaa sanoi lääkärikin, jonka luokse Katri viimein vietiin.

— Mielelläni minä tämän elämän raskitsen jättää, puheli Katri. Pianhan sinäkin, Kalle tulet perässä. Mutta Kustaata vain on niin ikävä. Vielä olisin tahtonut hänet edes kerran syliin sulkea.

— Ehkä Jumala antaa sinun hyvinkin elää siksi, kunnes hän saapuu kotiin. Hänhän kirjoitti viime kirjeessään tulevansa huhti—toukokuussa.

En tiedä. Olisin vain tahtonut sanoa hänelle, että muistaisi pysyä Jumalassa. Mutta sano sinä, Kalle, hänelle se minulta viimeisenä tervehdyksenäni...

— Sanon. Älähän nyt, rakas vaimoni, ole siitä murheissasi. Onhan Kustaa aina niin kauniisti kirjoittanut.

— On. Mutta, kun tämä elämä on niin kovin houkuttelevaista.

— Mutta uskokaamme Jumalaan. Hän kyllä on poikaamme varjeleva ja kantava kiusausten yli...

— Annas taas vähän noita rohtoja. Ehkäpä ne vähän auttavat.

Pian nukahti sairas helakan punan levitessä poskien yli...

— — —

Kustaa kuuli kylässä äitinsä olevan heikkona sairaana. Hän kiirehti askeleitaan. Viimeisen mäkisen metsätaipaleen hän melkein juoksi, hyppäen kiveltä kivelle...

Varovasti hän vetäsi kotinsa pirtin oven auki..

— Kuollut...

— Juuri hetki sitten, sanoi isä, noustessaan vainajan vuoteen äärestä.

— Äiti, rakas äiti, sanoi Kustaa ja laski käteensä äidin vielä lämpimälle otsalle.

— Onnellisena erosi. Sinua vielä viime hetkelläänkin muisti, puheli isä.

— Nyt hän on poissa, sanoi Kustaa ja pani päänsä isänsä rintaa vasten...

Erkki Lehtiö.

Tarina kahvikupista.

Pikku Riika Kaartinen katseli Saima Laakson uutta kahvikalustoa. Hän ei mielestään koskaan ollut nähnyt mitään niin kaunista. Siinä oli pie ni kahvikannu, sokeriastia, kermakannu ja kuusi tinakuppia ja lusikkaa, kaikki punaisin kukin koristettuja. Hän otti erikseen joka esineen käteensä, käänteli sitä ylen ihastuneena ja laski sen sitten huolellisesti paikalleen tarjottimelle. Miksi ei hänelläkin ollut samanlaista kahvikalustoa? Hänen teki mielensä saada oma sellainen.

Saima tuli keittiöstä tuoden kakkua ja vettä.
— Vesi on kahvia, hän sanoi.

Ja heidän sitten leikkikahvia juodessaan Riikka koko ajan katseli kahvikaluja ja toivoi ja toivoi. .

Kun tuli aika lähteä kotiin, niin jollakin tavoin yksi kuppi löysi tien hänen esiliinansa taskuun. Kotona hän kätki sen toisten leikkikalujensa joukkoon, mutta koko iltapäivän hän vain ajatteli sitä — se oli niin soma pikku kuppi. Hän ei puhunut siitä äidille, sillä hänellä oli sellainen tunne, että äiti voisi toivoa, ettei sitä olisi hänellä.

Seuraavana päivänä rouva Laakso pistäytyi lyhyesti rouva Kaartisen luona. Kun hän oli lähtenyt, rouva Kaartinen kutsui Riikkaa.

— Ei kai sinulla ole Saiman pientä kahvikuppia, vai onko? kysyi hän.

Saiman sydän alkoi jyskyttää kovasti. Äiti näytti niin vihaiselta, että hän vällan pelkäsi. Hän aikoi sanoa "ei", mutta katsahdettuaan äitiin hän ei voinut. Sen sijaan hän kertoi tarkalleen, kuinka se oli tapahtunut: hänen oli niin kovin tehnyt mielensä kuppia, että mitään ajattelematta hän oli ottanut sen ja pistänyt taskuunsa.

Äiti käski hänen ottamaan kupin ja yhdessä he menivät Saima Laakson luo.

— Sinä varastit minulta kupin, sanoi Saima syyttävästi.

Mutta Saiman äiti sanoi:

— Unohdetaan koko juttu.

Riikka ei ollut koko viisivuotisen elämänsä aikana ollut niin onneton kun nyt. Äiti ei torunut häntä, mutta koko kotimatkan jokin puhui: "sinä varastit — sinä varastit — sinä varastit". Minkä kurjan työn hän oli tehnyt?

Kotiin saapuessaan he näkivät, että sinne oli tullut vieras. Neiti Pennanen, Riikan opettaja lastentarhasta, oli heitä odottamassa. Riikka halusi pysähtyä jäädäkseen juttelemaan hänen kanssaan, mutta äiti lähetti hänet nukkumaan.

Rouva Kaartinen kääntyi vieraan puoleen:

— Minulla on Teille pulma ratkaistavaksi, hän sanoi ja kertoi koko jutun Riikasta ja kahvikupista. Luuletko, että hänestä tulee varas? kysyi hän hätäytyneenä.

Neiti Pennanen nauroi:

— Ei tietystikään. Hänen ikäisellään lapsella ei vielä ole selvää käsitystä oikeasta ja väärästä: hän on vielä niin alkeellisella kehitysasteella. Kaikki, mitä hän tietää, on siinä, että hän haluaa joitakin esineitä, koska ne ovat hänestä hauskoja, ja ettei hän halua toisia, jotka ovat hänestä vastenmielisiä. Mitä tehnettekin, älkää panko hänen päällensä raskasta syyllisyyskuormaa älkääkä antako hänen tuntea, että hän on tehnyt kauhean pahasti. Monet aikuisissa esiintyneet sielunelämän häiriöt juontuvat lamauttavasta pelon tai syyllisyyden tunnosta, joka lapsena on istutettu asianomaisiin. Puhukaa Riikalle. Osoitakaa hänelle, ettei hän voi oikein iloita ottaessaan tavaroita, jotka kuuluvat toisille — että sellainen tuo pahaa mieltä jokaiselle. Riikka tietysti haluaa, että hänen pikku maailmansa olisi onnellinen. Vähän suuremmaksi tultuaan hän ymmärtää asian siveellisen puolen.

Kun Riikka heräsi unestaan, hänen ensimmäinen ajatuksensa oli, että jokin oli hullusti, — niin, tietysti, kahvikuppi.

Sitten tuli äiti ja istuutui hänen sänkynsä laidalle, ja he puhuivat pienistä tytöistä, joiden tekee mieli jotakin. Äiti ymmärsi kaiken, ja se raskas, mikä oli lapsen sisällä, näytti poistuvan.

— Nyt minun sisälläni on niin iloista, äiti, puhui tyttö. Mutta minä en koskaan enää tee sellaista.

Virginia Carey.

“Minulla oli ystävä”...

Elisabeth Browning sanoi Charles Kingsleylle: “Paljastakaa minulle elämänne salaisuus. Paljastakaa se, elämänne salaisuus. Paljastakaa se, että kauneus pääsisi minunkin elämään.”

Ja runoilija vastasi: “Minulla oli ystävä.” —

“Minulla oli ystävä.” Kas siinä monen onnellisen ja arvokkaan elämän salaisuus. Moni kunnioitettu mies olisi uupunut kesken, loitos määränpäästä, ellei hänelle olisi intoa antanut ja häntä kannustanut ystävä, jonka nimi kenties on iäksi unohtunut.

— — —

On kirkas sunnuntaipäivä. Kesä on juuri “kukkaan puhkeamassa.” Nurmi vihannoipi, puut aukovat lehtisilmujaan, aurinko lämmittää — ja tuolla suuri meri aaltoilee ja välkkyy ja tuossa koski kohisten vyöryy eteenpäin laulaen omaa lauluun. — Lahja Paatela kulkee kadulla yksin, ilman toveria, ilman päämäärää. Hän istahtaa puiston penkille ja seuraa siinä silmillään ihmisvirtaa, joka loppumattomana jonona soljuu siitä ohi. Mutta hänen ajatuksensa eivät pysähdy heihin, ei naisten uusmuotisiin pukuihin, kirjaviin sukkiin ja monenmuotoisiin jalkineihin, ei miesten keikaroivaan käyntiin, heidän ylimieli-

siin naurunhohotuksiinsa — ei autojen räminään ja niiden korvia halkovaan määkinään, ei miehiin, jotka keskellä Jumalan kirkasta pyhäpäivää sähköpylväessä ja korkeilla puolapuilla kiipeilevät johtolankoja korjaten. Ei — kaukana kaikesta siitä liitävät hänen ajatuksensa. Hän tuntee itsensä niin sanomattoman yksinäiseksi, vaikka tunteekin suurelta osaltaan tämän kaupungin ihmiset. Hänellä on sen asujainten joukossa omaisia ja tuttavvia — onpa niitäkin, jotka hänen ystävikseen lukeutuvat. Niin, niitä on kyllä paljonkin. Mutta miksi hän sittenkin tuntee olevansa yksin. Yksin tuon iloisen, meluvan lauman kekellä. . .

“Minulla oli ystävä — — —” Sielunsa silmien eteen piirtyy kuva miehestä, jolla on voimakas vartalo, tulta silmän tuikkeudessa, hehkua sielun syvyyksissä. Tämä mies oli kerran Lahja Paatelan ystävä. Niin, hän yritti olla enemmänkin, kuin pelkästään ystävä. Mutta Lahja, joka ei ymmärtänyt, ettei sellainen ajanmittaan käy, ainaakaan tavallisen mittaisten ihmisten kesken, hän ei ymmärtänyt, että ystävyys yksin ei riitä miehelle, mutta että hän kaipaa muutakin, kuin ystävyyttä, kaipaa omaa kotia, omaa porttipieltä, omaa pikku vaimoa, joka hoitaa hänet ja hänen kotinsa, hänen lapsensa ja mitä kaikkea siihen sisältyy. Siihen sellaiseen tarvittiin Lahjan mielestä rakkautta ja sitä hänellä ei ollut. Hän rakasti vaan sen miehen sielua, mutta ei hänen ruu-

mistaan. Ja sitä sielua rakasti hän vieläkin ja rakastaa niin kauan kuin elää. —

Lahja Paatela nousi ja lähti kulkemaan kohti kaupungin kauneinta puistoa, rantapuistoa, joka on helmi puistojen joukossa. Siellä toivoi hän saavansa rauhassa unelmoida, nauttia alkukesän lumoavasta kauneudesta, sen nuoresta kukkeudesta. Viikon työn ja räsitusten jälkeen tuntui suvinnen sunnuntai lääkkeeltä riutuneeseen mieleen. Siellä oli rauhallista, vilpoisaa, siellä oli hyvää olla. — Hänen siinä istuskellessaan alkoi kuulua torvisoiton säveleitä lähisaaristosta. Siellä oli ulkoilmakonsertti parhaillaan ja sinne riensi ihmisiä tien täydeltä. Äkkiä terästää Lahja katseensa: Eikö menekin tuossa hänen entinen ystävänsä, hän, joka oli ystävä kerran. Niin, hän se varmaankin oli ja hänen rinnallaan kulkee vieras nainen, joka arvatenkin on hänen “pikku vaimonsa”. Hän on suuri ja roteva, jotain villiä ja harhailevaa on hänen olennessaan — hattu päällä ja sen hatun alta hulmusi kiharaiset hiukset. Lapsia kaiketi oli loput puolitusinaa, tyttäriillä monikirjavaiset tukkanauhat palmikon neissä. Komeaa, uljasta, tervettä joukkoa! He eivät turhia unelmoi, eivätkä vaadi kuuta taivaalta, ei sellaista, joka kerta kaikkiaan on saavuttamatonta.

Onnelliset ihmiset! He tyytyvät osaansa, elävät omaa elämäänsä, välittämättä muista, perkaavat peltoa, kuokkivat maata, kasvattavat tervettä lapsia, uutta sukupuuta. Suon heille ker-

naasti heidän onnensa ja toivon, että he todella ovat onnellisia, elävät sellaista sopusuhtaista elämää, jossa toinen toistaan ei soimaa, vaan hädän tullen tukee ja hoivaa.

Lahjan unelma oli auttamattomasti särkynyt. Siihen saakka oli hänen ajatuksissaan ollut ainoastaan mies, suuri, väkevä ja voimakas, jolla oli hehkuvat silmät ja suuri sielu. Tämän unelmansa olisi hän tahtonut säilyttää puhtaana ja eheänä, mutta nyt sensijaan näki hän alinomaa silmiensä edessä tuon vaeltavan joukon — perheen, jonka ”pää” kerran oli ollut hänen ylin ystävänsä. Pian hän karkoitti kuitenkin mielestään tämän itsekkään ajatuksen ja koetti ajatella jalosti: Miksi emme vieläkin voi olla ystäviä? Eihän nuo toiset tuossa välillä häiritse. Hehän ovat sukulaisia sinulle, mutta minulle ventovieraita. Jällellä on vieläkin kaksi sielua, jotka ovat kerran merkinneet niin paljon toisilleen. Miksei voisi vast’edeskin olla samoin? Sanotaanhan, että: ”Todellinen ystävä on pyhintä tässä maailmassa. Se avartaa sydäntä, kutsuu eloon kauniita ominaisuuksia ja enemmän kuin mikään muu on omiaan tekemään hänen elämänsä ihanaksi. Tosi ystävä antaa tarkoituksen elämälle, raoittaa olosuhteiden portit entistään enemmän ja tekee elämämme rikkaaksi. Monet vaeltavat yksinäisinä ja janoovin sieluin ainoastaan sen vuoksi, että he ovat erillään ystävistä. Vertaa tosi ystävyyttä terveyteen, useimmiten tunnet sen arvon vasta, kun olet sen menettänyt.” — — —

Olkaamme rokeat! Älkäämme antako ystäviemme olla yksin. Olkaamme ystävällisiä heille niin kauan, kuin meillä on siihen tilaisuus. Myöhemmin voimme katua laiminlyöntiämme. Ystävämmme ovat kiitolliset meille siitä, että heitä muistamme ja heidän kiitoksensa rikastuttaa ja ilahuttaa sielumme, se on siunaukseksi meille.

Urpu.

Mitähän me oikeastaan vaadimme Veljeysseuralta?

Silloin, kun kansalaisemme täällä Amerikassa alkoivat raittiustyön ja kun Veljeysseuran syntysanat luettiin, oli näillä syntysanojen lukijoilla horjumaton usko yhteistoimintaan. Saada kansalaisemme maan kaikilta kulmilta puhaltamaan ikäänkuin yhteiseen hiileen, veljinä ja siskoina liittymään liittoon jalon aatteen innoittamina, oli heidän tarkoituksensa ja sen toteuttamiseksi alkoi työskentely.

Vuodet kuluivat. Eteenpäin mentiin taistellen. Saatiin voittoja jos hävittiinkin pienissä paikkakuntaotteluissa, ja noin pari vuosikymmentä sitten näytti jo siltä, että Veljeysseurasta se sittenkin tulee se voima, joka saa rikkirevityt heimomme sirut kootuksi. Innostus oli yleistä.

Lieneekö sitten liikaa innostuttu, vai mikä lie nee vaikuttanut, kun Veljeysseuran sisäisessä olemuksessa alkoi eripuraisuus versoa. Alettiin moitita seuran puitteita liian ahtaiksi, johtajia vanhoillisiksi ja suurinta ääntä pidettiin sellaisen raittiuskansan taholta, joka oli omannut "itsenäisyden" ihanteen.

Totta on, että Veljeysseuran piirissäkin on tehty erehdyksiä, ei ole aina osattu katsoa mikä

suurpiirteisesti olisi ollut edullisempaa. Mutta se hän on inhimillistä. Tätä ei kuitenkaan haluttu myöntää, vain alkoi hajaannus. Kun tuli eteen taisteluita, joissa olisi ollut parempi seisoa paikoillaan, lähdettiin vastusta — pakoon. Ja pidettiin pahaa ääntä. Veljeysseura joutui äidin asemaan, jonka lapset jättivät ja vaieten on tuo äiti seurannut lastensa kulkua vieraalla maaperällä, vaikka silloin tällöin on julkisesti ja salaa singahtanut aina syytökset sitä vastaan milloin mistäkin. On toivottu äitivanhan kuolemaakin. Mutta yhä se vain elää. Elää kuin Suomen saloseutujen vanhat mummut, joitten lapset maailman rantoja kulkevat. Ja se odottaa — tuhlaajapoikien takaisin paluuta... äiti vanha!...

Se on nähnyt lapsensa juoksevan vaikka minkälaisten virtauksien perässä, mutta siltikään se ei ole lakannut odottamasta. Eikä se lakkaakaan, sillä se on tehnyt rakkauden työtä heimolaistemme hyväksi ja tuo sama rakkaus liekehtii sen toiminnassa vieläkin...

Ja me siltä vain yhä enemmän olemme vaatimassa.

Sen pitäisi meille lähettää puhujia, kustantaa aina uutta ja uutta raittiuskirjallisuutta. Sen pitäisi itse amerikalaietua ja amerikalaietuttaa muitakin. Sen tulisi tehdä — tiesi mitä hyväksemme ja me parumme yhtä ja toista ja vieläpä sitäkin, että siihen kuuluminen tulee liian kalliiksi! Jos meistä joku — sanottakoonpa vaikka kolmisen vuosikymmentä, on maksanut jäsenveroa 35 sent-

tiä vuosineljännekseltä, joka on \$1.40 vuodelta, sattuu kuolla kupsahtamaan, antaa tuo hyvä äiti vielä hautajaisavuksi \$50.00, vaikka emme ole sille ennättäneet tuota summaa suorittaakaan. Täsäkin tapaksessa on vähin, 35 sentin suuruisin erin suorittamamme \$42.00 summa kasvanut ja kaiken tuon ajan olemme saaneet nauttia monista yhteistoiminnan tuottamista eduista.

Me yrittelemme täällä Atlannin takana rakennella uutta ja uutta, joka kokoaisi kansamme siruja yhteen ja alkaisi sen ihannoidun, unelmien kuvitaman henkisen sillan vanhan kotirannan ja tämän maan välille, emmekä huomaa, että tuo äitivanha on jo tuollaista siltaa rakentanut ja rakennusta vaalinut kokonaisen neljä vuosikymmentä! Aivan supisuomalaiseen tapaan on se koettanut työskennellä kansan raitistuttamiseksi, eikä sen työtapana ole suistunut — kirkon helmaan — vaikka on sitäkin jo sanottu ja jos lienee joltakin taholta toivottukin. Ja vielä tänä päivänäkin se käsittää, että sen periaatteellinen työ kuuluu kaikkien hyväksi, ja pyrkii sitä toteuttamaan...

Niin. Me vaadimme siltä kaiken, mikä vain päähämme pälkähtää ja emme mielellämme uhraisi — mitään. Me odotamme sen toimihenkilöitten kerkeävän joka paikkaan, tekevän työtä aatteen eteen omin ruokinsa ja — ilman palkatta ja kun tulee kysymys esimerkiksi puhujan matkakustannuksien peittämiseksi kannettavasta roposesta, niin vaivaisen kymppisentin nakkaamme kolehtilautaselle ja olemme mielestämme — kan-

nattaneet Veljeysseuraa aineellisesti! Me olemme — sokeudessamme unohtaneet sen, minkä seuran syntysanain lukijat pitivät luonnollisena — yhteistoiminnan voiman — ja osottelemme moittien eri ryhmiin kuuluvia seuraveljiämme, vierottaen heitä pois joukostamme. He ovat aina “väärässä” ja me “oikeassa”. Me emme jaksa käsittää sitä, että kukin piirissään voi parhaiten toimia raitiusaatteen hyväksi, raittiuden levittämiseksi, emmekä voi pitää seurojamme senkaltaisina lähteinä, joista aina eri haaroilla työskentelevät voisivat käydä itseään virvoittamassa. Meissä on liian paljon oikeaoppisuutta ja omaa hyvyttä ja me aina vain vaadimme toisilta. Emmekä todellisuuudessa enää lopulta tiedä itsekään, mitä vaadimme.

Turkka.

Onko Yhdysvaltain kieltolaki epäonnistunut.

Tohtori John R. Mottin lausunto Suomen sanomalehdistölle.

Tohtori John R. Mott on jättänyt Suomen sanomalehdistön käytettäväksi seuraavan lausunnon Amerikan Yhdysvaltojen kieltolain asemasta.

Tultuani Suomeen, olen täällä kuullut väitettävän, että Amerikan kieltolaki on täydellisesti epäonnistunut. Täckäläisissä sanomalehdissä on myös niinä päivinä, mitkä olen täällä viettänyt, julkaistu uutisia ja sähkösanomia Amerikan kieltolakitalanteesta, jotka antavat aivan väärän kuvan. Kun Amerikassa saadut kokemukset ovat omiaan tuomaan tähän polttavaan kysymykseen valaistusta, katson olevani pakoitettu esittämään muutamia tosiasioita tuosta Yhdysvaltain valtiosäännön kahdeksannestatoista lisäyksestä, jolla kieltolaki säädettiin. Uskon, että tämä on omiaan auttamaan suomalaisia asianharrastajia ymmärtämään tilannetta Amerikassa ja siihen sisältyviä tärkeimpiä tekijöitä.

Kieltolakipolitiikan omaksuminen.

Mitä Yhdysvaltain kieltolakiin tulee, on meidän pidettävä mielessä, ettei sen säätäminen ollut mikään hätäinen tai harkitseminen. Se säädettiin

tiin vasta, kun muita eri menettelytapoja koeteltiin, ja se oli tulos pitkäaikaisesta ja sitkeästä kasvatustyöstä puolen vuosisadan kuluessa. Tänä aikana yksi valtio toisensa perästä tuli perusteellisen tieteellisen, siveellisen ja yhteiskunnallisen valistuksen vaikutuksesta siihen, että ennen yleistä kansallista kieltolakiä jo kaksikymmentäkuusi valtiota eli siis enemmän kuin puolet kaikista liittovalloista oli asettunut koko valtion käsittävän kieltolain kannalle. Jos lisäämme tähän ne valtiot, joissa oli paikallisia kieltolakeja säädetty, saamme todeta, että 70 prosenttia koko maamme väestöstä jo silloin oli kieltolain alla. Siten ei tätä suurta tulosta saavutettu yht'äkkisellä teolla, vaan perusteellisen harkinnan ja laajan kokemuksen antaman valaistuksen seurauksena, jota oli saatu vaihtoehtoisista menettelytavoista ynnä nykykaisen lääketieteen opetuksista ja korkeimman yhteiskuntaetiikan periaatteista.

Syy, miksi kieltolain ystävät sitten ryhtyivät tekemään työtä kansallisen kieltolain voimaansaatamiseksi, oli se seikka, että väkijuomaliikkeen oli onnistunut vallata muutamia "märkien" valtioiden strategisia kaupunkeja ja niistä tehdä "kuivien" valtioitten lait tehottomiksi. Kun kieltolain puoltajat huomasivat, että heidän olisi tässä kohden mahdotonta suojata tilannetta muilla laeilla tai muilla keinoilla, he valitsivat v. 1926 Yhdysvaltain kongressiin musertavalla äänten enemmistöllä kieltolakiä puoltavan enemmistön sen molempiin huoneisiin. Tämä kongressi päätti 1917, kun Ame-

rikka jo oli yhtynyt sotaan, mutta ennenkuin amerikkalaiset sotilaat olivat lähteneet Ranskaan, että kaikki Amerikan Yhdysvaltojen 48 valtiota oli saatettava kansallisen kieltolain alaisiksi. Yhdysvaltain valtiosääntöön lisättiin täten tuo kahdeksastoista lisäys. Sen ratifioivat heti 46 valtiota, mikä on suurin määrä, mikä koskaan viimeisen sadan vuoden kuluessa on ratifioinut mitään lisäystä valtiosääntöömme. On suuri merkitys sillä tosiasialla että Amerikan kieltolaki säädettiin yleisen kansallisen innostuksen aikana. Se tosiasia, että kieltolain puolustajilla edelleen on ollut kahden kolmannesosan muodostama enemmistö vuosien 1918, 1920, 1924 vaaleissa, osoittaa vakuuttavalla tavalla, että kansallinen kieltolaki on Amerikan kansan tahto.

Eri valtiot ja kieltolaki.

Mikään valtiollinen puolue ei vaalitaistelussa tai muuten ole ilmaissut tahtovansa poistaa kansallista kieltolakia, ja minä uskallan miltei etukäteen väittää, että on hyvin vähän todennäköistä, että mikään niistä tulee sitä tekemään. Mitä vaaditaan, että Yhdysvaltain kieltolaki saataisiin poistetuksi? Ensinnäkin, kahdenkolmannesosan äänten enemmistö kongressin yhdessä huoneessa — siis valtava enemmistö; toiseksi kaksikolmannes ääniä toisessa huoneessa; sitten pitäisi kolmen neljäsosan kaikista valtioista ratifoida tämä hylkäävä päätös, kunkin erikseen, ja jokaisen niitten eduskunnissa pitäisi hylkääjillä olla joko kak-

sikolmasosaa tai kolme neljäsosaa äänistä käytettävänä, kummassakin niitten huoneista. Kun pidetään mielessä, että 26 valtiota jo itsekseen sääti kieltolain, ennenkuin kongressi ensinkään koski tähän asiaan, ja että useat muut valtiot myöhemmin tekivät samoin, ja kun ottaa huomioon, että kaikki nämä valtiot nyt ovat raittiimpia kuin milloinkaan ennen, niin jokainen näkee jo ensi silmäyksellä että on äärimmäisen vähän todennäköistä että Amerikka milloinkaan luopuu kieltolaista.

Mitkä ainekset lähinnä asettuisivat päättävästi vastustamaan kieltolain kumoamista? Ennen kaikkea nuo 26 valtiota, joilla oli jo aikaisemmin oma kieltolakinsa. Epäilemättä joka ainoa kolmestatoista etelävaltiosta jäisi lujasti vastustamaan jokaista tähän tähtäävää toimenpidettä. Näillä etelävaltioilla on vaikea rotukysymys vaativana edessään. Jo kokemus on niille opettanut, että kieltolaki on heidän oloissaan viisasta ja välttämätöntä politiikkaa. Todellisuudessa myös kaikki maanviljelysvaltiot pohjoisessa, lännessä ja idässä samoin kuin etelässä ovat edelleen, kuten monet todistukset viime ajoilta osoittavat, kieltolain säilyttämisen kannalla. Rautatieyhtiöt koko maassa ovat jatkuvasti jakamattomina pitkäaikaisen kieltolakipolitiikan kannalla. Amerikan rautatiet ovat yksityisiä yrityksiä. Niillä on ratoja yli 250,000 mailia, ja niitten ja niihin liittyvien teollisuuslaitosten palveluksessa on ainakin kymmenen miljoonaa henkeä. Rautatielaitosten esi-

merkin mukaan on toinen suuri teollisuusryhmä toisensa perästä asettunut kieltolain kannalle. Henry Ford, joka on kieltolain kannalla, ei vain koska se vaikuttaa edistävästi automobiilien valmistukseen, vaan koska se parantaa automobiilien käyttöä, lausuu ajatuksensa tästä lyhyesti: "Emme voi pitää molempia: automobiilia ja kapakkaa". Meidän on muistettava, että Yhdysvalloissa on yli 18 miljoonaa autoa käytännössä; silloin ymmärrämme tällaisten sanojen merkityksen, Fordin lausunto on johtavien teollisuusmiestemme kannalle kuvaava. Tosiasiassa kaikki protestanttiset kirkkokunnat — niillä on kaikkiaan yli 30 miljoonaa jäsentä — ja lukuisat roomalaiskattoliset kristityt asettuisivat hyvin vakavasti vastustamaan jokaista yritystä heikentää tai lakkauttaa koko kansakuntaa koskeva kieltolaki. Lääkäriemme enemmistö, samaten opettajiemme enemmistö ja kaikki muut, jotka ovat vastuussa nuorison luonteen kasvatuksesta, ovat kieltolain kannalla. Väitetään, että itse viiniviljelyksen omistajatkin lännessä ja idässä sekä yhä lukuisimmat hotellien pitäjät nyt ovat kieltolain kannalla sen kokemuksen perustalla, jonka ovat saaneet tuon valtiosääntömme kahdeksannentoista lisäyksen seurauksista. Maan naiset, joitten välitön näkemys ja omatunto tekivät heistä sen raitiusretken johtajia, joka vie kieltolakiin, tulisivat edelleenkin — naisten valtava enemmistö — uhrautuvalla antaumuksella työskentelemään kieltolain säilyttämiseksi. Nousevan polven läheinen

tuntemukseni saattaa minut uskomaan, että jos tämä asia joutuisi vakavasti uuteen vaiheeseen, sekä nuoret miehemme että nuoret naisemme hyvin suurin joukoin asettuisivat taistelemaan kieltolain lakkauttamista vastaan.

Kieltolain vastainen kiihoitustyö Amerikassa.

Kutka toisaalta eniten toimivat kieltolakia vastustavassa kiihoitustyössä? Kuten saattaa edellyttää, ovat ne lähinnä niitä, joitten taloudelliset harrastukset panevat heidät toimimaan kieltolain lakkauttamisen puolesta. Ei tarvitse esittää todistuksia siitä tavasta, millä tämä kiitoitustyö haarautuu, ja miten suuria rahamääriä siihen käytetään. Tämä kiitoitustyö valittaa äänekkäästi, että kieltolain kautta laittomuus maassa kasvaa, mutta väärillä toimintatavoillaan se itse tekee enemmän kuin kaikki muut tekijät yhteensä lain loukkaamiseksi ja yllyttääkseen laittomuuteen. On otettava myös huomioon ulkomailta tulevat väkijuomain tyrkyttäjät ja muut samallaiset ainekset. Se mitä tästä turmiollisesta ja häpeällisestä toiminnasta ja sen juurista tiedetään, luopalon valaistusta kieltolain voimassapidon vaikeuksiin. Onneksi vaikeudet tässä kohden yhä paremmin voitetaan, ja kun määrättyt muut maat ovat tässä kohden saatu yhteistoimintaan kanssamme, kuten meillä on syy odottaa, tulee tilanne näyttämään aivan toiselta. Tässä suhteessa olleitten salaisten voimien rinnalla on kieltolain vastustuksen päävoimat suurimpien suurkaupunkiemme eräitten osien sekalaisissa väestöryhmissä.

Tässä olemme oikeastaan vaikeuksiemme pääkohdassa. Näissä ylen täyteen sullotuissa väestökeskuksissa, väestön suuri enemmistö, tavallisesti kolme neljäsosaa, jopa yhdeksän kymmenesosaa, on tullut maista, joissa vallinneet perintätavat ja käytäntö usein ovat päinvastaisia sille lainkuuliaisuuden hengelle ja yhteiskunnallisen omantunnon tottelemiselle, jotka ovat englannin kieltä puhuvien maitten elämässä niitten kansallisen voiman pylväitä.

Kysymys kieltolain tarmokkaasta täytäntöönpanosta.

On myönnettävä, ettei kieltolakia tarmokkaasti ole pantu täytäntöön Amerikan muutamissa osissa, erityisesti niissä osissa, joissa kieltolakia vastustavat voimat, joista juuri on ollut puhe, ovat toimeliaimmat ja vaikutusvoimaisimmat. Kieltolain ystävät eivät ole kieltäneet tätä tosiasiaa eivätkä sitä peitelleet tai vähäksyneet. Tosi-asiassa he ovat mitä tarkemmin tutkineet erikoistapauksia ja valmistaneet mitä avonaisimpia ja luotettavimpia kertomuksia lain rikkomuksista ja sen toimeenpanossa saaduista pettymyksistä. Johdospäätös, johon he poikkeuksista ovat tulleet ei ole, että laki olisi kumottava, vaan että se on lujemmalla tarmolla täydellisesti saatettava voimaan ja että se näin voidaan panna täytäntöön. On joukko selittäviä syitä siihen, miksi lakia on veltosti tai ilman menestystä pantu täytäntöön niissä osissa maata, joissa näin onnettomat olot

vielä vallitsevat. Ennenkaikkea nuo taloudelliset intressit, joihin on viitattu, on se, ettei eri valtioiden hallitusten ja koko kansallisvaltiomme hallituksen suhteet ole järjestetty tyydyttävästi, mitä yksityisen valtion alistumisvelvollisuuteen tulee. Jotkut ovat sitä mieltä, että yksistään tämä seikka selittää paljon vaikeuksia. Epäilemättä se on pääsyy, ja toimiin on ryhdytty ja muihin toimenpiteisiin ryhdytään, jotta nämä auktoriteetin ja toimeenpanevan vallan kaksi päälähdettä Amerikan valtiollisessa elämässä tulisivat saatetuiksi oikeisiin suhteisiin keskenään. Sodan vaikutus moraaliin, joka on kaikkialla maailmassa havaittavissa, on Amerikassa ollut sama kuin muualla. Tämän lisäksi on myönnettävä, että niissä kansalaisissamme, jotka vuosikaudet olivat tehneet epäitsekästä työtä kielolain voimaansaattamiseksi, on ollut havaittavissa valppauden ja ristiretkimäisen innostuksen herpautumista. Tulos tästä on ollut — se myönnetään yleisesti — ettei kieltolain tarmokasta voimaansaattamista vielä ole koitettu viedä läpi. Tässä tapauksessa kuten niin monessa muussa lainsäädäntötapauksessa ei vain Amerikassa, vaan muitten kansojen keskuudessa yhtä paljon, peruserhdys on ollut se, että on arveltu, että kun joku laki kerran on liitetty asetuskokelmaan, niin se automaattisesti myös saattaa ihmiset itseään tottelemaan ja tulee itsestään voimaan. Ei mikään yhteiskunnallisen lainsäädännön määrä voi korvata suuren ja alati jatkuvan kasvatustyön välttämättömyyttä, kasvatustyötä,

jonka avulla yleistä mielipidettä ja omaatuntoa kasvatetaan ja laki saatetaan voimaan. Tässä täytyy uskonnon ja kasvatuksen täydentää mitä hallitus ei yksinään milloinkaan saa aikaan. Epäilemättä kieltolain suurin menestys niissä osissa maata, joissa sitä ei vielä riittävästi noudateta, riippuu niiden henkilöiden harrastuksen lisääntymisestä, jotka ovat edesvastuussa tämän taistelun tuloksista. Ei ole olemassa mitään todistuksia, jotka panisivat olettamaan kuten ulkomailla yleisesti ajatellaan, ettei kieltolakia voida panna täytäntöön. Jos olisi todistuksia siitä, että jo on lähes riittävästi koetettu toteuttaa kieltolakia Amerikassa, silloin olisi syytä pessimismiin. Mutta kun on ehdottoman varmaa, ettei sellaista riittävä voimanponnistusta ole pantu toimeen, on jyrkästi väitettävä, etteivät tosiasiat anna aihetta pessimismiin eikä tappiomieleen.

Katsaus kieltolain tuloksiin.

Vaikka kieltolain täytäntöönpano on eräissä Amerikan osissa ollut puutteellista, voi Amerika äärettömän paljon paremmin kieltolain voimaantultua kuin ennen sen säätämistä. Aivan päinvastoin kuin ne väittävät, joitten omat intressit vaativat kieltolain kumoamista, on kieltolain säätämisen jälkeen väkijuomien käyttämisestä aiheutuneitten rikosten ja rikollisuuden määrä suuresti vähentynyt. Poliisilaitosten, vankiloiden, pakko-työlaitosten ja kasvatustilastosten tilastot koko maasta — ei vain niistä osista, joita olisi valittu

kieltolain erityiseksi puolustamiseksi — tasoittavat vakuuttavasti tämän. Alkoholiparantoloitten ja sairaaloitten tutkiminen osoittaa hämmästyttävää alkoholisairaitten luvun vähentymistä kieltolain voimaantultua. Narkoottisten rohtojen käyttö on niinkään vähentynyt. Kongressin asettama erityinen tutkijakunta, jonka kertomus julkaistiin 1925, kiinnittää seuraavin sanoin huomiota siihen tosiasiaan, että kieltolaki on ollut päätekijä maan nykyisen varallisuuden kasvun edistämisessä: "Varat, jotka ennen menivät juovutusjuomiin, menevät nyt rakentavaan työhön. Lisääntynyt työteho ja siitä johtuva työn suurempi tuottavuus, teollisuudessa sattuvien tapaturmien vähentyminen (250,000 vuosittain) ja monistunut vaatimus saada uusia koteja ja niihin se-ikä välttämättömiä että välttämättömän yli meneviä elämäntarpeita, on kulkenut rinnan köyhyyden vähentymisen kanssa". Kertomuksessa osoitetaan, että kieltolain voimassa ollessa säästötilit ovat kasvaneet lähes 400 prosentilla, eli miljonasta säästötilistä 39 miljoonaan säästötiliin. Kertomus osoittaa myös tavatonta vakuutusten kasvamista. Siitä käy ilmi, että kieltolain tulokset ilmenevät vähenneessä kuolevaisuudessa (aivan päinvastoin kuin mitä eräissä suomalaisissa lehdistä joku aika sitten kerrottiin). Keskustelussa, joka minulla hiljattain oli Amerikan Yhdysvaltojen kauppaministerin Herbert Hooverin kanssa, sanoi tämä mies, jolla epäilemättä on mitä laajin ja luotettavin käsitys maan taloudellisista oloista,

minulle, että hän johtaa viime vuosien huomattavan varallisuuden jakautumisen laajempiin kansalaispiireihin ja kansan yleisen suuresti parantuneen taloudellisen aseman pääasiassa kieltolaista.

Eräässä suhteessa kaikkien tärkein kieltolain yksityinen tulos, joka mielestäni olisi pantava ensimmäiselle sijalle, on se eittämätön tosiasia, että maan nuoriso, sen nouseva sukupolvi, ei ole ensinkään samalla tavalla kuin edelliset sukupolvet alttiina juoppouden lukemattomille viettelyksille ja kiusauksille. Kun olen omistanut lähes 40 vuotta elämästäni Amerikan nuorison ja monien muiden maitten nuorison siveelliselle ja uskonnolliselle kasvatukselle ja kun olen ollut järjestöjen toimeenpaneva johtaja, joilla on ollut paljon tekemistä nuorison luonteen kasvatuksen kanssa, minulla on tässä asemassa ollut tilaisuus tehdä tänä pitkänä aikana jatkuvasti ensi käden tutkimuksia erilaisten tekijöitten, voimien ja toimenpiteitten vaikutuksesta nuorisoon. Kaikki tämä taustana minä en tunne mitään epäilystä tai minkäänlaisia epäröintiä, kun sanon, että kieltolaki on jo nyt enemmän kuin riittävästi osoittanut itsensä oikeutetuksi. Se on ollut arvaamattoman suurimerkityksellinen lahja ei vain nuorisolle, vaan jokaiselle vahvistavalle tekijälle, jolle annamme arvoa kansakunnan elämää rakentaessamme.

Tahdomme vielä lisätä, että vietin poikavuoteni ja nuoruuteni valtiossa, joka oli kolmas Amerikan valtio, joka sääsi kieltolain. Noitten vuosien kuluessa sain läheltä tehdä havaintoja erilaisista

järjestelyistä alkoholikysymyksessä sekä siitä, kuinka ne vaikuttivat. Sain nähdä suuren kaupungin monine avoimine kapakoineen, sain nähdä paikallisen vapaaehtoisuusjärjestelmän käytännössä, sitten lakeja rajoittamassa kapakkojen lukua ja muita rajoitettavia toimenpiteitä, sitten koko valtioon ulotetun kieltolain voimaansaattettuna. Tämä näyte erilaisten menetelmien käytännöllisestä tarkoituksenmukaisuudesta muodostaa minulle perustan, jolta saatan arvostella koko valtion käsittävän kieltolain menestymistä. Siten olen tullut sekä rajoitetulta alalta saamani läheisen kokemuksen että koko valtioon sovelletun laajan kieltolain seurausten tutkimisesta siihen järkähtämättömään vakaumukseen, että koko kansakunnan käsittävän kieltolain edut — kaikista sen rajoituksista huolimatta — ylittävät siinä määrin sen varjopuolet, ettei saata mitenkään panna kysymyksen alaiseksi onko viisasta säilyttää kieltolaki muuttumattomana Yhdysvaltojen lainsäädäntönä.

John R. Mott.

Muistosanoja wainajille.

Kuluneen vuoden muistojen sarjasta astuvat mieliimme katkerina ne menetykset, jotka ovat meitä kohdanneet. Suruntuttuina sukeltuvat sielumme silmien eteen kuvat ystävistämme ja omaistamme, jotka ovat poistuneet iäisyyden ranta-mille. Silloin kuin kuolema kulki lähellämme, vieden läheisemme, tuntui tuo menetys korvaamattomalta. Mutta kun kuluivat viikot, kuukaudet, huo-

masimme että osa surustamme, kaipauksestamme, on huuhtoutunut pois. Suru ei enää niin katkeralta tunnu, eikä kaipuun tunne niin voimakkaana. — Unhon virta on niistä vienyt osansa.

Meillä raittiuskansalla, jotka olemme olleet yhteistoiminnasas Veljeysseuran nimissä, ei oikeastaan olisi varaa uhrata joukostamme yhtäkään jäsentä. Mutta ikuisten lakien alle täytyy taipua ja kuolon kutsua on jokaisen meistä vuorollamme kuultava. Siitä asti kun viimeisen kalenterin sisällys oli painovalmiina, ovat joukostamme tuonen maille vaeltaneet seuraavat:

Evert Rajala. Syntynyt Ison Kyrön seurakunnassa, Vaasan läänissä, marraskuun 30 p. 1900. Saapunut Yhdysvaltoihin syyskuulla 1923. Oli ammatiltaan sekatyöläinen. Yhtyi Suomen Ruusu raittiusseuraan No. 194 Clevelandissa, Ohiossa, kesäkuun 8 p. 1924, ja toimi innokkaana jäsenenä kuolemaansa saakka. Kuoli hiilikaasumyrkytykseen Clevelandissa, O., lokak. 31 p. 1925. Oli yksinäinen.

Aatu Rekonen. Kukapa vanhemman polven Amerikan suomalaisista ei tuntisi häntä, ainakin nimellisesti. Ja tuhansiin nousee se joukko, jotka henkilökohtaisestikin tulivat hänen kanssaan kosketuksiin. Hänet tunnettiin sanomalehtiasioitsijana, lehden kustantajana ja monissa luottamus-toimissa toimineena kunnan miehenä. Hänen elämänsä työ ei ollut vähäinen ja kun työ aina tehtiin vaatimattomasti, melua ja suurta ääntä pitä-

mättä, uhrautuvasti, jää meille vainajasta muisto, joka ei himmene.

Aatu Rekonen oli syntynyt Hirvensalmella Mikkelin läänissä elokuun 24 p. 1853. Saapunut Amerikkaan keväällä 1893. Oli avioliitossa 20 vuotta Hilja Raappanan kanssa. Toiminut kaiken täälläoloaikansa raittiuskansan riveissä paikkakunnilla, joissa on asunut, kuten Worcesterissa, Lanessvillessä, Allstonissa ja Kalevassa. Viimeksi yhtyi Palon Riento raittiusseuraan No. 208 Palossa, Minn., elokuun 3 p. 1913. Kuoli kotonaan Palossa joulukuun 24 p. 1925 munuais- ja sydäntautiin.

Luonteeltaan oli Rekonen iloinen ja vaatimatton. Seitsemänkymmenen ikävuoden rajan sivuuttuaankin ei hänen mielialansa vanhentunut, mutta lopulta kuitenkin murtuivat voimat ankaran taudin kourissa, joka sieppasi hänet vuoteeseen useamman kerran viimeisen kahden vuoden aikana. Keveänä peittäköön maan mullat kunnan päivätyönsä tehneen suomalaisen, sillä suomalainen hän aina halusi olla.

Hilja Hill, o. s. Jurmu, oli syntynyt Taivalkoskella, Oulun läänissä, elokuun 15 p. 1895. Saapunut Amerikkaan elokuulla 1908. Oli avioliitossa Julius Hillin kanssa 11 vuotta. Ollut jäsenenä Hyvä Toivo (its.) raittiusseurassa Calumetissa, michiganissa, ja sittemmin yhtynyt Otava raittiusseuraan No. 134 maaliskuun 4 p. 1921. Kuoli tammikuun 3 p. 1926 kotonaan Fultonissa, Mich., tuberkuloosi-tautiin. Tunnettiin seurassa siivona ja innokkaana raittiuden puoltajana.

Victor Eevald Perälä. Syntyi Ylistarossa, Vaasan läänissä, huhtikuun 14 p. 1870. Saapui Amerikkaan kesäkuulla 1891. Toimi täällä tokkatyöläisenä. Oli avioliitossa 33 vuotta Maria Rantahon kanssa. Yhtyi viimeksi Kilpi raittiusseuraan No. 86 lokakuun 12 p. 1924. Kuoli sydäntautiin huhtikuun 4 p. 1926 Conneautissa, Ohiossa. Toimi Kilpi raittiusseurassa kunnollisena jäsenenä.

Katharina Hellinen, oli syntynyt Lapualla, Vaasan läänissä, kesäkuun 14 p. 1845. Tullut tähän maahan tammikuulla 1893. Oli avioliitossa 48 v. Jacob Hellisen kanssa, joka kuoli 10 vuotta sitten. Yhtyi Turva raittiusseuraan No. 17, Sault Ste. Mariessa, Mich., maalisk. 19 p. 1899 ja toimi innokkaana jäsenenä kuolemaansa saakka. Kuoli vanhuuden heikkouden takia tyttärensä, mrs. John Mäen hoitamana Sault Ste. Mariessa huhtikuun 8 p. 1926.

Lahja Evert Hokkanen. Syntynyt Conneautissa, Ohiossa, joulukuun 26 p. 1905. Yhtyi Kilpi raittiusseuraan No. 86 tammikuun 25 p. 1920, täytettyään 15 vuotta. Joutui tapaturman uhriksi uintiretkellään ja kuoli Memorial sairaalassa Conneautissa, O., heinäkuun 21 p. 1926. Hänen äkillinen poismenonsa teki, paitsi omaisiin, järkyttävän vaikutuksen seuraveljiin ja siskoihin, jotka kaihomielin jäivät lupaavaa nuorukaista muistelemaan.

Päivätyön päätyttyä on lepo suloista. Vaikka näitten poistuneitten ruumis maatuukin maaksi, lohduttaa meitä jälkeenjääneitä tietoisuus siitä, että heidän sielunsa on iäisyyden elon lähteillä, siellä, jonne me kaikin olemme taipaleella ja jossa ei enää ole surua, ei huolta. He ovat saavuttaneet sen vapauden, josta mekin haaveilemme.

H. K.

Miss' on määrä tien?

Ernst V. Knape.

Miss' on määrä tien,
miss' on rauhan maa
ja missä levon kaikki unet kohtaa?
Minne tähtösten,
suven tuulosten
ja kuohuvaisten virtain kulku johtaa?
Kauas virtain, kenttäin, metsäin rantain taa!
Siell' on onnen päivänpaistehinen maa.
Siell' on määrä tien,
Siell' on rauhan maa
ja levon siellä saapi rinnan kaipuu.

Siellä kohtaa taas
ystäväni mun
alla puiden, joissa tuulet hiljaa soivat.
Päivä välkkyy siell'
niinkuin kevät ois',
yöt kaikki valkehina unelmoivat.
Kaikki lausumamme sanat katkerat
piikittömiks' ruusuiks' siellä muuttuvat.
Siell' on määrä tien,
Siell' on rauhan maa
ja levon siellä saapi rinnan kaipuu.

Suom. Raimo Usma.

SISÄLLYS:

	Sivu
Almanakkaosasto	3
Osoiteosasto	17
Kirjoitusten osasto	23
Aamusumussa (runo), kirj. V-a-p-a	25
Silmäys toimintaamme kuluneen vuoden aikana. — H. K.	28
Vilpittömästä urastuksesta (Luettelo tunnustuskirjain saajista)	36
Me näimme aamun (runo). — Heikki Karhu	37
Jouluna, armon vuonna 1926. — Mikko Mikkola	38
Raittiustyön kansallisesta merkityksestä. — V. R.	42
Huutava ääni. — Aarne A. Havela	47
Mietteitä elämästä yleensä ja raittiusasista Suomesta. — Juho Leppälä	49
Hoi, vartijat! (runo). — Mikko Mikkola	60
Sairas omatunto. — Kalle Ojajarvi	62
Erehdyksestä selvytyteen. — Mikko Mikkola	68
Kuokkamies (runo). — Edwin Markham, Suom. E. Saastamoinen	74
Kansallinen seuraelämä raittiusseuroissa. — A. Hokkanen	77
Tukipyövä. — A. W. H.	82
Kun siivet kantavat. — Roosa Vuoti	86
Kaksi kansalaista. J. Lauttamus	89
Mitä yksimielisyys sai aikaan. — A. K.	97
Taitelijat ja raittiut. — H. K.	101
“Hän oli siihen niin tottunut.” — O. K.	106
Kuiva tai märkä. — H. Moilanen	113
Älä joukosta loitolle jää (runo). — Heikki Karhu	118
Raittiustervehdys. — H. J. J.	122
Katsaus Minnesotan Raittiusliiton toimintaan. — J. E. Laukka	126
Iloa — surua. — A. W. H.	132
S. K. R. V.-seuran henki. — J. K. K.	140
Vieraita Suuren Lännen mailta (runo). — Rafael Engelberg	145
Työn siunaus. — O. K.	148
Pinallisen sivistyksen varjopuolia. — Koti ja Yhteiskunta	151
Muistelmia. — Staava Rasku	153
Vähän Veljeysseuran historiaa. — Matti Manner	157
Kalastusmatkalta. — Kirjuri	161
Hän on poissa. — Erkki Lehtiö	174
Tarina kahvikupista.	186
“Minulla oli ystävä”	189
Mitähän me oikeastaan vaadimme Veljeysseuralta — Turikka	194
Onko Yhdysvaltain kieltolaki epäonnistunut? — John R. Mott	198
Muistosanoja. — H. K.	210
Miss’ on määrä tien? (runo). — Ernst V. Knappe, Suom. Raimo Usma	215
Ilmoituksia	217

GRAN & MÄKI, Lakimiehet

Puhelin Mel. 2076

208 Fergusson Bldg. 402 W. Superior St.
DULUTH, MINNESOTA

Suomen ja Skandinavian tavaroita

myy tukuttain ja vähittäin

ALBIN PARTTI

814—19TH AVE. EAST DULUTH, MINN.
Kysykää hintaluetteloa.

MINNESOTAN RAITTIUSLIITTO

JOHN ROMPPAINEN, kirjuri Box 1674, Hibbing, Minn.
J. E. LAUKKA, esimies. Box 179, Virginia, Minn.

UUSI TOIVO RAITTIUSSEURA

Kokoukset joka toinen sunnuntai klo 8 ill. — Seuran
talo 812 Morton St. Postiosoite LBox 48.
New Castle, Pa.

KIRJAPAINOSSAMME valmistetaan seuroille sääntökirjoja, kuittikirjoja, kirjepapereita, kirjekuoria, pääsya ja ohjelmalippuja, kiertokirjeitä y. m. huokeimmalla. Kysykää hintojamme.

Henry H. Karhu & Son 1430 E. THIRD ST.,
DULUTH, MINN.

KELLOJA — SORMUKSIA JUVELITAVARAA

Kysykää hintaluetteloa!

NICHOLAS AHO CO.

Ukolähetysliike,
1001—12TH AVE. E. DULUTH, MINN.

A. KYHKYNNEN

The Dove Vaatetus- ja Kenkäkauppa

10 Sixth Ave. W.

DULUTH, MINNESOTA

Myy pilettejä Ruotsin Amerikan Linjalle.

VÄLITTÄÄ RAHAA

korkeimman kurssin mukaan Suomeen.

Myy Suomen tavaroita tukuttain ja vähittäin.

Kyselyihin vastataan nopeasti.

— UUSI —

First Street Hotelli

J. LAAKSONEN, omistaja.

614 West First St.

DULUTH, MINNESOTA

Huoneita 50c ja 75c.

Kaikki ulkosivulla.

Kuuma ja kylmä vesi tulee jokaiseen huoneeseen.

MT. IRONIN FIRST STATE BANK

Vararahasto yli \$250,000.00.

Kutsumme teitä liikeyhteyteemme.

Talletuksista maksetaan 3 pros. korkoa.

VANHALA MERCANTILE CO.

VICTOR VANHALA, omistaja

SEKATAVARALIIKE

PUHELIN 151-M

MT. IRON, MINN.

Raittius-
viikolla,
helmikuulla,
lisätkää
seurojenne
jäsen-
lukua.

The First National Bank

EVELETH, MINN.

Pääoma ja vararahasto \$150,000.00

— Olemme ajan kohdassa, jolloin on toimittava. Vaikka kieltolaki on tulos työstämme, ei sen olemassaolo ole turvattu jos toimettomaksi heittäydymme. Muistakaa: Viinaliike toimii.

MASINTER BROS.

Vaatetusliike

221 GRANT AVE. Puh. 100 EVELETH, MINN.

RAUMA & JARVEY

Rauta- ja Huonekalukauppa

Putkityötä ja lämmityslaitoksien ylösponoa.
414 PIERCE ST. Puh. 710-W. EVELETH, MINN.

Peoples State Bank

EVELETH, MINN.

GOMSI & NEWMAN

*Suosittellemme lihaliikettämme Evelethin
suomalaisille.*

Puhelin 96

EVELETH, MINNESOTA

H. G. ENGSTROM

Kenkiä ja sukkiä kalkille perheen jäsenille.

314 GRANT AVE. Puh. 179 EVELETH, MINN.

PERRYIN JUVELIKAUPPA

316 Grant Ave.
EVELETH, MINNESOTA

Eittämättömästi parhain sisustus ja koneisto,
mitä rahalla voidaan ostaa, on
hankittu leipomoomme, jossa valmistetaan "HOME
BREAD" leipää ja rullia, keekkiä, kukiä sekä korp-
puja.

HENDRICKSONIN LEIPOMO,
PUHELIN 112 EVELETH, MINN.

J. E. RAJANEN,

R. & R. AUTOPAJAN OMISTAJA
BUICK autojen myyjä.

PUHELIN 676 EVELETH, MINN.

VIITAMÄKI

EVELEHIN JOHTAVIN JUVELIKAUPPIAS
Puhelin 94

213 GRANT AVE. EVELETH, MINN.

Peterson'in Hautaustoimisto

LAILLISET PALSAMEERAAJAT JA HAUTAAJAT.
Nais-apulainen. — Kuvia kehystetään.

207 GRANT AVE. Puh. 52-W. EVELETH, MINN.

IVAR NIEMI

myy tukuttain ja vähittäin Ruokatavaraa, Lihaa, Jau-
hoja, Heiniä, Jyviä ja Karjanrehuja.

Puhelin 434. — 611-613 "A" Avenue, Eveleth, Minn.
Haaraliike Corbin'issa.

Range Hardware & Furniture Co.

Winchesterien myyntipaikka.

Puhelin 10.

319 GRANT AVE. EVELETH, MINN.

Kertokaa se kukkaiskielellä!

EVELETH FLORAL CO.

Kauniitten kukkien koti.

Tuoreita leikattuja kukkia ja ruukkukasveja.
Alansa tuntevat koristelijat.

PUHELIN 711-W. EVELETH, MINN.

MATSON'S GROCERY

KAIKENLAISTA
KAUPPATAVARA

PUHELIN 96 EVELETH, MINN.

SERVICE GARAGE

A. BURGESS, Omistaja

TOWER -:- -:- -:- MINNESOTA

Myynti-, palvelus- ja säilytysasema. — Energiee gasoliinia. — Puritan öljyä.

Tover Mercantile Co.

TOWER, MINN.

Me kutsumme Teitä liikeyhteytemme.

HERRANEN CLOTHING STORE

TOWER, MINN.

Miesten Vaatetus- ja Kenkäkauppa.

POHJAN LEIMU No. 9 Raittiusseura

Box 711
SOUDAN, MINNESOTA

SODY'N PAIKKA

Pike lahdelta, Vermillion järven rannalla Towerissa, Minn. Kalustettuja huviloita vuokrataan Soudanin ja Toivon rannalla Matkustajille olinpaikkoja. Tansseja, purjehdusta. Kolmen mailin matka Towerista länteen tie No. 7

John Söderquist, omistaja

R. SCHMID,

Makeiskauppa ja jääkerman tarjoilu.

Bus asema.

TOWER, MINNESOTA

BROOKLYN AUTO COMPANY

ADOLPH SALLILA, omistaja

Käsittelee Chandler autoja:

Standard Six.
Special Six.
Big Six.

Casoliinia, öljyä ja autotarpeita, Duco maalia autoja, huonekaluja, ovia ja akkunoita varten.

312 Second Ave., Brooklyn

Puhelin 929-J. Asuntoon 1756.
HIBBING, MINN.

AND OPTOMETRISTS

110 E. HOWARD ST., HIBBING, MINN.

A. L. MAKI, Ruokatavaraa

Välittää kaikenlaatuista ruokatavaraa tukuttain ja vähittäin ajan alimpiin hintoihin. — Tavara ajetaan teille kotiin.

JAUHOJA, ELÄINTEN REHUA JA HEINIÄ ostetaan ja myydään vaununlastittain sekä vähittäin.
4TH AVE., Telefooni 1499. So. HIBBING, MINN.

AMOS SY PIANO CO.

Baldwin, Eltington, Hamilton, Howard ja Monarch Pianoja.

sekä itsestään soittavia Pianoja.

325 CHESTNUT ST.,

VIRGINIA, MINN.

126-1980

NORTHWESTERN MOTOR SALES COMPANY

Valtuutettu FORD autojen välittäjä.

Suurin Fordien korjauspaja Rauta-alueella. — 24 tunnin palvelusaika. — Taerien korjausta suoritetaan.

JOHN SALMINEN ja ALBERT SKYTÄ,
Suomalaiset myymämiehet.

MATTSOIN LEIPOMO

Valmistaa monenlaisia korppeja ja kovaa leipää.
Puhelin 584-W.
223 SECOND ST. NORTH, VIRGINIA, MINN.

LOFBACK & FRASA, Inc.

HUONEKALUJA, RAUTA- ja URHEILUTAVARA.
Puhelin 735
315 CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.

J. KETOLA & CO.

VAATEVARA- JA HUONEKALUKAUPPA
324 Chestnut Street 302-310 Second Ave. N.
VIRGINIA, MINN.

T:ri JOHN RÄIHÄLÄ

VIRGINIA, MINN.

ARVID KOLEHMA

Tupakka- ja Makeiskauppa sekä Piletti ja Raha-
välitysläike. Myöskin kansan kahvila ja pehmeän
juomien tarjoilu.

220 N. 2ND AVE. W. VIRGINIA, MINN.

KOSKI MOTOR COMPANY

BUICK AUTOJEN MYYNTI JA PALVELUSPAIKKA.
VIRGINIA, MINN.

W. K. MONTAGUE, LAKIMIES

American Exchange Bank Bldg. — VIRGINIA, MINN.

ED. SILVASTIN PARTURILIIKE

Ensiluokan työ. — Palvelus tunnuslauseenamme.
108 Second Avenue South

THE PALACE CLOTHING CO.

HYVIEN VAATTEIDEN HUONE
VIRGINIA, MINNESOTA

WALTER NELIMARK

Rauta-alueen matkustava asiamies Duluth & Iron
Range Railroad Co:n ja Chicago, Rock Island &
Pacific Ry. Co:n maaosastolle.

PUHELIN: Konttoriin 975-W. Asuntoon 975-R.
P. O. Box 261. — 107½ Second Ave. S.

VIRGINIA, MINNESOTA

S. S. DAHL, Lakimies

First National Bank Building, ensimmäinen kerros.
PUHELIN: Konttoriin 10. Asuntoon 493.

VIRGINIA, MINNESOTA

OSCAR TUREN

SUOMALAINEN KELLOSEPPÄ
Puhelin 304.

124 CHESTNUT ST. VIRGINIA, MINN.

T:ri O. E. PETERSON

Suomalainen Hammaslääkäri
Tunnit: 9—12 a. p., 1—5 ja 7—8 i. p.
222 CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.
(Savolainen & Co:n yläkerrassa)

126-1980

J. M. THURSTON CO., Asioimisto

FARMI- JA YLEISIÄ VAKUUTUKSIA
326 First National Bank Bldg.
VIRGINIA, MINNESOTA

WHITE PASTRY SHOP

SAM KOSKELA, Omistaja

Keveät syötävät ovat erikoisalanamme.
Puhelin 1578

104 So. 2ND AVE. VIRGINIA, MINN.

THE NATIONAL CLOTHING CO.

AUG. PETERSON & CO., omistajat.

Palkka, josta parhaimmat puvut saadaan huokeim-
malla.

221-223 CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.

OTTO LUND RÄÄTALI

VIRGINIA, MINNESOTA

SARANEN'S GARAGE

105-107 CHESTNUT ST. VIRGINIA, MINNESOTA

Puhelin 891.

Sähköpalvelusta autolle. — Fisk taiereita,
Vesta pattereita, öljyjä ja vaihtelurasvoja, au-
totarpeita, Patterien ja Tajerien korjausta.
VERNER SARANEN, omistaja.

HAROLD W. JOHNSON, Lakimies

Puhelin 797

222½ CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.

STAR BAKERY

EDW. C. A. JOHNSON, omist.

"HONEY KRUST" leivän tekijä.

Piirakoita, korppuja ja muita leivoksia.
Leipomo 205-207 1st St., So.

PUHELIN 77 VIRGINIA, MINN.

Dailey'n VIRGINIA, MINN.

Siellä myydään kalkkia puutavaraa ja rakennusaineita
tukkukauppahinnoin.

Virginia Steam Bath SAUNA

auki tiistaina ja perjan-
taina klo 11 a. p. lau-
antaina klo 10 a. p.—12 ill.

NORTHERN HOTELLI

Ruokaa ja huoneita päi-
vittäin, viikottain ja kuu-
kausittain. Puhdas ruo-
ka. Kehellinen palvelus.
Muistakaa käydä luonam-
me ruokatunnilla.

MR. ja MRS. H. KERÄNEN,

101-105 FIRST ST., SO., VIRGINIA, MINNESOTA

SUOMALAINEN

Rauta ja Huonekalukauppa

Vanha ja luotettava palkka tehdä ostoksensa.

PELTO & KOSKI

VIRGINIA, MINNESOTA

RANGE AUTO SALES COMPANY

OLDSMOBILE ja RICKENBACKER

SIIRTOLAISEN AUTOJA LUTTI

Talenselta, tarpeita ja osia, Autojen säilytystä. Gaso-
liinia ja öljyä. Autonkorjauspaja. Ensiluokkainen
työ ja palvelus.

Frank Toivonen ja Jaha R. Kari,
20500 Tutku omistajat.

102-106 CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.
Puhelin 1043.

126-1980